

Sandvik
Årsredovisning
2003

OMSLAGSBILDEN

Omslagsbilden visar tre representanter för den globala verkstadskoncernen Sandvik. Från vänster:

Tarja Heino, 44 år, Sandvik Mining and Construction, Åbo, Finland. Försäljningschef för Toro-lastare vid produktområde Sandvik Tamrock. Anställd sedan 1985.

Levent Ozerdag, 40 år, Sandvik Materials Technology, Istanbul, Turkiet. Försäljningschef för produktområdena rör, band och tråd i Turkiet. Anställd sedan 2000.

George Pan, 30 år, Sandvik Tooling, Peking, Kina. Chef för marknadsstöd vid produktområde Sandvik Coromant. Anställd sedan 2001.

Sandvik

Årsredovisning 2003

Sandvik Aktiebolag; (publ) Organisationsnummer 556000-3468

INNEHÅLL

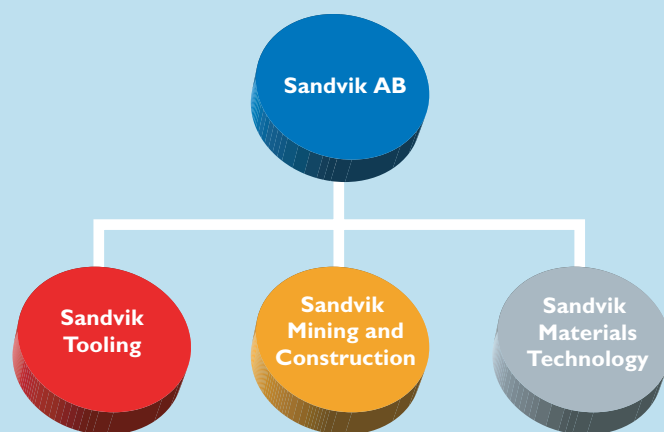
Detta är Sandvik	2	Redovisning moderbolaget	
Koncernchefens kommentar	4	Resultaträkning	45
The Power of Sandvik	6	Balansräkning	46
Verksamhetsstyrning	8	Förändringar i eget kapital	48
Forskning och utveckling	10	Kassaflödesanalys	49
Sandvik och miljön	12	Kommentarer och noter	
2003 i sammandrag	14	Sandviks riskhantering	50
Affärsområden		Redovisningsprinciper	55
Sandvik Tooling	16	Noter	60
Sandvik Mining and Construction	20	Vinstdisposition	75
Sandvik Materials Technology	24	Revisionsberättelse	75
Sandvik-aktien	28	Styrelse och revisorer	76
Förvaltningsberättelse	30	Koncernledning och koncernstaber	78
Redovisning koncernen		Bolagsstämma, utbetalning av utdelning	79
Resultaträkning	39	Nyckeltal	80
Balansräkning	40		
Förändringar i eget kapital	42		
Kassaflödesanalys	43		

Detta är Sandvik

Sandvik är ett globalt företag med en omsättning på cirka 50 miljarder kronor. Verksamheten är inriktad på produkter och lösningar med ett högt teknologiinnehåll vilka erbjuder kunderna ett tydligt mervärde. Sandvik har en stark position inom sina utvalda marknadssegment och är väl positionerat för fortsatta framgångar.

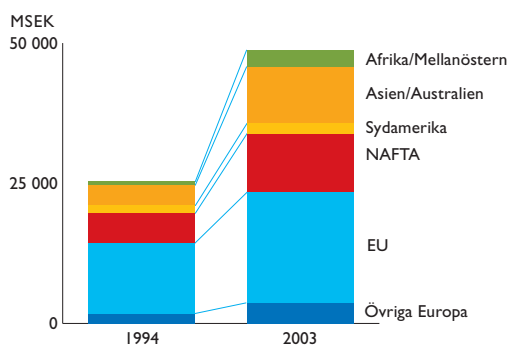
140-ÅRIG AFFÄRSFILOSOFI

Göran Fredrik Göransson etablerade Sandvik 1862. En av de grundläggande idéerna var att arbeta nära kunderna som en innovativ partner. Denna affärsfilosofi har varit och är fortfarande en ledstjärna för Sandviks agerande.

TRE AFFÄRSOMRÅDEN

Koncernens verksamhet omfattar tre affärsområden inom vilka Sandvik har en världsledande ställning. I Sandvik-koncernen ingår också Seco Tools. Det är en fristående och börsnoterad företagsgrupp som marknadsför verktyg för metallbearbetning.

SATSNING PÅ LÖNSAM TILLVÄXT

På drygt tio år har Sandvik mer än fördubblat sin fakturering. Det innebär en årlig genomsnittlig ökning på 9%. Expansionen har under det senaste decenniet skett både på etablerade och nya marknader.

4 % PÅ FORSKNING OCH UTVECKLING

Sandvik satsar mer på FoU än sina konkurrenter. Genomsnittet för koncernen är cirka 4% av omsättningen per år. Forsknings- och utvecklingsinsatserna är direkt inriktade på att skapa kundnytta – att öka kundernas produktivitet och lönsamhet.

FINANSIELLA MÅL

Försäljningstillväxt	6 % organiskt + förvärv
Avkastning på sysselsatt kapital	20 %
Utdelningsandel, vinst per aktie	minst 50 %
Nettoskultsättningsgrad	0,6 – 0,8
Sandvik-aktien	högre totalavkastning än branschsnittet

Målen avser hela Sandvik-koncernen i genomsnitt över en konjunkturcykel. Målet för den organiska tillväxten är högt med tanke på att den underliggande genomsnittliga tillväxttakten uppgår till 3–4 procent. Det högre satta målet baseras på ökade marknadsandelar, nya produkter och nya applikationer. De finansiella målen varierar mellan affärsområdena. För ytterligare information, se respektive affärsområdesavsnitt.

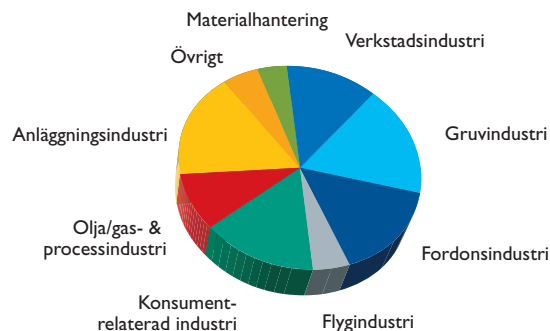

ETT MÅNGKULTURELLT FÖRETAG

Sandvik har cirka 37 000 anställda. De representerar olika bakgrunder, talar olika språk och kommer från olika kulturer. Denna mångfald är en viktig resurs för utvecklingen av den globala verksamheten.

EN TYDLIG VISION

Industrier över hela världen har ett kontinuerligt behov av att öka sin produktivitet och lönsamhet. Sandvik gör detta möjligt. Vårt mål är att erbjuda produkter och tjänster för att hjälpa våra kunder att uppnå – och helst överträffa – sina mål. Kunderna skall uppfatta Sandvik som sin naturliga produktivitetspartner – och sitt första-handval som leverantör.

FOKUSERING PÅ KUNDSEGMENT

Sandvik är inriktat på kundsegment där företaget är, eller har möjlighet att bli, världsledande. Cirka 2/3 av försäljningen utgörs av industrikonsumtionsprodukter inklusive service och omkring 1/3 är investeringsvaror.

VERKSAMHET I 130 LÄNDER

Sandvik finns i 130 länder. Att vara på plats nära våra kunder har alltid varit grunden för Sandviks verksamhet. Det gör att vi kan förstå och tillgodose användarnas krav på effektivaste sätt.

JUST-IN-TIME. ÖVERALLT.

Alla våra bolag över hela världen är sammanlänkade via ett gemensamt data- och kommunikationssystem. Det är basen för vårt globala logistiksystem. Vi levererar just-in-time. Rätt produkt. Till rätt plats. I rätt tid. Utan onödiga mellanlager.

Ökade marknadsandelar och förbättrad produktivitet

Sandvik-koncernen utvecklades gynnsamt under 2003 trots ett svagt affärsklimat. Ökade marknadsandelar och förbättrad produktivitet påverkade resultatet positivt. Arbetet med strukturförändringar fortsatte inom alla affärsområden och den påbörjade integrationen av Walter och Valenite var framgångsrik.

Det stabila och höga kassaflödet och den starka finansiella ställningen ger en god grund för fortsatt expansion. Den gör det också möjligt att fortsätta med vår utdelningspolicy – en god direktavkastning till aktieägarna. Utdelningen föreslås bli 10,50 kronor per aktie, en ökning med 0,50 kronor (+5 %) från föregående år.

SVAGT AFFÄRSKLIMAT

Sandviks försäljningsvolym ökade under året trots att affärsläget var svagt på flertalet av våra marknader. Försäljningsvolymen ökade inom alla tre affärsområden och inom samtliga marknadsområden utom NAFTA. Efterfrågan var särskilt stark i östra Europa, Afrika och i delar av Asien/Australien, exempelvis Kina. Sandviks långsiktiga satsning på lokal närvaro ger resultat och dessa marknaders andel av koncernens försäljning ökar stadigt. Huvuddelen av vår verksamhet finns dock inom EU och NAFTA, varför konjunkturen i dessa områden har stor betydelse för Sandviks försäljning och resultat. Ökade marknadsandelar i ett affärsläge som präglats av svag efterfrågan och hård konkurrens är resultatet av vår strategi för tillväxt och goda förmåga att generera värde för våra kunder.

VARIERAD UTVECKLING FÖR AFFÄRSOMRÅDEN

Det största affärsområdet, Sandvik Tooling, ökade såväl försäljning som resultat. Den positiva utvecklingen avsåg främst efterfrågan på verktyg i hårdmetall. Sandvik Toolings amerikanska dotterbolag Precision Twist Drill påverkades av överkapaciteten inom snabbstålsbranschen och situationen var fortsatt otillfredsställande. Mot denna bakgrund fattades ett beslut om ytterligare strukturåtgärder och en nedskrivning av den goodwill som förvärvat 1997 medförde.

Inom Sandvik Tooling fortsatte arbetet med att effektivisera och öka produktiviteten. Resultatet av arbetet kompenenserade mer än väl effekterna av ändrade valutakurser.

Integrationen av de förvärvade företagen Walter och Valenite fortsatte enligt plan. Walter hade en positiv försäljningsutveckling under året, särskilt inom området för hårdmetallverktyg och marknadsandelarna ökade. Arbetet med att utnyttja synergier inom affärsområdet inleddes inom områdena råvaruförsörjning, produktionsteknologi och produktintroduktioner.

Valenite påverkades negativt av den svaga efterfrågan från den amerikanska bilindustrin. Det interna förändrings- och integrationsarbetet utvecklades enligt plan med goda resultat. Genom att utnyttja de gemensamma resurserna inom affärsområdet uppgaderades produktprogrammet samtidigt som produktionen och logistiken konsoliderades och effektiviserades. I USA är Sandvik genom förvärvet av Valenite klart marknadsledande inom området hårdmetallverktyg för metallbearbetning.

Sandvik Tooling är idag världsledande inom sina verksamhetsområden och har goda förutsättningar att genom fortsatt produktutveckling, offensiv marknadsbearbetning och interna produktivetsförbättringar öka konkurrenskraften och den redan höga lönsamheten ytterligare.

För Sandvik Mining and Construction var utvecklingen fortsatt positiv. Efterfrågan från gruvindustrin var god och affärsområdet var framgångsrikt både avseende försäljning av nya produkter och servicekontrakt. Det interna arbetet med att öka produktiviteten inom såväl produktion, logistik som administration fortsatte. Under året avyttrades två amerikanska enheter. Sandvik Mining and Construction har redovisat en stabil resultatnivå under en längre tid och har genom fortsatta produktivets- och strukturåtgärder goda

”Sandviks försäljningsvolym ökade under året trots att affärsläget var svagt på flertalet av våra marknader.”

möjligheter att fortsätta förbättra lönsamheten. Sandvik Materials Technology noterade en svag efterfrågan inom stora delar av produktprogrammet även om en viss förbättring skedde under slutet av året. Resultatet var svagt till följd av ett lågt kapacitetsutnyttjande och en ofördelaktig produktmix. Inom affärsområdet pågår ett omfattande förändringsprogram men de hittills uppnådda effekterna kunde inte kompensera den svaga efterfrågan och den negativa valutautvecklingen. Produktiviteten skall öka genom lägre kostnader och kortare ledtider. De delar av förändringsprogrammet som hittills genomförts har medfört positiva effekter och visar att affärsområdet kan nå de uppsatta målen.

KAPITALEFFEKTIVITET I FOKUS

Ökad kapitaleffektivitet är ett prioriterat område inom koncernen. Lägre kapitalbindning i lager, kundfordringar och anläggningstillgångar har en positiv effekt på våra finansiella nyckeltal och utgör en viktig drivkraft för lönsam tillväxt. En mer rationell produktion, mindre administration och effektivare inköp innebär förbättrad leveransprecision. Produktiviteten ökar liksom flexibiliteten och kvaliteten, samtidigt som servicen mot kund förbättras.

Utvecklingen under året var tillfredsställande och olika aktiviteter pågår på våra enheter runt om i världen för att ytterligare öka takten i förändringsarbetet.

TYDLIG AFFÄRSIDÉ

Sandviks affärsidé är att aktivt bidra till att kundernas produktivitet och lönsamhet förbättras. Våra produkter och tjänster skall skapa ett mervärde för kunden och Sandvik skall vara det självklara förstahandsvalet. Gemensamma nämnare för våra tre affärsområden är:

- Världsledande inom sina produktområden.
- Högt förädlade produkter med stort kundvärde.
- Kraftfull satsning på forskning och utveckling i nära samarbete med kunderna.
- Tillverkning i huvudsak i egen regi.
- Förvärv av kompletterande produkter, marknader och teknologier.

En kraftfull satsning på forskning och utveckling är och har varit en av hörnstenarna för Sandviks lönsamma tillväxt. Patent skyddar vår teknologi och säkerställer avkastning på våra satsningar

inom FoU. Det viktigaste beviset på vår innovationsförmåga är dock att produkterna och tjänsterna ger kunderna ett mervärde och aktivt bidrar till att kundernas produktivitet och lönsamhet förbättras.

Under året instiftades ett nytt pris till årets innovatör inom koncernen. Det tilldelades två forskare inom Sandvik Mining and Construction som utvecklat ett system för effektivisering av borrhning ovan jord. Under året invigdes också Sandviks nya kompetenscentrum för materialutveckling i Stockholm. Högteknologisk forskning och utveckling inom utvalda produktområden är en förutsättning för att skapa mervärde för våra kunder och att bibehålla koncernens världsledande position.

STARK FÖRETAGSKULTUR

Sandviks företagskultur baseras på en lång tradition. Affärsfilosofin har utvecklats och finslipats under årens lopp men de grundläggande idéerna finns kvar. Den starka företagskulturen utgör ett fundament för vårt ledarskap och vår förmåga att skapa lönsam tillväxt. Sandviks mål är att generera mervärde för våra kunder, vara en attraktiv arbetsgivare och på så sätt skapa värde för aktieägarna.

Sandviken i februari 2004

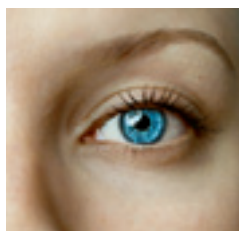
Lars Pettersson
Verkställande direktör och koncernchef

”Den starka företagskulturen utgör ett fundament för vårt ledarskap och vår förmåga att skapa lönsam tillväxt.”

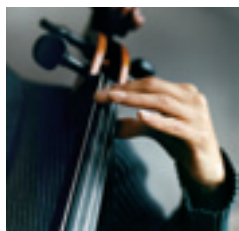
Den gemensamma plattformen: The Power of Sandvik

För att kunna bibehålla och utveckla företagskulturen inom koncernen ställs stora krav på att alla medarbetare arbetar för samma mål och delar gemensamma grundläggande värderingar. Utgångspunkten för detta finns beskrivet i det övergripande och styrande interna dokumentet, The Power of Sandvik, som omfattar samtliga enheter och medarbetare inom koncernen.

Med The Power of Sandvik som värdegrund arbetar Sandvik utifrån ett gemensamt synsätt som bygger på en samverkan mellan följande styrkefaktorer:

Open Mind innebär att ständigt söka nya lösningar och vägar till förbättringar.

Fair Play omfattar koncernens gemensamma värdegrund.

Team Spirit – alla inom Sandvik skall agera som ett lag.

GLOBALT LEDARSKAP

Sandvik är världsledande inom sina verksamhetsområden, med en stark lokal närvaro, egen försäljningsorganisation och ett nära samarbete med kunder, utvalda agenter och distributörer. Tillverkningen sker huvudsakligen i egen regi för att säkerställa högsta möjliga kvalitet, flexibilitet och kostnadseffektivitet. Den globala närvaron ger skalfördelar inom produktion och distribution. Den möjliggör också synergier inom FoU, produktion, administration och logistik. Ett omfattande IT-stöd i verksamheterna är ett viktigt hjälpmedel för att bibehålla och stärka Sandviks ledarskap.

MÅLINRIKTAD FOU

Sandvik satsar mer på FoU än sina konkurrenter. Genomsnittet för koncernen är cirka 4 % av omsättningen per år. Denna satsning skapar förutsättningar för att bibehålla koncernens ledande teknologiska och kommersiella position. Ytterst syftar Sandviks FoU till att öka kundernas produktivitet och lönsamhet. Direktkontakten med marknaden säkerställer detta. FoU syftar inte bara till att få fram bättre och mer förädlade produkter och tjänster utan också om att effektivisera koncernens tillverkningsprocesser, bland annat genom utveckling av produktionsutrustning och av avancerade informationssystem.

FOKUSERING PÅ NISCHER

Sandvik är inriktat på marknadssegment där företaget är, eller har möjlighet att bli, världsledande. Många av dessa områden har en högre tillväxt, eller potential för tillväxt, än genomsnittet. Satsningen på organisk tillväxt och företagsförvärv inom utvalda nyckelområden ger många fördelar. Olika kund- och marknadssegment har skilda konjunkturcykler vilket gör Sandvik mindre känsligt för variationer i affärsklimatet. Förvärvade företag stärker positionerna inom de olika nischerna.

PARTNERSKAP MED KUNDERNA

Utvecklingen och marknadsföringen av Sandviks produkter och tjänster sker i nära samverkan med kunder över hela världen, främst genom egen personal men också via utvalda distributörer och agenter. Direktkontakten med kunderna är och har alltid varit central för att skapa långsiktiga och för båda parter lönsamma relationer. Mer än 6 000 egna säljare runt om i världen arbetar med att sälja produktivitet.

ETT STARKT VARUMÄRKE

Sandvik är det övergripande varumärket för koncernen. Därutöver finns ett antal starka kompletterande varumärken. Vissa av dem är direkt kopplade till Sandvik-varumärket, andra har av marknadsstrategiska skäl inte detta samband. Sandviks affärsfilosofi bygger på långsiktighet och kontinuitet i kombination med en flexibilitet som innebär en lyhördhet och förmåga till förändring.

VISION

Industrier över hela världen har ett kontinuerligt behov av att öka sin produktivitet och lönsamhet. Sandvik gör detta möjligt. Vårt mål är att erbjuda produkter och tjänster för att hjälpa våra kunder att uppnå – och helst överträffa – sina mål. Kunderna skall uppfatta Sandvik som sin utvalda produktivitetspartner.

MISSION

Sandvik skall skapa bästa möjliga värde för företagets olika intressegrupper – kunder, aktieägare och anställda.

VÄRDERINGAR

Sandviks värderingar och affärsprinciper finns uttryckta i de tre nyckelbegreppen: **Open Mind, Fair Play** och **Team Spirit**.

MÅL

Sandviks mål har fyra olika dimensioner:

Kunddrivna mål. Sandvik skall vara kundernas självklara förstahandsval som partner och leverantör inom våra utvalda verksamhetsområden.

Finansiella mål. De övergripande finansiella målen är att avkastningen på sysselsatt kapital skall uppgå till 20 procent och den organiska tillväxten skall vara 6 procent per år i genomsnitt över en konjunkturcykel.

Mål för miljöarbetet. Alla producerande enheter skall vara certifierade enligt ISO 14001 före utgången av 2004. Kvantifierade mål finns inom områdena energi- och råvaruförbrukning, utsläpp samt återvinning.

Sociala mål. Sandviks verksamhet och agerande baseras på OECDs riktlinjer för multinationella företag. Sandviks medarbetare skall erbjudas arbetsförhållanden som stimulerar till effektivt arbete och ger möjlighet till utveckling.

RIKTLINJER

Sandviks värderingar är förtydligade i särskilda riktlinjer. Att leva upp till dessa grundläggande värderingar är ett ansvar för alla medarbetare i koncernen. Värderingarna skapar den stabila värdebas som Sandvik står på. Det är en viktig del i Sandviks utveckling på kort och lång sikt.

Så styrs Sandvik

I ett globalt företag som Sandvik är det väsentligt med styrformer som både tillgodoser företagets behov av ett enhetligt agerande i en decentraliserad organisation och omvärldens krav på kontroll och öppenhet.

STYRELSE

Sandviks styrelse består av åtta ledamöter utan suppleanter, som väljs av bolagsstämman. Dessutom ingår två ledamöter med suppleanter, som enligt svensk lag utses av arbetstagarorganisationerna.

Med undantag av verkställande direktören ingår ingen av styrelsens ledamöter i företagsledningen. En av ledamöterna är från Finland, en från Norge och övriga från Sverige. Ledamöternas medelålder är 54 år. Av styrelsens medlemmar är två kvinnor. Nio ledamöter är aktieägare i Sandvik och äger tillsammans 36 462 aktier i Sandvik, vilket motsvarar 0,01 % av rösträtten i bolaget.

Arbetsordning

Styrelsen sammanträder normalt 5–6 gånger per år, inklusive ett möte som vanligen hålls i samband med ett besök vid något av Sandviks dotterbolag i världen.

Arbetet i styrelsen följer en skriftlig arbetsordning som också innehåller instruktioner om arbetsfördelningen mellan styrelse och VD samt vilken ekonomisk rapportering som skall delges styrelsen. Arbetsordningen uppdateras och fastställs en gång per år.

För att styrelsen skall kunna följa revisionsarbetet har revisorerna regelmässigt inbjudits till styrelsens sammanträden.

Uppgifter

Styrelsens viktigaste uppgifter är:

- att fastställa bolagets affärsinriktning, affärsportfölj, kort- och långsiktiga mål samt väsentliga policies och strategiska planer
- att säkerställa att bolaget har en väl fungerande verkställande ledning med väl avpassade ersättningsvillkor
- att tillse att bolagets externa rapportering ger en korrekt bild av bolagets utveckling, lönsamhet och finansiella ställning samt eventuell riskexponering

- att säkerställa en god administration och organisation så att bolagets bokföring, medelsförvaltning och lönsamhetsuppföljningssystem håller hög kvalitet och kan kontrolleras på betryggande sätt
- att följa upp och utvärdera bolagets utveckling och att uppmärksamma och hjälpa VD att vidta erforderliga åtgärder
- att besluta om förvärv, avyttringar och investeringar
- att till bolagsstämman föreslå utdelning, eventuellt aktieåterköp eller inlösen.

Ersättningskommitté

Styrelsens arbetsordning föreskriver att ersättningen till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare skall föreslås av en ersättningskommitté. Kommittén består av styrelseordförande och ytterligare en styrelseledamot (ej VD).

Ersättningskommitténs rekommendationer till styrelsen innefattar eventuella förändringar av pensionsvillkors- eller avgångsvederlagsprinciper, eventuellt långsiktigt incentiveprogram, fördelning mellan fast och rörlig lön, samt eventuella förändringar i koncernledningens villkor.

Ersättningar till koncernens verkställande direktör beslutas av styrelsen efter ersättningskommitténs rekommendation. Ersättningar till andra ledande befattningshavare beslutas av verkställande direktören efter samråd med ersättningskommittén.

Nomineringskommitté

I enlighet med bolagsstämmans beslut har Sandvik en nomineringskommitté. Den består av representanter för de fyra största ägarna samt styrelseordförande. Nomineringskommitténs uppgift är att utvärdera styrelsens arbete och till bolagsstämman lämna förslag på styrelsens sammansättning och revisorsval (när så skall ske) samt ersättning. Styrelsens ordförande deltar ej i rekommendation i ersättningsfrågan till styrelsen.

Revisionskommitté

Styrelsen beslutade i februari 2004 att inrätta en revisionskommitté.

Under år 2003 har styrelsen haft en tillfällig kommitté med två av styrelseledamöterna som haft till uppgift att bereda förslag till val av revisorer inför nästa mandatperiod.

OPERATIV LEDNING

Funktioner

Den högsta operativa ledningen av Sandvik utövas av VD och koncernledningen. Koncernledningen består av VD, två vice VD, cheferna för affärsområdena Sandvik Tooling, Sandvik Mining and Construction och Sandvik Materials Technology samt personaldirektören.

De tre affärsområdena Sandvik Tooling, Sandvik Mining and Construction och Sandvik Materials Technology utgör Sandviks operativa struktur. Löpande affärsfrågor hanteras inom respektive affärsområde.

Koncernens decentraliserade organisation kombinerar en global närvaro med en försäljningsorganisation som har lokalkännedom och nära kontakt med kunderna. Härigenom kan även kundernas behov styra Sandviks verksamhetsutveckling.

I alla länder där Sandvik har dotterbolag finns en landchef. Landchefens uppgift är bland annat att representera Sandvik gentemot myndigheter i landet, ansvara för koncernövergripande frågor samt att säkerställa att koncerngemensamma riktlinjer efterlevs.

För varje sådant land har en medlem av koncernledningen utsetts med ett övergripande ansvar för verksamheten (Group Management Representative). Denne fungerar i de flesta fall som styrelseordförande i de lokala styrelserna, är överordnad landchefen samt har som uppgift att bland annat säkerställa att koncerngemensamma riktlinjer efterlevs. Till stöd i detta arbete

har Sandvik Group Audit Teams, som består av ekonomer från affärsområdena och koncernen centralt. Teamen granskar verksamheterna lokalt och deras rapporter resulterar i åtgärder och förbättringsprogram.

THE POWER OF SANDVIK

Riktlinjerna för Sandviks verksamhet finns samlade i The Power of Sandvik. Innehållet utgörs bland annat av en övergripande uppförandekod, Code of conduct.

Uppförandekoden avser Sandviks interna verksamhet, företagets roll i samhället samt företagets förhållningssätt gentemot kunder och leverantörer. Koden baseras på grundläggande värderingar för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och miljö som de beskrivs i OECDs riktlinjer för multinationella företag, samt lokala lagar och regler.

Att uppförandekoden efterlevs följs upp på flera olika sätt, främst genom Group Management Representative, affärsområdeschefer och controllers samt av Group Audit Teams.

Till stöd för koncernledningen, affärsområdena och Group Management Representative finns två kommittéer inom företagsledningen, en för Group Business Conduct och en för Group Safety, Health and Environment. Dessa samordnar och stöder centralt koncernens arbete med miljö och sociala frågor samt affärsrisker.

Sandvik AB:s styrelse
med ordföranden
Clas Åke Hedström.

Kundinriktad Forskning och Utveckling

En målinriktad satsning på avancerad forskning inom utvalda nischer är en av hörnstenarna bakom Sandviks utveckling genom åren och grunden för koncernens världsledande ställning liksom för fortsatt expansion.

En stark forskningsinriktning med fokusering på produktutveckling är väl förankrad i koncernen. Sandvik satsar mer på forskning, utveckling och kvalitetssäkring än konkurrenterna. Utgifterna uppgår till 4 % av omsättningen år 2003, omkring 1 900 MSEK. Mer än 2 200 personer arbetar inom detta område, varav många är specialister med hög utbildning och kompetens.

Sandvik Tooling tog under året ett nytt kompetenscentrum för materialutveckling i bruk i Stockholm. I centret utvecklas verktygsmaterial för metallbearbetning. Ungefär två tredjedelar av medarbetarna är utvecklingsingenjörer med längre högskoleutbildning och 25 procent är doktorer. Vid Sandvik Tooling i Sandviken finns ett centrum för konstruktion av skärverktyg. Därutöver har produktområdena inom affärsområdet egna resurser i olika länder, framför allt för applikationsutveckling, oftast i nära samarbete med kund.

Sandvik Mining and Construction, med sitt breda produktprogram och sin decentraliserade struktur, har flera utvecklingscentrum i Europa och Nordamerika. Den största enheten finns i Tammerfors, Finland, för utveckling av utrustning för bergavverkning, men omfattande FoU-resurser finns också i Sandviken och Svedala, Sverige, Zeltweg, Österrike, Alachua, USA, samt på ytterligare ett antal platser.

Sandvik Materials Technology har ett av Europas största FoU-centrum för avancerade rostfria material och speciallegeringar i Sandviken. Produktområde Kanthals utvecklingsarbete bedrivs vid ett välutrustat laboratorium i Hallstahammar, Sverige. På de andra enheterna inom affärsområdet finns dessutom kompletterande resurser för forskning och utveckling. Totalt finns över 900 olika material och legeringsvarianter på programmet – med skräddarsydda egenskaper anpassade för specifika ändamål.

STARK RESULTATORIENTERING

Drivkraften för Sandviks FoU är kundnyttan, det vill säga att genom produktutveckling skapa ett mervärde för kunden. Det kan vara verktyg som ökar produktiviteten inom industrin, material för nya applikationer eller effektivare maskiner för ökad produktion i gruvor.

Ett exempel på ökad kundnytta är Sandvik Mining and Construction's nyutvecklade system Rock Pilot. Det är ett system för förbättring av produktiviteten vid bergborring under svåra förhållanden och markerar ett genombrott inom hydraulisk ovanjordsborring. Genom att anpassa borkraften till bergets hårdhet kan man borra fler och rakare hål än tidigare även under extremt svåra geologiska förhållanden.

Produktområde Sandvik Coromant inom affärsområde Sandvik Tooling introducerade under året nya produktivitetshöjande produkter inom CoroKey-konceptet. Nya verktygslösningar presenterades även för flerfunktionsmaskiner, ett område med god tillväxt.

En utveckling av produkterbjudandet inom höghastighetsfräsning och fräsning av komponenter i aluminium har gjort det möjligt att bearbeta motorkomponenter med så snäva toleranser att behovet av packningar eliminerats.

Inom Sandvik Materials Technology är den nya enheten för affärsutveckling, Nova, ett bra exempel på utveckling av kundnyttan genom fokuseringen på nya avancerade material och intressanta applikationer för prioriterade områden. I Nova ingår exempelvis material till medicinsk industri, Sandvik Bioline®, ytteknologi-produkter, pulvermetallurgi samt det unika materialet Sandvik Nanoflex®.

Omfattande resurser satsas också på utveckling av de egna produktionsprocesserna för att möjliggöra tillverkning av produkter som både har bättre prestanda och lägre tillverkningskostnader.

Nya produkter och processer skyddas genom patent. Sandvik har en offensiv patentstrategi och ligger bland de främsta företagen inom sina verksamhetsområden. För närvarande finns cirka 4 300 aktiva patent inom koncernen.

Tillgång till kvalificerade medarbetare blir en allt viktigare konkurrensfaktor. Sandvik anställer fler högutbildade specialister och det nära samarbetet med universitet och andra externa forskningsinstitutioner är strategiskt viktigt. Genom att stödja doktorander och andra forskare knyts värdefulla kontakter som underlättar rekryteringen som också ger möjlighet att i olika samarbeten tillgodogöra sig den expertis och det kunnande som finns i universitetsvärlden.

UTVECKLINGSOMRÅDEN

Inom Sandvik Tooling medför kundernas strävan efter ökad produktivitet behov av nya alltmer avancerade verktygsutföranden. Svårbearbetade material blir allt vanligare och kräver ofta nya skärmaterial. Metallbearbetning utan skärvätska ökar i omfattning inte minst av miljöskäl. Beläggning av skärverktygen med tunna skikt av olika karbider, nitrider och oxider kommer även i fort-

sättningen att vara ett mycket viktigt och prioriterat område för att förbättra verktygens prestanda. Utvecklingsarbetet inom Sandvik Mining and Construction kommer även i framtiden att styras mot en allt högre grad av automation. Fjärrstyrning av borrhjuggar och lastare blir ett krav inte bara för ökad produktivitet utan också för bättre arbetsmiljö. Sandvik är en ledande leverantör på detta område. Andra trender är en ökad mekanisk avverkning genom fräsning av hårdare berg än vad som tidigare varit möjligt.

Inom Sandvik Materials Technologys produktområden ställs allt större krav på kvalificerade material med ökad temperatur- och/eller korrosionsbeständighet. Speciella ytbehandlingar blir allt vanligare. Medicintekniska applikationer är ett prioriterat område för Sandvik, där kraven på materialens renhet är höga.

Insikten att teknologiförsprång i produkter och processer ger bästa tillväxten och lönsamheten för såväl kunden som Sandvik är den yttersta drivkraften för koncernens fortsatta investeringar inom FoU.

Aldrig har så lite åstadkommit så mycket. Tacka Sandvik för det.

Accelererad tillverkning: Bilindustrin ligger i lästen då det gäller att effektivisera sin produktion. Under den senaste 10 årsperioden har man flerbildat produktiviteten. Det är naturligtvis många faktorer som ligger bakom denna ökning. En av de viktigaste är att bearbetningen av alla komponenter sker så mycket snabbare idag.

En ständig utmaning: Det här är hemmaplan för oss på Sandvik. Vår affärsidé är att hjälpa våra kunder att bli mer produktiva. Och vi arbetar i ett nära partnerskap med bilverkare över hela världen för att hitta gemensamma. Det handlar oftast inte om de stora genombruten. Utan om att ständigt förbättra, förändra och förnya.

Talande siffror: Dagens hårdmetallverktyg från Sandvik CoroMant är högeffektiva. Vi har numera kommit så långt att det i snitt endast går åt två hårdmetallskär för all den metallbearbetning – svarvning, fräsning och borming – som krävs för att producera en bil. Men vi har långt ifrån nått vårt ändå. Vi går fortfarande vidare. Snart kommer 100 komponenter att kunna bearbetas på samma tid som man idag bearbetar 50.

Investering i innovationer: Sandvik satsar betydligt mer på FoU än sina konkurrenter. Vi investerar omkring 4 procent av vår omsättning. Det motsvarar cirka 2 miljarder kronor årligen. Resultatet är en ständig ström av nya produkter och idéer som hjälper våra kunder att bli mer konkurrenskraftiga. Det tjänar både de och vi på.

SANDVIK

Vi gör det möjligt

www.sandvik.com

Sandvik genomförde under 2003 en uppmärksam annonsering om hur koncernens FoU hjälper kunderna att förbättra sin produktivitet och bli mer konkurrenskraftiga.

Sandvik och miljön

Sandvik AB har beslutat om en gemensam miljö-, säkerhets- och arbetsmiljöpolicy för samtliga affärsområden.

MILJÖPOLICY

- Frågor om miljö, hälsa och säkerhet ingår som en integrerad del i Sandviks totala verksamhet. Genom målstyrning uppnås ständiga förbättringar i dessa avseenden. Vi anser att störst effekt nås genom att agera förebyggande.
- Vi ansluter oss till ett synsätt som leder mot långsiktigt hållbar utveckling. Det innebär att vi strävar efter hög effektivitet i användning av energi och naturresurser, gynnar system för återvinning och återanvändning av material samt förebygger och begränsar föroreningar.

En av de större enheter som miljöcertifierades under året var Sandvik Coromants anläggningar i Gimo.

- Vi strävar efter att erbjuda arbetsförhållanden som stimulerar medarbetare att vara effektiva, ta på sig ansvar och fortsätta utveckla sin totala kompetens.
- Vi skall uppfylla eller överträffa miljökrav enligt lagar, förordningar och internationella överenskommelser. Vi anser att gemensamma och miljöeffektiva krav och normer bör etableras på internationell nivå.

ÖVERGRIPANDE MILJÖMÅL

Sandvik har som mål att samtliga tillverkande enheter skall vara certifierade enligt miljöledningssystemet ISO 14001 före utgången av år 2004. Vid utgången av år 2003 var omkring en femte-

del av det totala antalet tillverkande enheter i koncernen certifierade. Vid dessa anläggningar framställs idag värdemässigt omkring 60 procent av koncernens produkter. En av de senast certifierade enheterna är Sandvik Hard Materials Taiwan Pty. Ltd. Övriga enheter som certifierades under året var bland andra Sandvik Mining and Constructions bolag i Johannesburg, Sydafrika, och Sandvik Coromants fabriker i Sandviken och Gimo.

Sandvik Asia Ltd i Pune, Indien, var en av de första enheterna inom koncernen som certifierades enligt ISO 14001 år 2000. Enheten i Pune är en av Sandviks största produktionsanläggningar i Asien med cirka 900 anställda.

Genom certifieringsprocessen får alla anställda grundläggande miljöutbildning och miljöarbetet ger även en förbättrad arbetsmiljö samt kostnadsbesparingar.

Baserat på en bedömning av inom vilka områden som Sandvik har störst påverkan på miljön har tre koncernövergripande miljöförbättringsmål fastställts:

- Minskad energi- och råvaruförbrukning.
- Minskade utsläpp till luft och vatten.
- Ökad materialåtervinning, både internt inom Sandvik och av våra produkter.

KOLDIOXID OCH ELFÖRBRUKNING

Koldioxidutsläpp och elförbrukning redovisas fortlöpande. Som framgår av diagrammen låg koldioxidutsläppen kvar på samma nivå som 2002 och elförbrukningen ökade endast marginellt.

Sandvik arbetar aktivt med ett antal åtgärder för att minska sina koldioxidutsläpp. Koncernen bedriver till exempel projekt för att förbättra tillverkningsprocesserna så att behovet av processånga minskar, vilket såväl medför minskade koldioxidutsläpp som sänkt energiförbrukning.

MATERIALÅTERVINNING

Den interna materialåtervinningen styrs genom de mål som gäller inom ramen för de miljöledningssystem som införs vid alla produktionsenheter. Huvuddelen av ståltillverkningen är baserad på återvunnet material, det vill säga skrot samt returmaterial från egna bearbetnings- och reningsanläggningar. Ett exempel är att slipspånor och

gasreningsstoff till största delen återvinns i stålprocessen. Inom Sandvik Tooling finns välutvecklade system för att återta och återvinna förbrukade hårdmetallskär och pulverrester.

KEMIKALIEHANTERING

Ett flertal enheter inom koncernen minskade under året antalet kemiska produkter i tillverkningen. Ett aktivt arbete pågår inom flera produktionsenheter för att ersätta kemikalier som kan vara skadliga.

MILJÖHÄNSYN VID PRODUKT- OCH PROCESSUTVECKLING

Hänsyn till miljön tas i samband med utveckling av nya produkter, förändringar av tillverkningsprocesser samt företagsförvärv. Många av Sandviks produkter och tekniska lösningar ger en minskad miljöpåverkan vid användning hos kund.

Produktområde Sandvik Coromant tillhandahåller exempelvis hårdmetallskär som möjliggör metallbearbetning utan användning av organiska smörjmedel och som kan ersätta slipning vid färdigbearbetning av härdat stål. Detta ger minskad miljöbelastning, bättre arbetsmiljö och en sänkt produktionskostnad för kunden.

Produktområde Sandvik Tube har utvecklat rör med invändiga profiler för etenframställning, ett utgångsmaterial för plasttillverkning, som ger lägre energiåtgång, bättre värmeöverföring och ökad tillgänglighet i processen.

Varumärket Roxon, inom produktområde Sandvik Materials Handling, tillverkar ett effek-

tivt system för att samla in damm i samband med hantering av bergarter, slagger, koks med mera. Dammbildning i samband med materialhantering har en stor miljöpåverkan och är samtidigt en viktig arbetsmiljöfråga.

MILJÖBESTÄMMLER

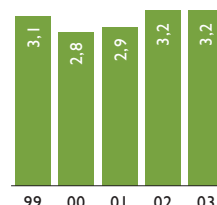
Sandviks svenska enheter bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt den svenska miljölagstiftningen vid anläggningarna i Sandviken, Gimo, Svedala, Stockholm och Hallstahammar samt på ytterligare ett antal orter i Sverige. Även de flesta av de större dotterbolagen utanför Sverige bedriver verksamhet som omfattas av särskilda miljöbestämmelser.

För de svenska huvudverksamheterna lämnas varje år offentliga rapporter till tillsynsmyndigheterna med redogörelser för tillståndsbeslut och hur villkoren uppfylls. Motsvarande rapportering sker i andra länder.

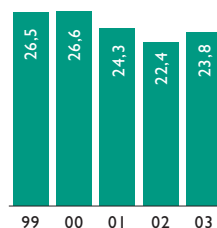
Den största miljöpåverkan sker i samband med den energikrävande omvandlingen av råvaror till halvfabrikat i form av stål- och specialmetallämnen i Sandviken och i Hallstahammar. Huvuddelen av råvarorna utgörs av återvunnet material i form av stålskrot. Övrig verksamhet inom koncernen har mest karaktären av verkstadsindustri med begränsade utsläpp till luft och vatten.

Sandviks globala miljöarbete syftar till att minska påverkan på den yttre miljön, förbättra arbetsmiljön och minimera förbrukningen av energi och resurser.

KOLDIOXIDUTSLÄPP
Sandvik-koncernen, totalt
antal ton per MSEK i fakturering

ELFÖRBRUKNING
Sandvik-koncernen, totalt
antal MWh per MSEK i fakturering

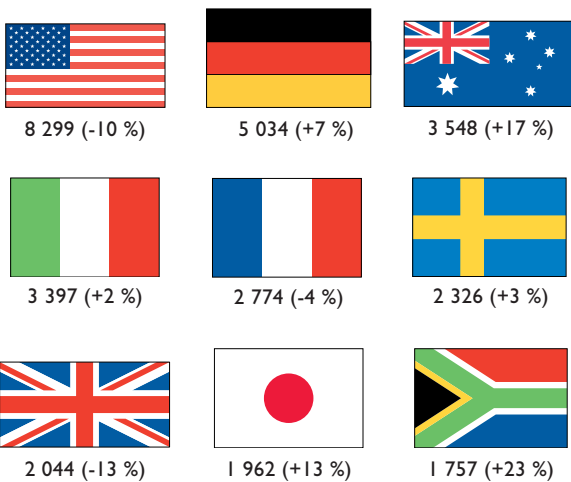

Vid Sandviks anläggningar i Pune, Indien, används nu det renade avloppsvattnet för bevattning av ett parkområde som anlagts på fabriken tidigare soptipp.

Sandvik-koncernen 2003 i sammandrag

- Tillfredsställande utveckling trots svagt affärsklimat.
- Ökade marknadsandelar.
- Positiva effekter av genomförda förbättringsåtgärder.
- Ökad kapitaleffektivitet.
- Starkt kassaflöde.
- Förslag om höjd utdelning.

SANDVIKS STÖRSTA MARKNADER

Fakturerad försäljning 2003 i MSEK (förändring i % mot 2002)

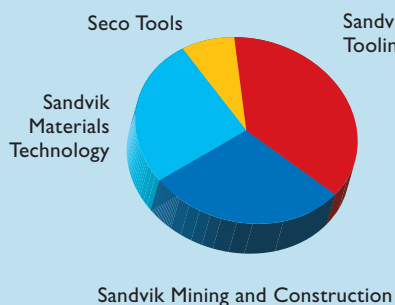
NYTT FOU-CENTER

Under 2003 invigde Sandvik Tooling ett nytt kompetenscentrum för materialutveckling i Stockholm.

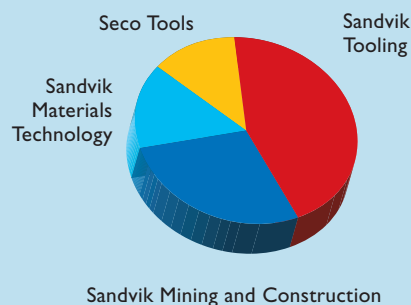

FÖRDELNING PER AFFÄRSOMRÅDE

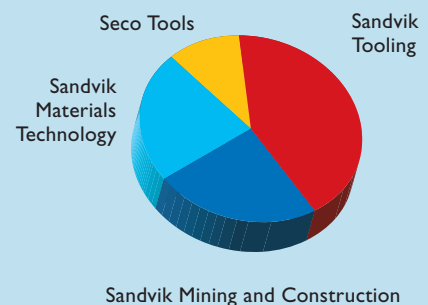
FAKTURERING PER AFFÄRSOMRÅDE

RESULTAT PER AFFÄRSOMRÅDE

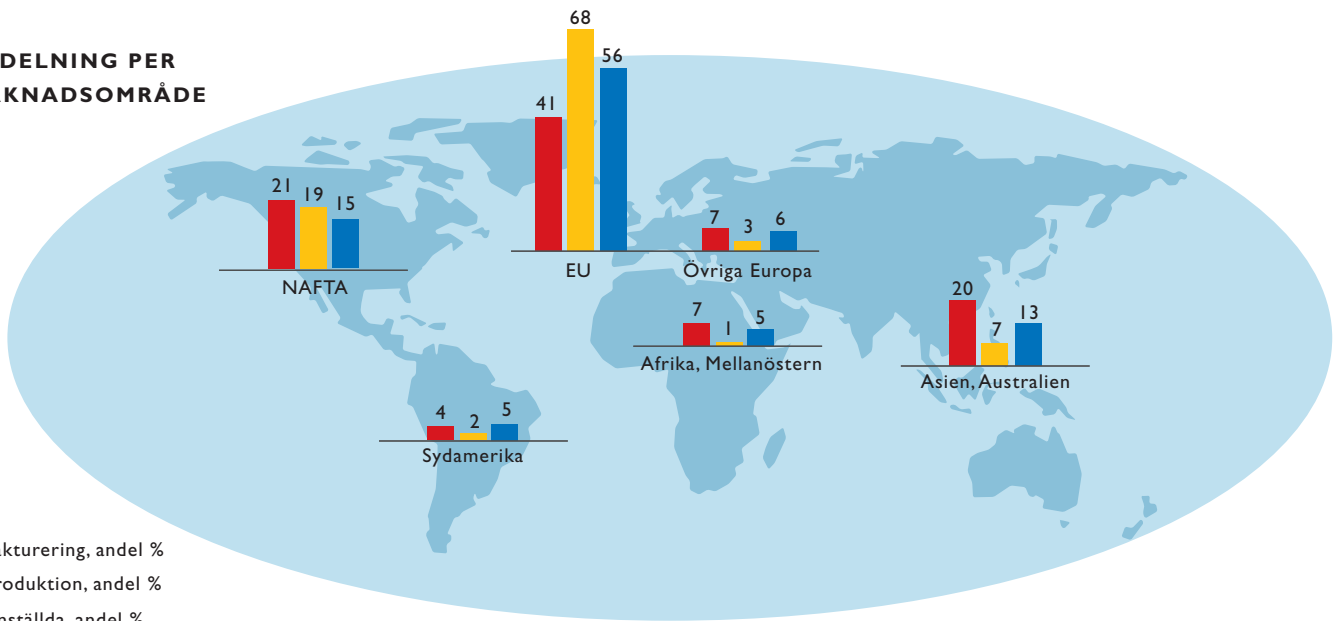

ANTAL ANSTÄLLDA PER AFFÄRSOMRÅDE

FÖRDELNING PER MARKNADSRÖMRE

- Fakturering, andel %
- Produktion, andel %
- Anställda, andel %

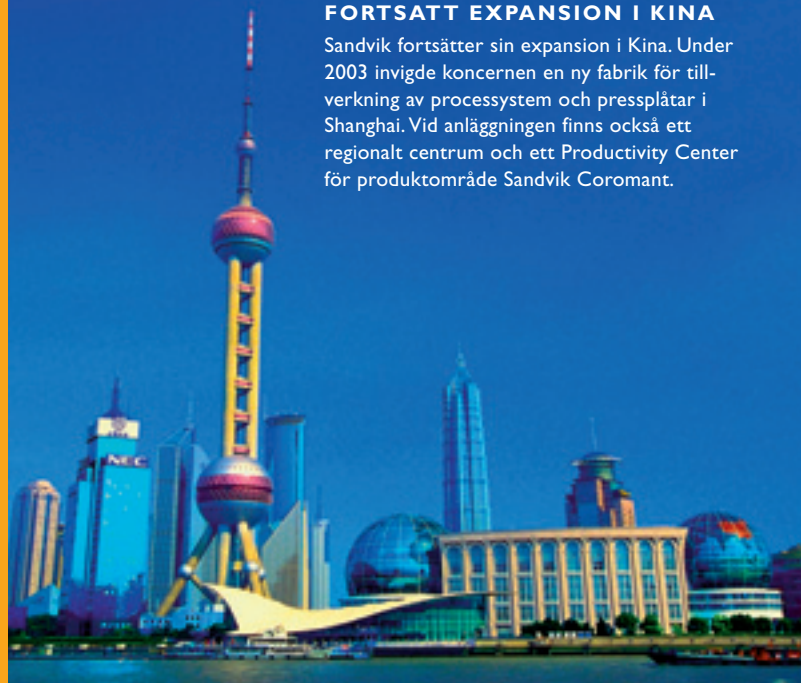
NYCKELTAL

	2003	2002
Orderingång, MSEK	49 830	50 230
Fakturerad försäljning, MSEK	48 810	48 700
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	4 187	5 063
Avkastning på sysselsatt kapital, %	13,4	15,4
Avkastning på eget kapital, %	12,8	14,9
Vinst per aktie, SEK	11,20	13,70
Utdelning per aktie, SEK	10,50 *	10,00
Antal anställda 31/12	36 930	37 388

* enligt förslag

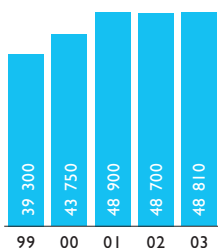
FORTSATT EXPANSION I KINA

Sandvik fortsätter sin expansion i Kina. Under 2003 invigde koncernen en ny fabrik för tillverkning av processsystem och pressplåtar i Shanghai. Vid anläggningen finns också ett regionalt centrum och ett Productivity Center för produktområde Sandvik Coromant.

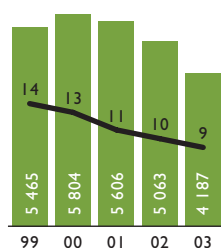

UTVECKLING UNDER DE SENASTE FEM ÅREN

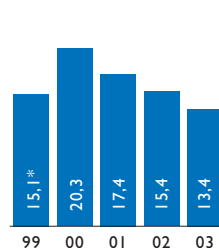
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

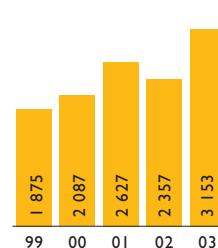
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER, MSEK
— i % av fakturering

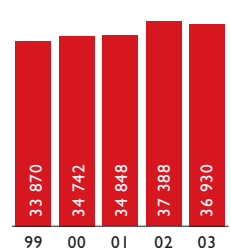
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

* exkl. jämförelsestörande poster

Sandvik Tooling under 2003

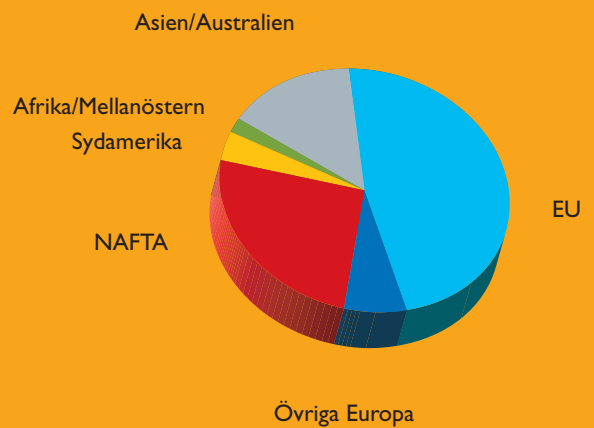
Affärsområdet Sandvik Tooling är en världsledande tillverkare av verktyg och verktygssystem för metallbearbetning samt av ämnen och komponenter i hårdmetall. Forskning och utveckling av nya material och produkter i nära samarbete med kunderna samt omfattande marknadsservice är prioriterade områden för att ytterligare stärka affärsområdets teknologiska och kommersiella ledarskap.

PRODUKTER

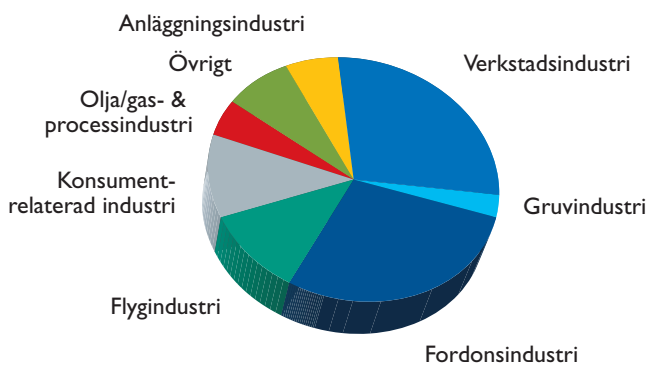
Affärsområdets produkter tillverkas huvudsakligen i hårdmetall och andra hårda material som syntetisk diamant, bornitrid, keramer samt snabbstål.

FAKTURERING PER MARKNADSOMRÅDE

FAKTURERING PER KUNDSEGMENT

Sandvik Hard Materials Taiwan var en av de enheter som miljöcertifierades under 2003.

VERKSAMHET

- Verktyg och verktygssystem för metallbearbetning samt ämnen och komponenter i hårdmetall.
- Produkter tillverkade huvudsakligen i hårdmetall och andra hårda material som syntetisk diamant, bornitrid, keramer samt snabbstål.
- Omfattande satsning på forskning och utveckling.
- Stark global närvaro.
- Nära samarbete med kunderna.
- Hög teknisk och kommersiell kompetens, komplett erbjudande till kund inklusive utbildning och service.

MÅL ÖVER EN KONJUNKTURCYKEL

- Den genomsnittliga årliga organiska försäljningstillväxten skall vara klart över 6 %.
- Hög lönsamhet, cirka 20 % rörelsemarginal.
- Avkastningen på sysselsatt kapital skall med god marginal överstiga 20 %.

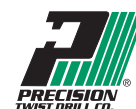
STRATEGI

- Organisk tillväxt.
- Utveckling av nya produkter inom tillväxtområden.
- Förvärv inom tillväxtområden.
- Tillvarata synergier inom affärsområdet, till exempel inom forskning och utveckling, produktion och logistik.
- Utveckla de individuella varumärkena.

EXTERNA DRIVKRAFTER

- Efterfrågan på lättare konstruktioner för exempelvis bilar och flygplan. Material med hög hållfasthet ställer högre krav på de bearbetande verktygen och medför samtidigt högre verktygsförbrukning på grund av ökat slitage.
- Omsorg om miljön. Det är önskvärt att undvika användning av skärvätska vid metallbearbetning då skärvätska är kostsam och dessutom kan påverka miljön negativt.
- Kundernas produktionsmetoder utvecklas mycket snabbt, med ett tydligt fokus på produktivitetsökning.
- Den industriella utvecklingen i Asien och östra Europa.
- Kunder med global närvaro söker leverantörer med global förmåga.

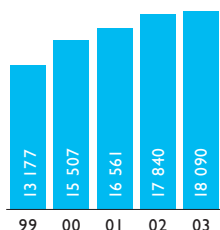
STARKA VARUMÄRKEN

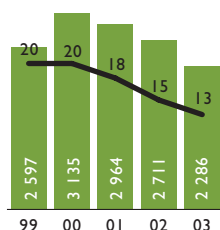
Sandvik Coromant har utvecklat en ny verktygslösning för svarvning av svårbearbetade material. Genom den speciella skärformen uppnås betydande produktivitetstvinster.

UTVECKLING UNDER DE SENASTE FEM ÅREN

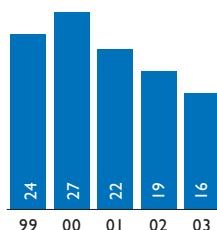
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

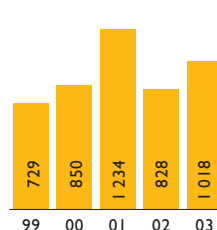
RÖRELSERESULTAT, MSEK
— i % av fakturering

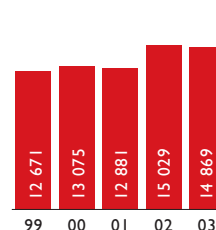
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

Sandvik Tooling

Med fokus på kundernas produktivitet

Omsättningen för Sandvik Tooling ökade med 1 % jämfört med föregående år och uppgick till 18 090 MSEK (17 840). Rörelseresultatet var 2 286 MSEK (2 711), det vill säga en rörelsemarginal på 13 % (15), exklusive nedskrivning av goodwill och omstrukturingskostnader (600 MSEK) 2 886 MSEK, det vill säga 16 %. Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 16 % (19), exklusive ovan nämnda engångskostnader 20 %. Affärsområdets genomsnittliga försäljningsökning i fast valuta inklusive förvärv/avyttringar har de senaste fem åren uppgått till 6 % per år och avkastningen på sysselsatt kapital för motsvarande period var 22 %.

MARKNADSLEDANDE

Sandvik Toolings internationellt ledande ställning baseras på ett stort materialtekniskt kunnande och på högkvalitativa produkter. Produkterna tillverkas enligt enhetliga normer och är snabbt tillgängliga för alla kunder runt om i världen. Till detta kommer ett omfattande utbud av service och tjänster, från hjälp med lämpliga underlag för en enskild bearbetningsoperation till kompletta åtaganden som omfattar bearbetningslösningar för en komplett komponent. En viktig framgångsfaktor för affärsområdet är den snabba överföringen av forsknings- och utvecklingsresultat till kommersiella produkter.

Affärsområdets produkter är huvudsakligen industrikonsumtionsvaror. Efterfrågan är direkt kopplad till aktiviteten inom verkstadsindustrin. Kunderna är företag som genom skärande bearbetning, det vill säga svarvning, fräsning och borring, formar ämnen i gjutjärn, stål, aluminium eller kompositmaterial till färdiga komponenter. Ledande företag inom fordons-, flyg-, formtillverknings- och övrig verkstadsindustri använder produkterna för att förbättra sin produktivitet, kvalitet och lönsamhet.

Den totala världsmarknadspotentialen för verktyg för skärande bearbetning uppgår till cirka 100 miljarder kronor. Av detta utgör marknaden för hårdmetallverktyg omkring 75 miljarder kronor medan marknaden för snabbstålsverktyg uppgår till cirka 25 miljarder kronor. En övergång sker gradvis från snabb-

stålsverktyg till solida hårdmetallverktyg, ett av Sandvik Toolings tillväxtområden.

Konsolideringen inom hårdmetallområdet fortsatte under året. Ett tiotal tillverkare av hårdmetallverktyg har nu tillsammans cirka två tredjedelar av världsmarknaden. Resterande tredjedel omfattar ett stort antal nischorienterade leverantörer verksamma på avgränsade marknader. Sandvik Toolings varumärken är ledande på de europeiska och amerikanska marknaderna. På den nordamerikanska marknaden är USA-baserade Kennametal huvudkonkurrent. I Asien är Sandvik Coromant, med tillverkning i bland annat Indien, Kina och Japan, det mest väletablerade icke-japanska varumärket.

VIKTIGA HÄNDELSER

Förändringsprogrammet som initierades tredje kvartalet 2001 slutfördes under året och innebär att kostnadsnivån sänkts med mer än 500 miljoner kronor, att antalet anställda reducerats med cirka 1 400 personer och att antalet produktionsenheter minskats med ett tjugotal. Genom en satsning på färre och större enheter med standardiserad produktionsutrustning har affärsområdet nu en mer flexibel och kostnadseffektiv tillverkningsorganisation.

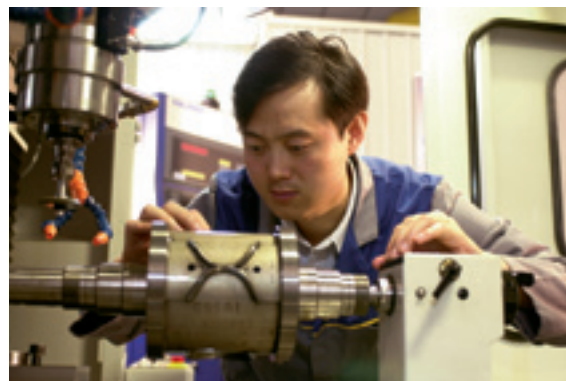
Integreringen av Walter fortsatte enligt plan med gott resultat. Walter hade en positiv försäljningsutveckling under året och ökade marknadsandelarna. Målet är att Walter under 2005 skall uppnå de ekonomiska mål som gäller för hela affärsområdet.

Valenite påverkades negativt av den svaga efterfrågan inom den amerikanska bilindustrin. Omstrukturingsarbetet fortsatte enligt plan.

Walter lanserade ett flertal framgångsrika produkter, bland annat en ny generation högpresterande fräsverktyg.

Sandvik Hard Materials har en omslipningsverkstad i Kina för roterande hårdmetallknivar som används av landets blöjtillverkare.

Sandvik Tooling har ett mångårigt och omfattande samarbete med ledande fordonstillverkare över hela världen, bland annat Scania.

Produktion, lager och distribution integrerades i Sandvik Toolings försörjningssystem. Genom att utnyttja synergier inom affärsområdet förnyades produktsortimentet. Tillverkningen koncentrerades till färre enheter och ett omfattande program för investeringar i ny produktionsteknologi initierades. För Valenite är målet att uppnå en rörelsemarginal på mer än 15 procent under 2005.

För USA-baserade Precision Twist Drill var utvecklingen fortsatt otillfredsställande och ytterligare åtgärder vidtogs för att stärka verksamheten. Sandvik Toolings resultat belastades i slutet av år 2003 med totalt cirka 600 miljoner kronor, avseende nedskrivning av goodwill samt strukturstyrkostnader i Precision Twist Drill.

Omfattande aktiviteter för att minska rörelsekapitalet inleddes inom affärsområdet. Till exempel har sortimentsrationaliseringen inom Sandvik Coromant lett till effektivitetsvinster i hela försörjningsledet – från produktion och distribution till marknadsföring och försäljning. Genomloppstiden har förkortats vid ett antal enheter. I Japan har ledtiden i skärproduktionen halverats. Stora förbättringar har gjorts även vid andra produktionsenheter, till exempel i Indien och Brasilien, baserat på erfarenheterna från det japanska förändringsarbetet.

Satsningarna inom forskning och utveckling ökade under 2003. I Stockholm togs ett nytt kompetenscentrum för materialutveckling i bruk under hösten.

NYA AVANCERADE PRODUKTER

För produktutveckling kan affärsområdets varumärken nu utnyttja en gemensam teknologiplattform. Denna inkluderar processer, utrustning, patent och applikationskompetens. Med utgångspunkt från denna plattform lanserade till exempel Valenite under året det så kallade ValPro-konceptet, med omkring 1 000 moderna produkter för svarvning.

Under året introducerade Sandvik Coromant framgångsrikt nya produktivitetshöjande pro-

dukter inom CoroKey-konceptet inriktade mot svarvning av stål och gjutjärnsdetaljer. Nya verktyglösningar presenterades även för flerk Funktionsmaskiner, ett område med god tillväxt. En utveckling av produkterbjudandet inom höghastighetsfräsning och fräsning av komponenter i aluminium har gjort det möjligt att bearbeta motorkomponenter med så snäva toleranser att behovet av packningar eliminerats. Ny produktionsteknologi, så kallad metal injection moulding, ökade möjligheterna att kostnadseffektivt tillverka vändskär med komplicerad makro- och mikrogeometri.

Walter introducerade ett flertal framgångsrika nya produkter för skärande bearbetning samt en ny generation slipmaskiner. Som komplement till den framgångsrika produktserien under varumärket TigerTec™, lanserades under varumärket XtraTec™ en ny generation högpresterande fräsverktyg med mycket hög precision.

Den gemensamma teknologiplattformen har inneburit att flera varumärken kunnat nyutveckla produktprogram med marknadsledande sorter och geometrier, bland annat vad gäller hårdmetallborrar och pinnfräsar. Detta har bidragit till att ytterligare förstärka varumärkenas konkurrenskraft.

FORTSATT LÖNSAM TILLVÄXT

Sandvik Tooling är ledande inom sina verksamhetsområden och ökade marknadsandelarna ytterligare under 2003. Affärsområdets strategi omfattar bland annat fokusering på områden med hög tillväxt och ett differentierat erbjudande till kunderna genom flera ledande varumärken. Detta kombineras med utnyttjande av synergier inom forskning, produktion, distribution, inköp, administration och informationsteknologi. Sandvik Tooling är väl positionerat för fortsatt lönsam tillväxt.

En ny spännmekanism i serien Coromant Capto förenklar användningen i verktygsmaskinerna och förbättrar kundernas produktivitet avsevärt.

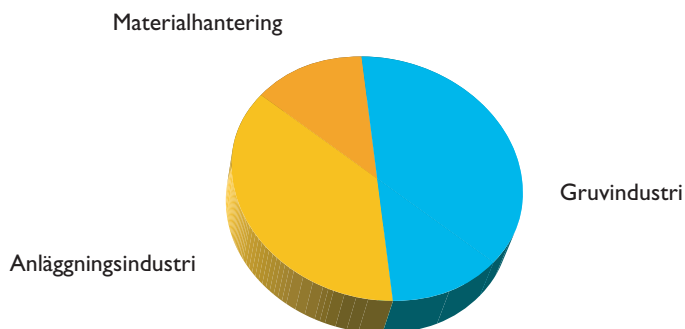
Sandvik Mining and Construction under 2003

Sandvik Mining and Construction är en världsledande leverantör till gruv- och anläggningsindustrin och affärsområdet erbjuder marknads mest kompletta produktprogram för all slags gruvbrytning och stora infrastrukturprojekt.

Sandvik Tamrocks underjordsriggar i Axera-serien nådde fortsatta marknadsframgångar.

FAKTURERING PER KUNDSEGMENT

VERKSAMHET

- Specialmaskiner, hårdmetallverktyg och service för brytning av berg och mineraler inom gruv- och anläggningsindustrin.
- Omfattande produktprogram för borrhning, mekanisk brytning, lastning och transport av mineraler, krossning och sortering, samt för demolering och hantering av bulkmaterial.
- Produktutveckling i nära samarbete med kunderna.
- Väl utvecklad serviceinriktad global organisation.

MÅL ÖVER EN KONJUNKTURCYKEL

- Den genomsnittliga årliga organiska försäljningstillväxten skall uppgå till cirka 6 %.
- Fortsatt förbättring av lönsamheten, rörelsemarginalen skall uppgå till 10–15 %.
- Avkastningen på sysselsatt kapital skall uppgå till 20 %.

STRATEGI

- Förädling av produktportföljen med ökad andel verktyg, reservdelar och service.
- Ökade satsningar på FoU.
- Effektivisering av inköp och logistik.
- Koncentration av produktionsresurser.
- Förvärv.
- Ökat fokus på kapitaleffektivitet.

EXTERNA DRIVKRAFTER

- Investeringsverksamheten inom gruv- och anläggningsindustrin.
- Prisutvecklingen på bas- och ädelmetaller samt energiråvaror.
- Högre produktionsstakt hos kunderna skapar en betydande eftermarknad för verktyg, reservdelar och service.
- Ökade krav på säkerhet och miljö.
- Kundernas behov av högre produktivitet, effektivitet och lönsamhet.
- Den ekonomiska utvecklingen i östra Europa, Sydamerika, Afrika och Asien/Australien.
- Kunderna koncentrerar verksamheten till sina kärnområden och köper mer tjänster externt.

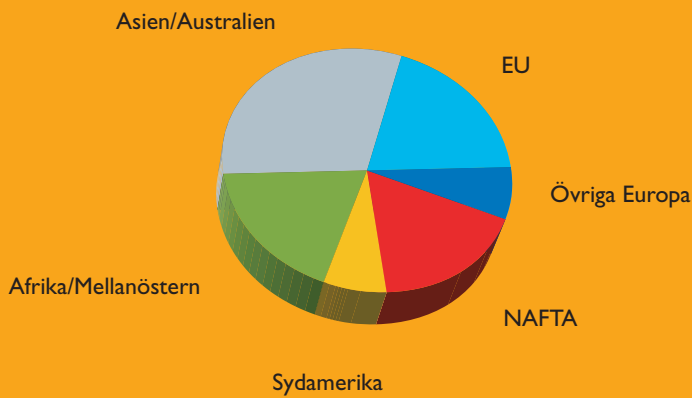

Driltech utvecklar maskiner och verktyg för vattenborring över hela världen.

STARKA VARUMÄRKEN

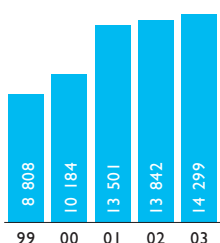
FAKTURERING PER MARKNADSRÅDE

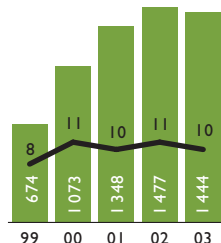
I Indien invigdes en ny fabrik för sammansättning av bland annat mobila krossar.

UTVECKLING UNDER DE SENASTE FEM ÅREN

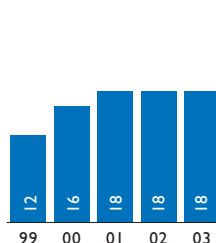
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

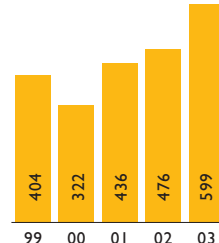
RÖRELSERESULTAT, MSEK
— i % av fakturering

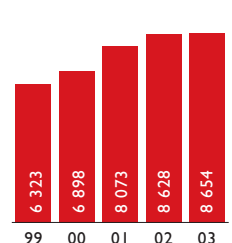
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

Sandvik Mining and Construction

Kundnytta i praktiken

Omsättningen för Sandvik Mining and Construction ökade med 3 % jämfört med föregående år och uppgick till 14 299 MSEK (13 842). Rörelseresultatet var 1 444 MSEK (1 477), det vill säga en rörelsemarginal på 10 % (11). Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 18 % (18). Affärsområdets genomsnittliga försäljningsökning i fast valuta inklusive förvärv/avyttringar har de senaste fem åren varit 9 % per år och avkastningen på sysselsatt kapital för motsvarande period var 16 %.

Maskiner, utrustningar och verktyg från Sandvik Mining and Construction spelar en viktig roll för kolgruveindustrin.

STOR MARKNADSPOTENTIAL

Marknadspotentialen för Sandvik Mining and Constructions produkter uppskattas till över 100 miljarder kronor. För maskiner, verktyg och reservdelar är den årliga tillväxten i genomsnitt 2–3 procent medan den är betydligt högre för service.

De strukturella förändringarna inom gruv- och anläggningsbranscherna fortsätter. Drivkraften är ökad globalisering bland kunderna och kraven ökar på att kunna tillhandahålla kompletta erbjudanden. Affärsområdet nådde under året betydande framgångar bland annat i östra Europa, Afrika, Australien och Kina.

GLOBAL KONKURRENS

Sandvik Mining and Construction har en hög kompetens inom traditionella brytningsmetoder som borrhning och sprängning i hårda bergarter men är också ledande inom mekaniska brytningsmetoder för lösa mineraler. Ett omfattande kunnande finns inom utveckling av såväl material som processer i nära samarbete med kunderna.

Ett exempel är den ökade fokuseringen på mekanisk brytning i anläggnings- och entreprenadprojekt där sådan brytning av hårdare berg-

arter ersätter traditionell teknik med borrhning och sprängning. Inom detta område har Sandvik Mining and Construction en världsledande position och här kombineras unik kunskap om hårdmetallen i verktygen med avancerad maskinkonstruktion och design.

Inom området utrustning för bergavverkning är svenska Atlas Copco och amerikanska Ingersoll-Rand några av de viktigaste konkurrenterna. Huvudsakliga konkurrenter till varumärket Voest-Alpine återfinns på den tyska och amerikanska marknaden. Driltech har ett antal globala konkurrenter. Inom området materialhantering är marknaden mer fragmenterad, där Krupp Fördertechnik i Tyskland och Continental i USA är några av de större konkurrenterna. De huvudsakliga konkurrenterna inom krossnings- och sorteringsområdet är liksom Sandvik globalt verksamma företag, bland annat finska Metso Minerals.

VIKTIGA HÄNDELSER

Sandvik Mining and Construction förändrade organisationen och introducerade tre nya produktområden under året: Sandvik Tamrock, Mining and Construction Tools (MC Tools) och Voest-Alpine Bergtechnik (VAB) och ersatte därmed några tidigare produktområden. I det nya produktområdet MC Tools ingår nu också så kallade MGT-verktyg för bearbetning av mjukare bergarter.

Affärsområdet avyttrade enheten för kolbrytningsmaskiner vid amerikanska EIMCO LLC, Bluefield, West Virginia, och enheten Chemical Products Division inom Sandvik MGT LLC, Bristol, Virginia, USA, med en sammanlagd omsättning på 500 miljoner kronor.

Sandvik Tamrock i USA träffade en överenskommelse med Allied Construction Products LLC i USA om samarbete avseende demoleringsverktyg i NAFTA-området med start i början av 2004. Vid tillverkningsenheten för bergborrverktyg i Sandviken genomfördes investeringar i förbättrad produktionskapacitet och ökad effektivitet. En automatiserad produktionslinje för helstångsborrar installerades tillsammans med ett nytt värmebehandlingssystem för borrhstänger. Vid produktområde Sandvik Tamrocks

fabrik för borrhjgar i Tammerfors, Finland, initierades ett projekt för att ytterligare höja flexibiliteten och effektiviteten i produktionen.

Vid Sandviks anläggningar i Pune, Indien, invides en ny fabrik för sammansättning av krossar, matare och siktar.

VAB moderniserade sin anläggning för tillverkning av maskiner för mekanisk brytning av kol samt fräsande tunneldrivning i Zeltweg, Österrike.

Affärsområdet erhöi ett stort antal strategiska order under året, exempelvis krossar till Ryssland och Kina, bergborrmaskiner till Tyskland, Spanien och Ryssland, gruvmaskiner till Afrika och Australien samt materialhanteringssystem till Brasilien. Nittioårsjubilerande och helt ombyggda Toro-fabriken i Åbo, Finland, levererade sin 4000:e lastare.

Världens första beprövade och patenterade teknologi inom automatiserad gruvdrift, AutoMine™, har utvecklats av Sandvik Tamrock. Teknologin nådde ytterligare kommersiella framgångar under året och levererades bland annat till en koppargruva i Chile.

Sandvik Mining and Construction genomförde ett flertal aktiviteter för att öka kapitaleffektiviteten. Åtgärderna är främst inriktade på områdena sortiments- och lagerstyrning samt distribution men också leverantörsskulder och kundfordringar. Kortare produktionstider, minskade lagernivåer och effektivare distributionsvägar är de övergripande målen för arbetet.

NYA SLAGKRAFTIGA PRODUKTER

Utvecklingen av en ny gruvlastare, EJC XLP, endast 88 centimeter hög och med stor manövrerbarhet, belönades med Wilhelm Haglund-medaljen vid bolagsstämman 2003. Produktområde Sandvik Tamrock kompletterade under året produktutbudet i den framgångsrika lågprofilserien med borrhjgen Axera XLP och bultningsmaskinen Robolt XLP. Även de är speciellt anpassade för arbete i platinagruvor och andra gruvor med låg brytningshöjd.

Det nya verktygssystemet Sandvik Alpha 330 lanserades för ort- och tunneldrivning. Systemet medger bättre precision i borrhjgen och har fördubblad livslängd mot jämförbara system. Det framgångsrika CAPP-sortimentet av borrhjgkronor för pallborrning uppgraderades och har nått ännu bättre prestanda.

En ny maskin i serien Bolter Miner, ABM 10, utvecklades av produktområde VAB för bultning och mekanisk avverkning i kolgruvor. Genom sin unika konstruktion kan den nya maskinen samtidigt mekaniskt avverka kol och säkra gruvgångarnas tak mot ras.

För vattenborrning utvecklades en ny serie mobila riggar inom produktområde Driltech. Borrmechanismen drivs av fordonets motor och inte en separat enhet vilket gör riggarna lättare, smidiga och enkla att serva.

Under varumärket Böhler Pneumatics (BPI) lanserades den avancerade borrhjgen Triton 600 för borrhjgen i sten- och dagbrott. Genom sin låga transporthöjd, endast 3,3 meter, är den mycket flexibel och kan enkelt flyttas mellan olika platser.

Produktområde Sandvik Rock Processing introducerade ett nytt kontrollsystem för optimering av kapaciteten hos produktområdets krossar. En ny kross, Hydrocone® 7800, med mycket hög kapacitet introducerades för kunder inom gruvindustrin.

Sandvik Materials Handling ökade konkurrenskraften genom bland annat ett förbättrat komponentprogram. Ett nytt designcentrum etablerades i Indien.

LÖNSAM TILLVÄXT

Sandvik Mining and Construction är ledande inom sina olika verksamhetsområden. Med en väl utbyggd försäljningsorganisation, ett brett produktprogram, modern produktionsapparat och anställda med hög kompetens har affärsområdet goda möjligheter att fortsätta förbättra lönsamheten, växa av egen kraft, växa genom förvärv och ta ytterligare marknadsandelar.

Det nya verktygssystemet Sandvik Alpha 300 ger förbättrad precision i borrhjgen.

Sandviks nya, extremt låga gruvlastare (endast 88 centimeter hög) används bland annat i Sydafrikas platinagruvor och andra gruvor med låg brytningshöjd.

Sandvik Materials Technology under 2003

Affärsområdet är en ledande tillverkare av högt förädlade rör-, band- och trådprodukter i avancerade rostfria stål, speciallegeringar, metalliska och keramiska motståndsmaterial samt av processanläggningar och sorteringsystem.

Sandvik Materials Technology är det enda företaget inom sina verksamhetsområden med en global närvaro och starka marknadspositioner.

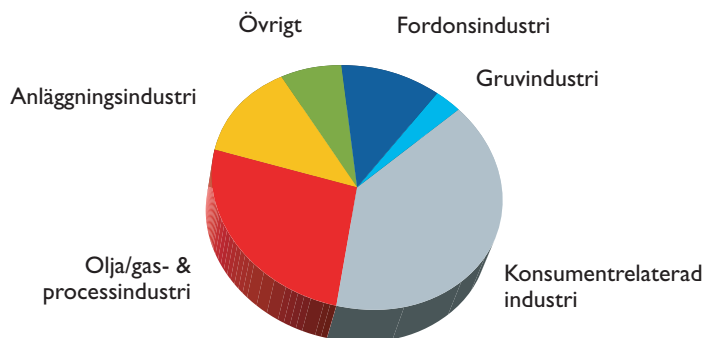
Sandviks sömlösa rostfria rör på spole spelar en viktig roll för norska AkerKvaerner vid framställning av så kallade umbilicals som används vid olje-/gasutvinning.

SPECIALIST INOM MATERIALTEKNIK

Sandvik Materials Technologys anläggningar för materialforskning tillhör de främsta i världen. Affärsområdet utvecklar material för olika typer av användningsområden och är även specialiserat inom området keramer, främst för högtemperaturändamål. Totalt finns över 900 olika material och legeringsvarianter på programmet – med skräddarsydda egenskaper anpassade för specifika ändamål.

FAKTURERING PER KUNDSEGMENT

Avancerade material till medicinsk industri är ett område som ingår i Sandvik Materials Technologys nya enhet för affärsutveckling, Nova.

STARKA VARUMÄRKEN

KANTHAL

SANMAC

EDMESTON

VERKSAMHET

- Högt förädlade produkter i avancerade rostfria stål, speciallegeringar, metalliska och keramiska motståndsmaterial samt processanläggningar och sorteringsystem.
- Produktområdena Tube (rör), Strip (band), Wire (tråd), Kanthal och Process Systems.
- Global närvaro med inriktning på produktnischer och kunder med höga krav på produktivitet, säkerhet och prestanda.
- Omfattande satsningar inom FoU och en särskild enhet för affärsutveckling.
- Produkter och material utvecklade i nära samarbete med kunderna.

MÅL ÖVER EN KONJUNKTURCYKEL

- Högre lönsamhet – rörelsemarginalen skall uppgå till 12–15 %.
- Avkastningen på sysselsatt kapital skall uppgå till 15–18 %.
- Den genomsnittliga årliga organiska försäljningstillväxten skall uppgå till minst 4–5 %.

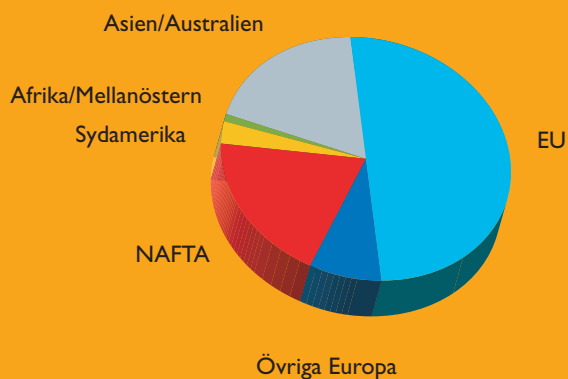
STRATEGI

- Vara globalt ledande inom utvalda områden.
- Utveckla högförädlade produkter i nära samarbete med nyckelkunder.
- Vara ledande inom verksamhetsområdena beträffande produktivitet, ledtid, leveranssäkerhet samt inköp.
- Leverera värde till kunder som uppskattar långsiktiga relationer, kvalitet och innovativa lösningar.
- Distribuera egna och kompletterande produkter snabbt och kostnadseffektivt, huvudsakligen genom egna säljkanaler.

EXTERNA DRIVKRAFTER

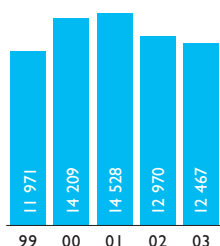
- Investeringar inom främst process-, energi- och elektronikområdet samt produktion av industri- och konsumentprodukter.
- Ökad automation, energisnåla produkter och processer samt ökad miljömedvetenhet.
- Höga kundkrav på säkerhet, prestanda, produktivitet och kostnadseffektivitet.
- Produktutveckling i nära samarbete med kunderna.
- Kunder inom många tillväxtbranscher och konsumentinriktade branscher.

FAKTURERING PER MARKNADSOMRÅDE

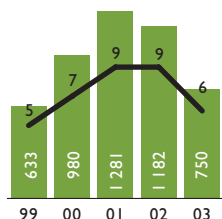

UTVECKLING UNDER DE SENASTE FEM ÅREN

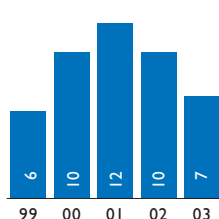
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

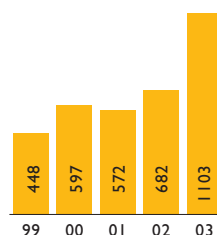
RÖRELSERESULTAT, MSEK
— i % av fakturering

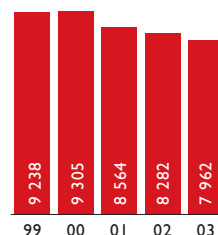
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

Sandvik Materials Technology

Skräddarsydda kundlösningar

Omsättningen för Sandvik Materials Technology minskade med 4 % jämfört med föregående år och uppgick till 12 467 MSEK (12 970). Rörelseresultatet var 750 MSEK (1 182), det vill säga en rörelsemarginal på 6 % (9). Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 7 % (10). Försäljningen i fast valuta inklusive förvärv/avyttringar har de senaste fem åren minskat med 2 % per år i genomsnitt och avkastningen på sysselsatt kapital för motsvarande period var 9 %.

STARKA MARKNADSPPOSITIONER

Marknadspotentialen för affärsområdets produkter är omkring 80 miljarder kronor. Den underliggande årliga marknadstillväxten för rostfria och speciallegerade material uppgår till 4–5 procent. Förädlingsvärdet är högt för Sandviks produkter och utgör ungefär tre fjärdedelar av det totala försäljningsvärdet.

Sandvik är ledande inom området sömlösa rostfria rör, där det finns tre stora konkurrenter: japanska Sumitomo Metals, tysk-franska DMV och spanska Tubacex. Inom tråd- och bandområdet finns ett fåtal stora konkurrenter men också många mindre företag utan egen metallurgi. Kanthal är det globalt starkaste varumärket inom området elektrisk uppvärmning. För högttemperaturelement i keramiska material utgörs konkurrensen främst av amerikanska I2R

och japanska Tokai Konetsu och Riken. För produktområde Process Systems finns på stålbands- och pressplåtsområdet en huvudkonkurrent – tysk-österrikiska Berndorf-Hueck. Inom anläggnings- och sorteringsverksamheten består konkurrensen förutom av Berndorf-Hueck, brittiska FKI, tyska Siemens och holländska Van der Lande, även av processer som bygger på andra metoder och material.

VIKTIGA HÄNDELSER

Ökad kapital- och tillverknings effektivitet är ett prioriterat område inom Sandvik Materials Technology. Under 2003 inleddes ett mycket omfattande ledtidsprogram. Det innebär att ett nytt produktionssystem och arbetssätt införs, vilket bidrar till att korta ledtiderna avsevärt, reducera mängden material i arbete, förbättra produktiviteten, höja kapaciteten samt öka leveranssäkerheten och servicenivån mot kund. Programmet sträcker sig över två år. Under 2003 genomfördes ett antal pilotprojekt med goda resultat.

Den första januari 2003 bytte affärsområdet namn till Sandvik Materials Technology och införde fem produktområden. Detta ger en tydligare och enklare struktur och stärker fokuseringen på högförädlade produkter ytterligare. En ny enhet för affärsutveckling (Nova) inrättades som ett aktivt stöd för snabbare kommersialisering av nya material inom prioriterade kundområden. I Nova ingår exempelvis material till medicinsk industri, Sandvik Bioline®, ytteknologiprodukter, pulvermetallurgi samt det unika materialet Sandvik Nanoflex®.

Inom ramen för det pågående förändringsprogrammet reducerades antalet anställda inom affärsområdet med omkring 320 personer. Bland annat stängdes fjädertrådsfabriken Gusab Stainless AB. Syftet är att åstadkomma högre effektivitet, minskade kostnader samt ökad flexibilitet.

Arbetet med att etablera ett nytt distributionscenter i Venlo, Holland, startade under året. Distributionscentret tas i bruk under 2004 och förbättrar servicen till kunderna i bland annat Tyskland och Benelux-länderna.

I Shanghai, Kina, invigdes en ny enhet för tillverkning av processanläggningar.

Sandvik Hiflex® är ett nytt material för bladventiler.

Kanthaltråd svarar för mekanismen som skapar och läser av informationen i datorernas hårddiskar.

Affärsområdet erhöj en kvalitetsutmärkelse av den amerikanska rakhyveltillverkaren Gillette för den goda kvaliteten på rakbladsstålet samt för god service.

I Sandviken förnyades utrustningen för ämnesgjutning vilket kortar ledtiderna, sänker produktionskostnaderna och ökar servicen till kunderna. Produktionskapaciteten inom borrstålstillverkningen utökades och ledtiderna reducerades.

Produktområde Process Systems investerade i en ny produktionsanläggning i Japan för höglanspolering av band. Produkterna används för framställning av folier/film till elektronikindustrin.

Inom produktområde Kanthal genomfördes omfattande effektiviseringsåtgärder. Under hösten skedde investeringar i bland annat en utbyggnad av trådtrageriet i Hallstahammar, vilket möjliggör ett effektivare materialflöde som ger ökad produktivitet och kortare ledtider. Antalet produktionsenheter minskades, främst för tillverkning av ugnslement.

NYA AVANCERADE PRODUKTER

Under namnet Sandvik Bioline® marknadsförs en rad olika avancerade material och produkter till den snabbt växande medicintekniska industrin. Produkterna används i implantat samt till kirurgiska och dentala instrument. Materialet Sandvik Nanoflex® utvecklades för ytterligare användningsområden.

Nyutvecklade legeringar för så kallade wirelines introducerades under 2003. Wirelines är tråd i sammanhängande längder på upp till 10 000 meter som används inom olja/gas-industrin för att kontrollera oljekällor på havsbotten. En ny legering började användas för Sandviks rör med invändiga profiler. Genom den nya legeringen kan kunderna effektivisera tillverkningen av eten, basråvaran i plasttillverkning.

Under 2003 inledde Sandvik Materials Technology ett partnerskap med företaget Tenaris S.A., som är en ledande global distributör av rörprodukter för utvinning och transport av olja och gas. Samarbetet har varit framgångsrikt. Sandviks försäljning av så kallade down hole-produkter, produktionsrör för utvinning av olja och gas, har mångdubblats och potentialen är fortsatt stor.

Materialet Sandvik Safurex® för konstgödselindustrin och Sandvik Hiflex®, ett nytt bandstål för bladventiler, vann stora marknadsframgångar under året. Bladventiler används till exempel i kompressorer i kylskåp och i bilarnas luftkonditioneringsystem.

Inom produktområde Kanthal utvecklades flera nya värmelement, bland annat Kanthal®

Super ER. Den nya produkten används i ugnar för sintring (värmebehandling) av komponenter till bland annat fordonsindustrin och elektronikindustrin.

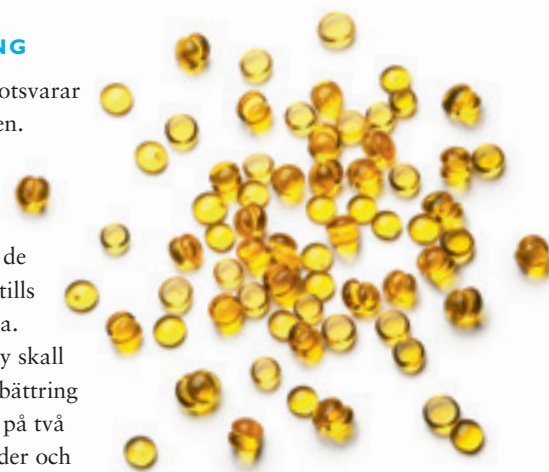
Produktområde Process Systems introducerade ett antal nya system för pastillering under året enligt det framgångsrika konceptet Rotoform®. Den första anläggningen presenterades 1980 och under hösten 2003 levererades den tusende enheten. En av årets nya modeller är Rotoform® HS, som ökar kundernas kapacitet med upp till 70 procent.

FORTSATT FOKUS PÅ RESULTATFÖRBÄTTRING

Affärsområdets lönsamhet motsvarar ännu inte de uppställda kraven. Det pågående förändringsprogrammet är omfattande och sträcker sig fram till slutet av 2005. Effekterna av de delar av programmet som hittills genomförts är mycket positiva. Sandvik Materials Technology skall uppnå en påtaglig resultatförbättring genom en fortsatt fokusering på två huvudområden: kortare ledtider och förbättrad produktmix.

Sandvik Nanoflex® används i skärhuvudena på Philips rakapparater där det ställs mycket höga krav på materialets egenskaper.

Under året levererade Process Systems den tusende Rotoform-anläggningen för pastillering.

Sandvik- aktien

KURSUMVECKLING

Sandviks totala börsvärde vid utgången av år 2003 var 64 miljarder kronor (50) och aktiens kurs vid årets slut var 247,50 kr. Koncernen var värde- mässigt det 11:e (11:e) största företaget på Stockholmsbörsen. Sandviks börsvärde ökade med 28 % under året efter en minskning med 13 % under 2002 och en minskning med 1 % under 2001. Ett jämförelseindex för verkstadsindustrin är MSCI Europe Machinery index som ökade med 27 % under år 2003. Generalindex på Stockholmsbörsen ökade med 30 %.

Den senaste 10-årsperioden har Sandviks aktiekurs, inklusive återinvesterad utdelning, ökat med 11 % i snitt per år. Generalindex har under motsvarande period ökat med 8 % inklusive utdelning.

Sandvik-aktien var den 10:e (12:e) mest omsatta aktien på Stockholmsbörsen under år 2003.

Totalt omsattes 409 miljoner aktier. Omsättnings- hastigheten ökade till 156 % (120) att jämföras med 125 % (122) för hela Stockholmsbörsen.

Sandvik har varit noterat på Stockholmsbörsen sedan 1901. Det totala antalet Sandvik-aktier är idag 258 710 150 inklusive återköpta aktier och antalet aktieägare uppgår till cirka 61 000. Sandvik-aktien kan också handlas i USA i form av ADRs (American Depositary Receipts), med ticker "SAVKY". Antalet utestående ADRs vid utgången av år 2003 var 1008680. Sandvik-aktien är även noterad i Helsingfors. Styrelsen beslutade i februari 2004 att ansöka om avnotering från London Stock Exchange.

UTDELNINGSPOLITIK

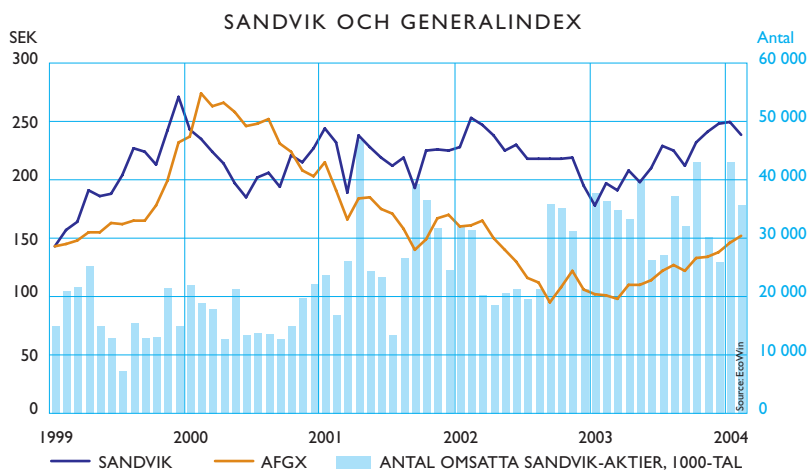
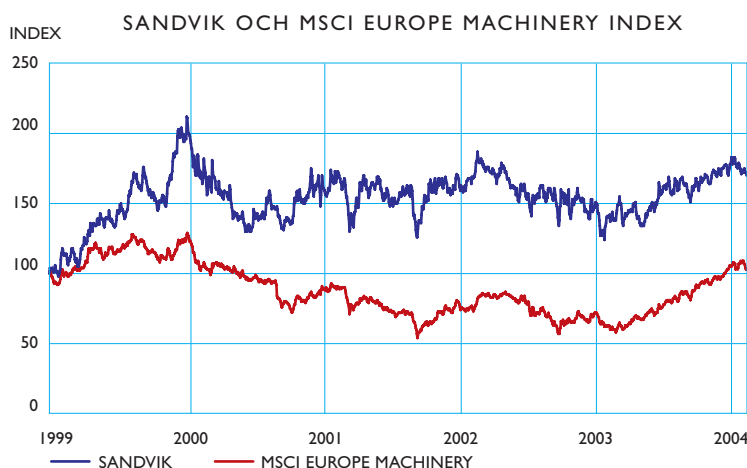
Det överordnade ekonomiska målet för Sandvik- koncernen är att skapa en attraktiv avkastning och värdetillväxt för dem som investerar i Sandvik- aktien. Målet är att Sandvik-aktiens utdelning och värdetillväxt skall ligga över genomsnittet för vår bransch och att utdelningen skall uppgå till minst 50 % av vinsten per aktie.

Med föreslagen utdelning (10,50 kronor per aktie) har utdelningsökningen varit i genomsnitt 7 % per år från och med 1997. Utdelningen utgör 94 % av vinst per aktie 2003. Den genomsnittliga utdelningsandelen under de senaste fem åren uppgår till 71 %. Vinst per aktie var 11,20 kronor under år 2003 och vinsttillväxten har i genomsnitt under den senaste 10-årsperioden varit 11 %.

AKTIEÄGARE

De 10 största ägarna svarar för cirka 36 % av det totala antalet aktier. Ägandet utanför Sverige har under år 2003 ökat till 38 % (37) och har sedan 1996 nästan tredubblats. Vid utgången av 2003 var de tio största aktieägarna i Sandvik:

Ägargrupp	Innehav (%)
AB Industrivärden	8,2
JP Morgan Chase (förvaltarreg.)	6,1
Robur	3,5
Handelsbankens Pensionsstiftelse	3,5
Handelsbankens Aktiefonder	3,2
AMF Pensionsförsäkrings AB	3,2
State Street Bank and Trust Co	3,0
Nordea Fonder	1,9
SEB Fonder	1,7
Bank of New York (förvaltarreg.)	1,5

ÅTERKÖP AV AKTIER

Sandviks bolagsstämma godkände den 5 maj år 2003 styrelsens förslag om utökat mandat för återköp av aktier i bolaget. Beslutet innebär att bolaget har rätt att fram till bolagsstämman 2004 återköpa upp till 10 % av antalet aktier, motsvarande cirka 25,8 miljoner aktier. Under 2003 har inga återköp gjorts. Vid årets slut hade totalt 8,7 miljoner aktier (eller 3,4 %) återköpts till en köpeskilling av 1 889 MSEK.

KONVERTIBLER OCH OPTIONSPROGRAM

Sandviks bolagsstämma 1999 beslutade att införa ett delägarprogram riktat till Sandvik-koncernens anställda i Sverige, med undantag av anställda inom Seco Tools. Totalt uppgick den riktade emissionen av konvertibla skuldebrev till 955 MSEK, motsvarande 4 360 150 aktier vid full konvertering. Till anställda utanför Sverige utgavs 560 900 optioner, som vid utnyttjande ger lika många aktier. Det konvertibla förlagslånet löper under perioden 2 juli 1999–30 juni 2004.

Konvertering till nya aktier i Sandvik kan ske under perioden 2 juli 2001–31 maj 2004. Konverteringskursen uppgår till 219 kronor. Vid full konvertering och optionsutnyttjande av alla utestående program tillkommer totalt 4 921 050 aktier, vilket ger en utspädning med 1,9 % och ett totalt antal av 263 617 050 aktier. Vid utgången av 2003 hade konvertering av 14 150 aktier skett, varav 800 under 2003.

Under år 2000 infördes en optionsplan för ledande befattningshavare i koncernen. Optionsplanen ger möjlighet till en årlig tilldelning av personaloptioner på Sandvik-aktier med en löptid av 5 år och rätt till utnyttjande efter 3 år, förut-

satt att anställningen då kvarstår. Tilldelningen baseras på Sandviks avkastning på sysselsatt kapital föregående år och sker i sig vederlagsfritt, men optionsinnehavaren måste erlagga fastställt lösenpris för aktien. Tilldelningen sker enligt de principer som anges i not 3.5. I enlighet med svensk redovisningspraxis redovisar Sandvik ingen kostnad i resultaträkningen i samband med tilldelningen. Programmet baseras på befintliga aktier och medför därför ingen utspädning för nuvarande aktieägare.

För ytterligare information se förvaltningsberättelsen, sidan 36.

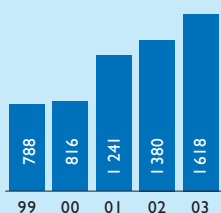
INDEX

Sandvik-aktien ingår i bland annat följande index: SX Generalindex, OMX, Afv Generalindex, Findatas avkastningsindex, MSCI World Machinery, MSCI Europe Machinery, FTSE Eurotop 300, FTSE Eurotop 100, DJ Stoxx, S&P Euro Plus 200, Alfred Berg Nordic och Enskilda Engineering index.

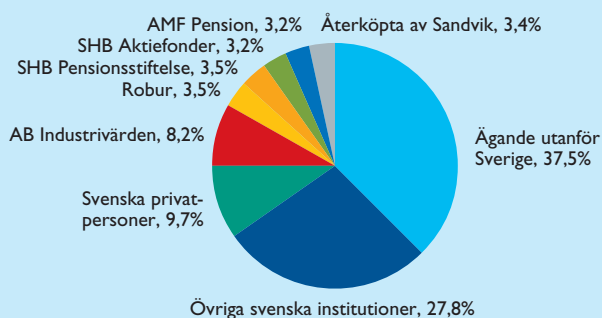
ANALYSER

Följande företag har under 2003 publicerat företagsanalyser om Sandvik: ABG Sundal Collier, ABN Amro, BNP Paribas, Carnegie, Cazenove, Cheuvreux, CSFB, Danske Bank, Deutsche Bank Research, Dresdner Kleinwort Wasserstein, Enskilda Securities, Evli Research, Fischer Partners, Goldman Sachs International, Handelsbanken Markets, Human Securities, ING Financial Markets, JP Morgan, Kaupthing Bank, Lehman Brothers, Morgan Stanley Dean Witter, Nordea Securities, Swedbank Markets, UBS Warburg och Öhman Equity Research.

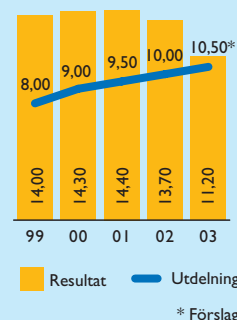
GENOMSNTLIGT ANTAL OMSATTA SANDVIK-AKTIER PÅ STOCKHOLMSBÖRSEN PER DAG (tusental)

AKTIEÄGARSTRUKTUR I SANDVIK AB 31 / 12 2003

RESULTAT OCH UTDELNING PER AKTIE, SEK

Förvaltningsberättelse

Koncernöversikt

Orderingången uppgick under år 2003 till 49 830 MSEK (50 230), vilket var en minskning med 1 % i värde men en ökning med 4 % för jämförbara enheter vid fast valuta. Sandvik-koncernens fakturering uppgick till 48 810 MSEK (48 700), vilket var oförändrat i värde men en ökning med 5 % för jämförbara enheter vid fast valuta. Av faktureringen hänförde sig 95 % (95) till marknader utanför Sverige.

Sandvik-koncernen	2003	2002	Förändring %
Orderingång, MSEK	49 830	50 230	-1
Fakturering, MSEK	48 810	48 700	0
Resultat efter finansiella poster, MSEK	4 187	5 063	-17

Sandvik-koncernens resultat efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 4 187 MSEK (5 063). I resultatet ingår nedskrivning av goodwill och omstruktureringkostnader avseende dotterbolaget Precision Twist Drill med 600 MSEK. Vinst per aktie blev 11,20 SEK (13,70). Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 13,4 % (15,4).

Styrelsen föreslår en utdelning av 10,50 SEK (10,00), vilket utgör 94 % av vinsten per aktie och innebär en ökning med 5 % från föregående år.

FRAMTIDSUTSIKTER

Sandvik-koncernen hade under 2003 en positiv utveckling trots ett svagt affärsklimat. Affärsläget förbättrades under slutet av året. En starkt marknadsposition tillsammans med genomförda förbättringsåtgärder innebär att koncernen är väl positionerad för fortsatt lönsamhetstillväxt.

Förändring av valutakurser och priser på vissa väsentliga råvaror har dock fortsatt stor påverkan på koncernens resultat.

FÖRVÄRV OCH FÖRSÄLJNING AV FÖRETAG

Koncernens aktieinnehav i tyska Walter AG uppgick vid årets slut till 96,44 % av rösterna, inklusive återköpta 5,18 % ägda direkt av Walter AG. Sandvik aviserade under året som sitt mål att nå 100 % ägande.

Sandvik sålde i augusti det 49-procentiga minoritetsinnehavet i Eurotungstène Poudres S.A., Frankrike, till Eramet S.A., Frankrike. Eramet,

som sedan tidigare innehade 51 % av aktierna i Eurotungstène Poudres S.A., blev härmed ensam ägare till bolaget. Eurotungstène Poudres S.A., med cirka 125 anställda, tillverkar kobolt- och volframbaserade pulver främst för producenter av diamantverktyg.

Sandvik Mining and Construction avyttrade i september en enhet i USA till DBT (Deutsche Bergbau-Technik). Försäljningen avsåg verksamheter inom Eimco, Bluefield, med en årlig omsättning på cirka 400 MSEK. Vidare avyttrades enheten för Chemical Products Division inom Sandvik MGT, Bristol, med en omsättning på cirka 100 MSEK, till Minova (USA) Inc.

ANDRA STRUKTURELLA FÖRÄNDRINGAR

Sandvik träffade i november ett avtal om att från och med 1 januari 2004 låta delar av verksamheten inom bolaget Sandvik Service utföras av Manpower Solutions. Avtalet löper på fem år och omfattar fastighetsförvaltning, löneservice, företagshälsovård, utbildning samt vissa marknadsstödjande funktioner inom Sandvik Service. Resterande delar av servicebolagets verksamhet förs över till andra enheter inom Sandvik. Cirka 180 personer överförs till Manpower Solutions.

Sandvik Mining and Construction invigde i juni en ny fabrik för sammansättning av krossar, matare och siktar i Indien. Anläggningen ligger inom Sandviks industriområde i Pune i delstaten Maharashtra och kommer att ha 25 anställda.

I Shanghai, Kina, invigde Sandvik i mars en ny fabrik för tillverkning av processsystem och pressplåtar inom Sandvik Materials Technology. Enheten kommer fullt utbyggd att ha 50 anställda. Vid fabriken finns också ett demonstrations- och servicecentrum för kunderna.

Sandvik beslöt att omstrukturera produktionen inom amerikanska Valenite som ingår i affärsområde Sandvik Tooling. Beslutet innebar att anläggningen i Gainesville, Texas, stängs tillsammans med tre mindre produktionsenheter i South Carolina. I stället koncentreras produktionen av hårdmetallverktyg till anläggningen i Westminster, South Carolina, som byggs ut och uppgraderas med modern tillverkningsteknologi. Beslutet berörde cirka 80 personer som blev över-

taliga vid anläggningen i Gainesville och cirka 200 personer i South Carolina som erbjöds arbete vid den nya anläggningen i Westminster.

STYRELSENS ARBETE

Sandvik ABs styrelse består av tio ordinarie ledamöter, åtta valda på bolagsstämman och två utsedda av de fackliga organisationerna samt två fackliga suppleanter (se sidorna 76–77 i årsredovisningen). Arbetet i Sandviks styrelse följer en skriftlig arbetsordning som också innehåller instruktioner om arbetsfördelningen mellan styrelse och VD samt vilken ekonomisk rapportering som skall delges styrelsen. Under året har styrelsen sammanträtt sex gånger, varav en gång i samband med besök vid dotterbolag.

Styrelsens arbetsordning och instruktion till arbetsfördelning mellan styrelse och VD uppdateras och fastställs en gång per år. Uppdateringen skall bland annat baseras på den utvärdering av det individuella och kollektiva styrelsearbetet som styrelsen utför, med målsättning att hitta former för ökat värdeskapande för bolaget.

Vid styrelsens sammanträden avhandlas, förutom rapportering och uppföljning av den löpande affärsverksamheten och lönsamhetsutvecklingen, frågor rörande förvärv och väsentliga investeringar samt frågor om finansiell struktur. Dessutom redogör ett antal chefer för strategiska och andra viktiga frågor.

Under året har affärsområde Sandvik Materials Technology uppdaterat styrelsen om sin affärsstrategi och sitt pågående omstruktureringssprogram. På samma sätt har Sandvik Tooling redogjort för sin affärsstrategi och integrationen av Walter och Valenite.

Styrelsen besökte under året Walter AG i Tübingen, Tyskland, för möten med det nyförvärvade företags ledning och genomgångar av strategier, integration och synergier. Under samma resa besöktes Sandvik Chomutov i Tjeckien, en väsentlig enhet inom Sandvik Materials Technology för leveranser till olja/gas-industrin.

Utvecklingen för dotterbolaget Precision Twist Drill har löpande rapporterats till styrelsen.

Styrelsen har fått presenterat för sig konsekvenser av och förberedelser för de nya redovisningsprinciper som gäller från 2005. Styrelsen satte sig in i förberedelserna för införandet av ny pensionsredovisning och har följt konsekvenserna under året liksom pensionsfondernas utveckling.

För att styrelsen skall kunna följa revisionsarbetet inbjuds revisorerna regelmässigt till två av styrelsens sammanträden. Vid styrelsemötet i anslutning till bolagsstämman 2003 avgavs revisorernas rapport för 2002 och vid styrelsens sammanträde i november deltog revisorerna

i diskussion om revisionens omfattning och inriktning samt om specifika frågeställningar. Styrelsens ordförande har haft möte med revisorerna separat.

Under året har styrelsen genomfört en utvärdering av sitt arbetssätt. Detta har bland annat inneburit att beslut har tagits att inrätta en revisionskommitté. Utvärderingen har presenterats för nomineringskommittén.

KOMMITTÉER

Styrelsens ersättningskommitté har bestått av styrelsens ordförande Clas Åke Hedström och Anders Nyrén. Kommitténs uppgift var att ta fram förslag till anställningsvillkor för vissa ledande befattningshavare och lämna dessa till styrelsen för beslut.

Ersättningskommitténs rekommendationer till styrelsen innefattade förändringar av pensionsvillkors- eller avgångsvederlagsprinciper, långsiktigt incentiveprogram, fördelning mellan fast och rörlig lön, samt storleken på löneökningar för koncernledningen.

Den nomineringskommitté som inrättats i enlighet med beslut på Sandvik ABs bolagsstämma består av representanter för de fyra största ägarna tillsammans med Sandviks ordförande. Inför bolagsstämman 2004 innebär detta att Sandviks nomineringskommitté utgörs av: Carl-Olof By, Industrivärden, Curt Källströmer, Handelsbankens Pensionsstiftelse och Pensionskassa, Marianne Nilsson, Robur, Lars Otterbeck, Alecta och Clas Åke Hedström, Sandviks ordförande.

För beredning av upphandling av revisions-tjänster år 2004–2007 har styrelsen haft en tillfällig kommitté. Ledamöter var Anders Nyrén och Georg Ehrnrooth med adjungerade medlemmar ur företagsledningen. Förslaget till val av revisorer inför nästa mandatperiod har överlämnats till nomineringskommittén.

Styrelsen beslutade i februari 2004 att inrätta en revisionskommitté bestående av minst två styrelseledamöter, dock ej VD.

MÅL FÖR KONCERNEN

I augusti år 2000 fastställdes övergripande mål för koncernen. Målen innebär att den organiska tillväxten skall uppgå till 6 % per år i genomsnitt över en konjunkturcykel, jämfört med det tidigare utfallet på 4 %. Härtill kommer företagsförvärv. Avkastningen på sysselsatt kapital skall i genomsnitt uppgå till 20 % per år.

Utfallet sedan ingången av 1994 har varit en organisk tillväxt med 4 % i genomsnitt per år och en avkastning på 19,1 %. Härtill har tillväxten genom förvärv med avdrag för avyttringar varit 4 % i genomsnitt per år.

Vidare fastställdes ambitionen att öka nettoskuldssättningsgraden från 0,3 till intervallet 0,6–0,8 för att förbättra kapitalstrukturen före utgången av 2003. Detta skulle ske genom organisk tillväxt, förvärv, fortsatt hög utdelning – minst 50 % av vinsten per aktie – samt genom återköp av aktier. Vid slutet av år 2003 var nettoskuldssättningsgraden 0,5. En översyn av företagets mål avseende kapitalstruktur görs under våren och resultatet kommer att presenteras vid bolagsstämman i maj 2004.

ÅTERKÖP AV EGNA AKTIER

Sandvik har enligt bolagsstämmans beslut i maj 2003 möjlighet att återköpa sammanlagt 10 % av det totala antalet aktier i bolaget. Bemyndigandet avser perioden fram till bolagsstämman 6 maj 2004. Inga aktier har återköpts under året. Sandviks innehav av egna aktier var den 31 december 8 697 000, motsvarande 3,4 % av det totala antalet aktier (258 710 150) och en köpeskilling av 1 889 MSEK vilket innebar ett genomsnittligt pris på 217 kronor per aktie.

Styrelsen har beslutat föreslå bolagsstämman den 6 maj 2004 att ge styrelsen förnyat mandat att fortsätta återköpa bolagets egna aktier. Bolagets innehav av egna aktier föreslås få uppgå till högst 10 % av det totala antalet aktier, motsvarande 25,8 miljoner aktier. Förvärv skall ske på Stockholmsbörsen till gällande börskurs. Återköpet är ett led i att anpassa bolagets kapitalstruktur i enlighet med fastlagda finansiella mål.

AVNOTERING FRÅN LONDONBÖRSEN

Styrelsen har fattat beslut om att avnotera Sandvik-aktien från London Stock Exchange (LSE). De motiv som låg till grund för noteringen 1977 anses inte längre föreligga.

MARKNADSLÄGE

Vid ingången av år 2003 ökade industriproduktionen inom OECD i en årstakt av 2 %. Efterfrågesituationen var under inledningen av 2003 relativt bra och tillväxttakten låg kvar på en oförändrad nivå under första halvåret. Den försvagades sedan under tredje kvartalet för att i slutet av året åter stärkas. En drivande faktor var bland annat den ekonomiska återhämtningen i USA. Trots en stark ökning av bruttonationalprodukten i USA under särskilt andra halvåret blev tillväxten i industriproduktionen måttlig. Tillväxten för hela 2003 var cirka 2 % mot föregående år.

Inom EU var industriproduktionen oförändrad under större delen av året. Av de större EU-länderna uppvisade Tyskland ökad tillväxt mot slutet av året. Utvecklingen i Frankrike och Italien

var flack. Länderna i östra Europa hade däremot en fortsatt bra konjunktur under 2003.

Utvecklingen i större delen av Sydamerika var positiv under 2003. Året startade starkt i bland annat Brasilien och Chile där industriproduktionen växte med en årstakt av 5 %. Uppgången planade dock ut något under den senare delen av 2003.

Länder med omfattande gruvindustri som Sydafrika och Australien hade en god tillväxt fram till slutet av året då en viss avmattning inträffade. Konjunkturen i Asien var mycket bra i Kina och Indien. Den försämrades däremot i Hongkong och Korea mot slutet av året. Länderna i Sydostasien visade däremot en stark tillväxt i slutet av året och även industriproduktionen i Japan fortsatte uppåt.

Efterfrågan förbättrades inom flera industri-sektorer. Marknaden var i början ogynnsam för energiindustrin, men aktiviteten ökade successivt. Kolindustrin i USA hade en positiv utveckling medan den låga dollarkursen påverkade kolbrytningen negativt i andra länder. Produktionen av personbilar minskade visserligen i USA och inom EU-området, men utvecklingen i Asien och östra Europa var mycket positiv. I Kina ökade produktionen med cirka 30 % under 2003. För tunga lastbilar skedde dock en förbättring i USA och försäljningen ökade markant.

Produktionen inom allmän verkstadsindustri stabiliserades under året och under slutet noterades en ökad aktivitet inom detta segment. Verksamheten minskade inom flygindustrin, särskilt inom den civila delen. Inom elektronik- och telekomindustri ökade efterfrågan, dock från en låg nivå föregående år.

Gruvindustrin för ädelmetaller och basmetaller hade hög efterfrågan tack vare fortsatta prisökningar för bland annat guld, platina och nickel. Aktiviteten inom anläggningsindustrin låg på en stabil nivå i Europa men var hög i stora delar av Asien och ökade något i USA.

FÖRSÄLJNING

Affärsområde Sandvik Toolings totala efterfrågan var stabil eller ökande under året. En förstärkning skedde inom EU och NAFTA. I östra Europa, Asien samt Australien var efterfrågan stark under hela året. Utvecklingen för skärande verktyg i hårdmetall var tillfredsställande med en ökande orderingång. För snabbstålsverktyg till metallbearbetning var efterfrågan fortsatt svag, särskilt inom NAFTA. Även för ämnen i hårdmetall visade marknaden låg aktivitet.

Affärsområde Sandvik Mining and Constructions orderingång utvecklades väl. I början av året ökade främst efterfrågan i Afrika, Asien och Australien. Den positiva utvecklingen förstärktes

under året genom att höga bas- och ädelmetallpriser medförde en hög gruvaktivitet. Utvecklingen inom EU var stabil medan efterfrågan var svag inom NAFTA. En ökande aktivitet inom anläggningsindustrin medförde en gradvis ökning efterfrågan.

Affärsområde Sandvik Materials Technologies efterfrågan ökade marginellt. Utvecklingen inom EU var positiv men sammantaget inom hela Europa flack. Utvecklingen inom NAFTA var svag men en ökande aktivitet mot slutet av året noterades. Inom Asien, Australien och Sydamerika var efterfrågan stark. Marknaden för specialprodukter till offshore-, olje- och energiindustrin var god medan det svaga läget för konsumentrelaterade produkter kvarstod.

Orderingången ökade svagt inom EU och var oförändrad i resten av Europa. Orderingången i NAFTA var svagt negativ men återhämtades något under slutet av året främst tack vare hög industriell aktivitet i USA. Konjunkturläget i Sydamerika fortsatte att förbättras och orderingången utvecklades positivt. Efterfrågan i Afrika och i Australien var god kopplad till hög aktivitet inom gruvindustrin. I Asien hade Sandvik-produkterna en hög orderingång, främst i Kina. Även efterfrågan i Japan var god tack vare förbättrad utveckling inom elektronikindustrin.

RÅVAROR

Nickelpriserna ökade från 7 700 till 16 580 USD per ton.

Priserna på volfram, kobolt och tantal ökade under år 2003.

RESULTAT OCH AVKASTNING

Rörelseresultatet uppgick till 4 967 MSEK (5 771). Resultatet minskade med 14 % jämfört med föregående år.

I rörelseresultatet ingick nedskrivning av goodwill och omstruktureringskostnader för dotterbolaget Precision Twist Drill, USA, med 600 MSEK. Rörelseresultatet påverkades vidare negativt av förändrade valutakurser gentemot 2002 med 700 MSEK.

Högre försäljnings- och produktionsvolymerna samt positiv effekt av rationaliseringsarbetet påverkade resultatet positivt.

Avsättning av resultatandelar till de anställda vid helägda bolag i Sverige gjordes med 140 MSEK (150).

Finansnettot blev -780 MSEK (-708). Försämringen av finansnettot jämfört med föregående år berodde på högre genomsnittsupplåning under 2003 samt högre räntekostnader för pensionskulder. Resultatet efter finansnetto blev 4 187 MSEK (5 063).

Skatten var totalt 1 212 MSEK (1 431) eller 29 % (28) av resultatet före skatt. Exklusive engångsnedskrivningen av goodwill i Precision Twist Drill var skatten 25 %. Årets skattesats påverkades av omvärdering av tidigare ej aktiverade förlustavdrag samt högre intjäning i länder med en relativt sett lägre skattesats.

Nettoreultatet uppgick till 2 788 MSEK (3 436). Vinst per aktie blev 11,20 SEK (13,70).

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 13,4 % (15,4) och avkastningen på eget kapital till 12,8 % (14,9).

Orderingång per marknadsområde

	2003		2002		Förändring	
	MSEK	Andel %	MSEK	%		*
EU	20 301	41	20 122		+1	+1
Övriga Europa	3 696	7	3 875		-5	0
Europa totalt	23 997	48	23 997		0	+1
NAFTA-området	10 086	20	11 497		-12	-3
Sydamerika	2 130	4	2 180		-2	+16
Afrika, Mellanöstern	3 079	6	2 653		+16	+13
Asien, Australien	10 538	22	9 903		+6	+13
Koncernen totalt	49 830	100	50 230		-1	+4

* Förändring mot föregående år exklusive valutaeffekt och företagsförvärv.

Fakturerering per marknadsområde

	2003		2002		Förändring	
	MSEK	Andel %	MSEK	%		*
EU	19 802	41	19 887		0	0
Övriga Europa	3 600	7	3 694		-3	+2
Europa totalt	23 402	48	23 581		-1	0
NAFTA-området	10 270	21	11 126		-8	+2
Sydamerika	2 034	4	2 018		+1	+19
Afrika, Mellanöstern	3 159	7	2 668		+18	+14
Asien, Australien	9 945	20	9 307		+7	+13
Koncernen totalt	48 810	100	48 700		0	+5

* Förändring mot föregående år exklusive valutaeffekt och företagsförvärv.

Fakturerering för de 10 största marknaderna

	2003		2002		Förändring	
	MSEK	%	MSEK	%		%
USA	8 299		9 201			-10
Tyskland	5 034		4 711			+7
Australien	3 548		3 041			+17
Italien	3 397		3 332			+2
Frankrike	2 774		2 901			-4
Sverige	2 326		2 257			+3
Storbritannien	2 044		2 348			-13
Japan	1 962		1 739			+13
Sydafrika	1 757		1 423			+23
Kanada	1 462		1 401			+4

Resultat och avkastning

	2003	2002
Rörelseresultat, MSEK	4 967	5 771
Dito i procent av fakturerering	10	12
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	4 187	5 063
Dito i procent av fakturerering	9	10
Avkastning på sysselsatt kapital, %	13,4	15,4
Avkastning på eget kapital, %	12,8	14,9
Vinst per aktie, SEK	11,20	13,70
Vinst per aktie efter full utspädning, SEK	11,00	13,50

För definitioner se sidan 59.

Utvecklingen av resultatet efter finansnetto per kvartal

		Fakturering MSEK	Resultat efter finansnetto MSEK	Vinst- marginal %
2002	1:a kvartalet	11 800	1 261	11
	2:a kvartalet	12 510	1 457	12
	3:e kvartalet	11 730	1 036	9
	4:e kvartalet	12 660	1 309	10
2003	1:a kvartalet	12 080	1 281	11
	2:a kvartalet	12 330	1 191	10
	3:e kvartalet	11 520	1 103	10
	4:e kvartalet	12 880	612	5*

* Inklusive nedskrivning av goodwill och omstrukturingskostnader för Precision Twist Drill.

Orderingång per affärsområde

	2003 MSEK	2002 MSEK	Förändring %	
Sandvik Tooling	18 187	17 904	+2	+3
Sandvik Mining and Construction	14 888	14 833	0	+6
Sandvik Materials Technology	12 790	13 414	-5	+2
Seco Tools	3 930	4 055	-3	+2
Koncerngemensamt	35	24	/	/
Koncernen totalt	49 830	50 230	-1	+4

* Förändring mot föregående år exklusive valutaeffekt och företagsförvärv.

Fakturering per affärsområde

	2003 MSEK	2002 MSEK	Förändring %	
Sandvik Tooling	18 090	17 840	+1	+3
Sandvik Mining and Construction	14 299	13 842	+3	+9
Sandvik Materials Technology	12 467	12 970	-4	+3
Seco Tools	3 902	4 017	-3	+2
Koncerngemensamt	52	31	/	/
Koncernen totalt	48 810	48 700	0	+5

* Förändring mot föregående år exklusive valutaeffekt och företagsförvärv.

Det börsnoterade företaget Seco Tools ger ut en egen årsredovisning i vilken verksamheten kommenteras.

Rörelseresultat per affärsområde

	2003		2002	
	MSEK	% av fakt.	MSEK	% av fakt.
Sandvik Tooling	2 286	13	2 711	15
Sandvik Mining and Construction	1 444	10	1 477	11
Sandvik Materials Technology	750	6	1 182	9
Seco Tools	677	17	689	17
Koncerngemensamt	-190	/	-288	/
Koncernen totalt	4 967	10	5 771	12

AFFÄRSOMRÅDEN

Koncernens orderingång och fakturering per affärsområde visas i separata tabeller. Det börsnoterade företaget **Seco Tools** ger ut en egen årsredovisning i vilken verksamheten kommenteras.

Sandvik Toolings orderingång uppgick till 18 187 MSEK (17 904) vilket var en ökning med 3 % från föregående år i fast valuta för jämförbara enheter. Faktureringen blev 18 090 MSEK (17 840), vilket var en ökning med 3 % i fast valuta för jämförbara enheter. Affärsläget för skärande verktyg i hårdmetall var tillfredsställande och marknadsandelarna ökade. För verktyg i snabbstål var marknadsutvecklingen fortsatt svag. Inom EU och NAFTA var efterfrågan inledningsvis svag men förbättrades mot slutet av året. Efterfrågan i östra Europa samt Asien/Australien var däremot stark. Trots det kärva affärsläget ökade affärsområdet marknadsandelarna främst genom framgångsrika introduktioner av nya produkter. Förvärven Walter och Valenite ingick tillsammans med 3 701 MSEK (2 632) i orderingången och 3 680 MSEK (2 721) i faktureringen.

Rörelseresultatet uppgick till 2 286 MSEK (2 711) eller 13 % av faktureringen. I resultatet ingick nedskrivning av goodwill samt omstrukturingskostnad i dotterbolaget Precision Twist Drill med sammanlagt 600 MSEK. Exklusive denna post var resultatet 2 886 MSEK eller 16 % av faktureringen. Förvärven Walter och Valenite minskade rörelsemarginalen med 3 procentenheter. Resultatet påverkades positivt av det under föregående år påbörjade rationaliseringsprogrammet avseende minskning av antalet tillverknings- och lagerenheter samt ökade volymer. Åtgärderna i programmet medförde att resultatet exklusive engångsposter ökade trots negativ valutaeffekt.

Sandvik Mining and Constructions orderingång fortsatte att utvecklas positivt jämfört med föregående år och uppgick till 14 888 MSEK (14 833), en ökning med 6 % i fast valuta för jämförbara enheter. De höga världsmarknadspriserna på ädelmetaller medförde en hög gruvaktivitet vilket skapade en god efterfrågan. Under året erhöles ett flertal betydande order i östra Europa, Afrika, Australien och Kina. Efterfrågan från anläggningsindustrin var stabil i Europa under året. Inom NAFTA var utvecklingen till en början svag men en ökad efterfrågan noterades mot slutet av året, främst i USA.

Faktureringen blev 14 299 MSEK (13 842), en ökning med 9 % i fast valuta för jämförbara enheter. Huvudorsaken till den högre faktureringen var positiv utveckling inom anläggningsindustrin, hög aktivitet i gruvindustrin samt ökad andel servicekontrakt. Försvagningen av USD och förstärkningen av valutorna i Sydafrika och

Australien i slutet av året innebar dock en ökad risk för avmattning.

Rörelseresultatet blev 1 444 MSEK (1 477) eller 10 % av faktureringen. Affärsområdets resultat påverkades negativt av den svagare USD. Högre volym och bra kapacitetsutnyttjande i stora delar av verksamheten samt utfallet av genomförda strukturåtgärder kompenserade den negativa valutaeffekten.

Sandvik Materials Technology's ordergång uppgick till 12 790 MSEK (13 414) vilket var en ökning med 2 % i fast valuta för jämförbara enheter. Det svaga affärsläget för stora delar av verksamheten kvarstod. Efterfrågan var dock tydlig god för projektrelaterade specialprodukter inom produktområde Tube. Marknadsläget inom EU och NAFTA var svagt men aktiviteten ökade mot slutet av året. Efterfrågan från elektronikindustrin ökade gradvis, speciellt i Japan, vilket särskilt påverkade produktområde Kanthal positivt.

Faktureringen blev 12 467 MSEK (12 970) vilket var en ökning med 3 % i fast valuta för jämförbara enheter. Nedgången fortsatte för produkter till konsumentrelaterade industrisegment medan faktureringen av specialprodukter till offshore-, olje- och energiindustrin var god.

Rörelseresultatet uppgick totalt till 750 MSEK (1 182) eller 6 % av faktureringen. Resultatet påverkades negativt av försämrade valutakurser, lågt kapacitetsutnyttjande och ofördelaktig produktmix. Vidare var resultatet från intressebolagen lägre än under 2002. Under året intensifierades programmet att förbättra produktmixen och produktiviteten.

I **Koncerngemensamt** ingår rörelsekostnaderna för gemensam administration och finansverksamhet jämte övriga ej affärsområdesknutna aktiviteter i koncernens enheter.

FINANSIELL STÄLLNING

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 6 421 MSEK (7 190). Kassaflödet efter investeringar, förvärv och avyttringar blev 3 655 MSEK (2 482). Likvida medel uppgick vid årets slut till 1 972 MSEK (2 175). Räntebärande avsättningar och skulder minskat med likvida medel gav en nettoskuld på 12 128 MSEK (11 435).

Sandvik har två femåriga kreditfaciliteter på 650 MUSD (med förfall 2004) respektive 500 MUSD (med förfall 2007). Dessa faciliteter som är koncernens primära likviditetsreserv var vid årsskiftet outnyttjade. Den facilitet som förfaller 2004 avses att refinansieras. Under det svenska obligationsprogrammet på 5 000 MSEK är obligationer för 3 000 MSEK utestående. Under 2003 emitterades dessutom en femårig euroobligation på 50 MEUR.

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poors har bibehållit betygen A+ för Sandviks långa upplåning och A-1 för den korta upplåningen.

Finansiell ställning

	2003	2002
Kassaflöde från den löpande verksamheten, MSEK	6 421	7 190
Kassaflöde efter investeringar, förvärv och avyttringar, MSEK	3 655	2 482
Likvida medel och kortfristiga placeringar 31/12, MSEK	1 972	2 175
Lån 31/12, MSEK	10 167	10 907
Nettoskuld 31/12, MSEK	12 128	11 435
Finansnetto, MSEK	-780	-708
Soliditet, %	46	48
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,5	0,5
Eget kapital 31/12, MSEK	21 440	23 205
Eget kapital per aktie 31/12, SEK	85,80	92,80

För definitioner se sidan 59.

VARULAGER

Lagervärdet var vid årets slut 12 147 MSEK (12 849). Den relativa lagerbindningen var 25 % (26) av faktureringen.

KUNDFORDRINGAR

Kundfordringarna var vid årets slut 9 252 MSEK (9 649). Den relativa kapitalbindningen var 18 % (19) av faktureringen.

EGET KAPITAL

Eget kapital uppgick vid årets slut till 21 440 MSEK (23 205) eller utslaget per aktie 85,80 SEK (92,80). Soliditeten var 46 % (48).

INVESTERINGAR

Av investeringar i anläggningar avsåg 361 MSEK (213) Sandvik Mining and Construction's maskiner för uthyrning.

Köpeskilling för företagsförvärv under året utgjorde 107 MSEK (2 709). Avyttring av företag och aktier utgjorde 181 MSEK.

	2003	2002
Investeringar i anläggningar, MSEK	3 153	2 357
Dito i procent av fakturering	6,5	4,8

FORSKNING, UTVECKLING OCH KVALITETSSÄKRING

Koncernens utgifter år 2003 för forskning, utveckling och kvalitetssäkring uppgick till 1 860 MSEK (1 853) och motsvarade 3,8 % av faktureringen.

Inom Sandvik Tooling introducerade Sandvik Coromant nya produktivitetshöjande CoroKey-produkter med nya sorter för svarvning av stål- och gjutjärnsdetaljer. För flerfunktionsmaskiner presenterades nya verktygslösningar. För höghastighetsfräsning och fräsning av bland annat motorkomponenter i aluminium framtog verk-

tyg som klarar synnerligen snäva toleranser. En ny produktionsteknologi utvecklades för tillverkning av vändskär med komplicerad makro- och mikrogeometri.

Walter lanserade ett nytt produktprogram av högpresterande fräsverktyg under namnet Xtra-Tec™ med mycket hög precision. Walter presenterade även en ny generation slipmaskiner.

Inom affärsområde Sandvik Tooling introducerades en ny gemensam teknologiplattform för produktutveckling, inkluderande tillverkningsprocesser, utrustning, patent och applikationskompetens. Valenite kunde med hjälp av denna plattform lansera det så kallade ValPro-konceptet med omkring 1 000 moderna produkter för svarvning. Även andra varumärken utvecklade sina produktprogram, bland annat för borrar och pinnfräsar i solid hårdmetall, med hjälp av den nya teknologiplattformen.

Sandvik Mining and Construction kompletterade lågprofilserien inom Sandvik Tamrock med borrhigen Axera XLP och bultningsmaskinen Robolt XLP, speciellt anpassade för arbete i gruvor med låg brytningshöjd. Verktyg för bergborrning och borrhävar för ort- och tunneldrivning uppgraderades. Produktområdet VAB utvecklade en ny maskin i serien Bolter Miner, ABM 10, som samtidigt kan mekaniskt avverka kol och säkra gruvgångarnas tak mot ras. Produktområdet Driltech lanserade lättare och smidigare mobila riggar för vattenborrning, där bormekanismen drivs av fordonets motor och inte av en separat enhet.

Sandvik Materials Technology fortsatte sina satsningar på nya material till den medicintekniska industrin, främst för implantat och kirurgiska instrument. Produkterna marknadsförs under namnet Sandvik Bioline®. Nyutvecklade legeringar togs i bruk för så kallade wirelines till olja/gasindustrin och för rör med invändiga profiler till kemiindustrin. Produktområde Kanthal lanserade nya värmelement, bland annat Kanthal Super® ER för ugnar i fordons- och elektronikindustrin.

PERSONAL

Antalet anställda vid slutet av året var 36 930 (37 388). För jämförbara verksamheter minskade antalet anställda med 367 personer under året (2002 en minskning med 843 personer).

	2003	2002
Antal anställda 31/12*	36 930	37 388
Medelantal anställda		
Kvinnor	6 490	6 434
Män	30 647	29 684
Totalt	37 137	36 118

* Deltidanställda har omräknats till motsvarande antal heltidsanställda.

Koncernens antal anställda i Sverige den 31/12 2003 uppgick till 9 798 personer (9 815). Uppgifter om personalkostnader samt medelantalet anställda återfinns på sidan 61.

RESULTATANDELAR OCH OPTIONSPROGRAM

Sandvik har sedan 1986 ett resultatandelssystem för alla anställda vid helägda bolag i Sverige. Koncernens avkastning under år 2003 innebar att 140 MSEK av det maximala beloppet, 150 MSEK, avsattes till resultatandelsstiftelsen.

I enlighet med bolagsstämmbeslut erbjöds de anställda i Sverige att under år 1999 teckna konvertibla skuldebrev i Sandvik AB. Cirka 70 % av de anställda tecknade konvertibler för totalt 955 MSEK. Det konvertibla förlagslånet löper fram till 30 juni 2004. Konvertering till nya aktier i Sandvik kan ske under perioden 2 juli 2001 – 31 maj 2004. Konverteringskursen uppgår till 219 kronor. Konvertibellånet löper med en årlig ränta motsvarande STIBOR minus 0,75 procentenheter. Från augusti 2002 är konvertiblerna noterade på Stockholmsbörsen.

Till anställda utanför Sverige utgavs samtidigt 560 900 optioner, som vid utnyttjande ger lika många aktier. Vid full konvertering och fullt optionsutnyttjande tillkommer totalt 4 921 050 aktier, vilket ger en utspädning med 1,9 %. Under år 2003 har 800 aktier tillkommit genom konvertering. Lösenkursen är 219 kronor. Programmet löper parallellt med konvertibellånet.

Under år 2000 infördes en optionsplan för ledande befattningshavare i koncernen. Optionsplanen ger möjlighet till en årlig tilldelning av personaloptioner på Sandvik-aktier med en löptid av 5 år och rätt till utnyttjande efter 3 år, förutsatt att anställningen då kvarstår. Tilldelningen baseras på Sandviks avkastning på sysselsatt kapital föregående år och sker i sig vederlagsfritt, men optionsinnehavaren måste erlagga fastställt lösenpris för aktien. Tilldelningen sker enligt de principer som anges i not 3.5. I enlighet med svensk redovisningspraxis redovisar Sandvik ingen kostnad i resultaträkningen i samband med tilldelningen. Programmet baseras på befintliga aktier och medför därför ingen utspädning för nuvarande aktieägare.

Styrelsen har, i enlighet med den 5-åriga optionsplanen, beslutat att, baserat på 2003 års utfall, tilldela optioner till cirka 300 högre chefer och specialister i koncernen till ett värde av 13,4 MSEK. Värdet har beräknats enligt Black&Scholes-metoden. Utifrån analys av den historiska volatiliteten för bolagets börskurs beräknades volatiliteten under optionens löptid till 28 %.

Tilldelningen utgör 25 % av maximal tilldelning. Antalet optioner uppgår till 315 000, varav 10 000 till verkställande direktören och 25 000 till övriga ledande befattningshavare. Optionernas lösenpris är 267 kronor, vilket var 110 % av den genomsnittliga aktiekursen under de tre handelsdagarna efter publiceringen av bokslutskommunikén.

I not 3.5 framgår detaljer kring tilldelningen av optioner samt hur optionsplanen har påverkat årets resultat.

De nya optionerna säkras finansiellt så att effekten på företagets kostnader av framtida kursförändringar i Sandvik-aktien begränsas.

Styrelsen har även beslutat att inte införa något nytt optionsprogram för verksamhetsåret 2004. Under året kommer förutsättningarna för ett nytt långsiktigt incitamentsprogram att utvärderas.

ÄNDRAD REDOVISNINGSPRINCIP 2003 FÖR ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

Från och med 2003 tillämpar Sandvik Redovisningsrådets rekommendation RR29 "Ersättningar till anställda" i koncernredovisningen. Reglerna baseras på IAS 19. Pensioner och andra ersättningar efter pensionering har tidigare redovisats enligt de lokala reglerna i varje land. Övergången till RR29 innebär att koncernens pensionsskulder ökade med cirka 1 600 MSEK. Netto efter avdrag för uppskjuten skatt påverkades koncernens egna kapital med 1 053 MSEK.

Sandvik valde att redovisa denna effekt som korrigeringspost i ingående eget kapital den 1 januari 2003. Övergången i sig påverkade således vare sig resultat eller kassaflöde. Förändringen ändrade ej Sandvik-koncernens åtaganden mot sina anställda.

Övriga förändrade redovisningsprinciper hade endast en marginell påverkan på resultatet och framgår i avsnittet Redovisningsprinciper.

MILJÖ

Sandviks svenska enheter bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt den svenska miljölagstiftningen vid anläggningarna i Sandviken, Gimo, Stockholm, Hallstahammar och Svedala samt på ytterligare ett antal orter i Sverige. Även de flesta av de större utländska dotterbolagen bedriver verksamhet som omfattas av särskilda miljöbestämmelser.

För de svenska huvudverksamheterna lämnas varje år offentliga rapporter till tillsynsmyndigheterna med redogörelser för tillståndsbeslut och hur villkoren uppfylls. Motsvarande rapportering sker i andra länder.

Miljödömsstolen i Östersund har meddelat beslut över den ansökan till existerande och ut-

ökad verksamhet i Sandviken som Sandvik AB inlämnade juni 2002. Beslutet följer Sandviks begäran och domstolen har inte krävt åtgärder utöver de som beskrivits i ansökan.

Den största miljöpåverkan sker i samband med den energikrävande omvandlingen av råvaror till halvfabrikat i form av stål- och specialmetallämnen i Sandviken och Hallstahammar. Huvuddelen av råvarorna utgörs av återvunnet material i form av stålskrot. Övrig verksamhet inom koncernen har mest karaktären av verkstadsindustri med begränsade utsläpp till luft och vatten.

Ett av koncernens övergripande miljömål är att enheter med producerande verksamhet skall vara certifierade enligt miljöledningssystemet ISO 14001 före utgången av år 2004. Vid utgången av 2003 hade 34 tillverkande enheter certifierats (23 vid utgången av år 2002). Genom certifieringsprocessen ökar effektiviteten i miljöförbättringsarbetet och alla anställda får grundläggande miljöutbildning. Miljöarbetet ger även en förbättrad arbetsmiljö samt kostnadsbesparingar.

Koldioxidutsläpp och elförbrukning redovisas fortlöpande. Koldioxidutsläppen från fossila bränslen låg kvar på samma nivå som 2002 och elförbrukningen ökade endast marginellt. För närmare beskrivning se avsnittet Sandvik och miljön, sidan 12.

Vid huvudanläggningarna har sedan några år tillbaka ett flertal skadliga kemiska produkter, främst trikloretylen, ersatts med mindre skadliga kemikalier. Arbetet fortsatte under året för att uppnå samma mål på alla tillverkningsenheter utanför Sverige.

Den interna materialåtervinningen ökade och styrdes av mål från miljöledningssystemen. Inom både stål- och hårdmetallproduktion finns väl utvecklade system att återvinna förbrukat material samt returmaterial från bearbetningen.

MODERBOLAGET INKLUSIVE KOMMISSIONÄRSBOLAG

Moderbolagets fakturering var 11 974 MSEK (11 935) och rörelseresultatet blev 1 018 MSEK (1 428). Räntebärande skulder och avsättningar minus likvida medel och räntebärande tillgångar uppgick till 3 110 MSEK (693). Investeringar i anläggningar uppgick till 1 083 MSEK (856).

Antalet anställda i moderbolaget och kommissionärsbolagen uppgick den 31/12 2003 till 6 991 personer (6 926).

Moderbolagets verksamhet bedrivs förutom i Sverige i ett antal länder via huvudsakligen representationskontor.

INFÖRANDE AV NYA INTERNATIONELLA REDOVISNINGSPRINCIPER 2005

Sandvik kommer från 1 januari 2005 att fullt ut införa de nya internationella redovisningsprinciperna (IFRS/IAS) som EU har tagit beslut om.

Sandvik har under 2003 infört RR29/IAS 19 Ersättningar till anställda, vilket framförallt har inneburit förändringar av redovisningen av pensionsskulden. Eget kapital har per 1/1 2003 belastats med en engångseffekt av denna principförändring.

De nya IFRS-reglerna innebär att vissa jämförelsetal för 2004 kommer att förändras och i vissa fall att den ingående balansen för eget kapital per 1/1 2004 kommer att förändras. Detta gäller bland annat pensionsskulden vilken retroaktivt åter kommer att omvärderas per 1/1 2004 i samband med införande av de nya reglerna 2005.

IAS 39 Redovisning av finansiella instrument innebär för Sandviks del att de finansiella instrument i form av bland annat valutasäkringar och ränteswapar som koncernen använder samt vissa finansiella poster kommer att marknadsvärderas och redovisas till verkligt värde från 1/1 2005. Effekten av marknadsvärderingen kommer att redovisas över resultaträkningen eller, i de fall säkringsredovisning tillämpas, direkt mot eget kapital. För Sandviks del är bedömningen i dagsläget, i avvaktande på slutlig utformning av de nya reglerna, att huvuddelen av de finansiella instrument som används kommer att kunna hanteras i enlighet med säkringsredovisning.

Övriga förändringar för Sandviks del är att en förfinad uppdelning av anläggningstillgångar i olika komponenter med olika avskrivningstid, så kallad komponentavskrivning, kommer att krävas. Detta införs redan under år 2004 i Sandvik-koncernen.

I vissa fall, bland annat avseende de brasilianska dotterbolagen, kommer redovisningsvaluta att ändras från USD till lokal valuta.

Vidare kommer årliga goodwillavskrivningar sannolikt att tas bort och ersättas med årliga prövningar av värdet (så kallade impairment tests). Sandviks årliga avskrivning uppgår vid utgången av 2003 till cirka 400 MSEK.

Utöver införande av RR29/IAS 19 i förtid har Sandvik genomfört eller planerar att genomföra ett stort antal aktiviteter för att förbereda koncernen inför införandet av de nya reglerna.

Under 2003 har en detaljerad konsekvensanalys genomförts avseende de nya reglerna. Utifrån denna analys har ett antal arbetsseminarier genomförts för att ytterligare i detalj gå igenom konsekvenserna och identifiera nödvändiga förberedelser.

Vid införande av SAP R/3 vid ett antal av koncernens enheter vid årsskiftet 2003/2004 identifierades de kompletteringar som behövs för att klara av att hantera de nya redovisningsprinciperna.

De viktigaste åtgärderna under 2004 kommer att vara att i detalj fastställa kraven på rutiner, dokumentation och eventuella ytterligare systemförändringar för att klara redovisning av finansiella instrument.

Koncernens interna guidelines och rapportering kommer att uppdateras och omfattande utbildnings- och informationsinsatser har planerats.

Koncernens resultaträkning

Belopp i MSEK		2003	2002
Fakturerad försäljning	Not 1, 2	48 810	48 700
Kostnad för sålda varor	Not 4	-33 497	-33 013
Bruttoresultat		15 313	15 687
Försäljningskostnader		-8 579	-8 122
<i>varav engångskostnader inklusive nedskrivning av goodwill avseende Precision Twist Drill Co.</i>		(-600)	-
Administrationskostnader		-1 953	-2 051
Övriga rörelseintäkter		291	437
Övriga rörelsekostnader		-105	-180
Rörelseresultat	Not 1, 3, 5, 6	4 967	5 771
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	Not 9	-11	-3
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	Not 10	55	47
Räntekostnader och liknande resultatposter	Not 10	-824	-752
Resultat efter finansiella poster	Not 28	4 187	5 063
Skatt	Not 12	-1 212	-1 431
Resultat efter skatt		2 975	3 632
Minoritetsandelar		-187	-196
Årets koncernresultat		2 788	3 436
Vinst per aktie, SEK	Not 30	11,20	13,70
Vinst per aktie efter utspädning, SEK	Not 30	11,00	13,50

Koncernens balansräkning

Belopp i MSEK		2003	2002
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Patent och andra immateriella tillgångar	Not 14	511	265
Goodwill	Not 14	4 349	5 633
		4 860	5 898
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	Not 14	4 308	4 659
Maskiner och andra tekniska anläggningar	Not 14	7 812	8 348
Inventarier, verktyg och installationer	Not 14	1 196	1 240
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	Not 14	1 676	1 010
		14 992	15 257
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i intresseföretag	Not 1, 17	342	439
Fordringar hos intresseföretag		1	1
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 18	28	57
Uppskjutna skattefordringar	Not 12	1 448	1 052
Andra långfristiga fordringar		681	318
		2 500	1 867
Summa anläggningstillgångar		22 352	23 022
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager</i>	Not 19	12 147	12 849
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		9 252	9 649
Fordringar hos intresseföretag		85	81
Skattefordringar	Not 12	642	497
Övriga fordringar		966	1 006
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		981	842
		11 926	12 075
<i>Likvida medel</i>		1 972	2 175
Summa omsättningstillgångar		26 045	27 099
SUMMA TILLGÅNGAR	Not 1	48 397	50 121
Ställda säkerheter	Not 27	165	199

Belopp i MSEK		2003	2002
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		1 552	1 552
Bundna reserver		6 593	7 288
		8 145	8 840
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fria reserver		10 507	10 929
Årets koncernresultat		2 788	3 436
		13 295	14 365
Summa eget kapital	Not 20	21 440	23 205
Minoritetens andel i eget kapital			
		846	964
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner	Not 23	3 659	2 044
Avsättningar för skatter	Not 12	800	858
Uppskjutna skatteskulder	Not 12	2 109	1 964
Övriga avsättningar	Not 24	976	1 127
		7 544	5 993
<i>Långfristiga räntebärande skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut	Not 13	2 373	1 681
Konvertibellån	Not 13, 25	1 022	1 022
Övriga skulder	Not 13	3 909	2 214
		7 304	4 917
<i>Kortfristiga räntebärande skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut		3 001	6 192
Övriga skulder		136	457
		3 137	6 649
<i>Icke räntebärande skulder</i>			
Förskott från kunder		330	293
Leverantörskulder		3 002	2 603
Växelskulder		60	129
Skulder till intresseföretag		30	41
Skatteskulder	Not 12	363	556
Övriga skulder		1 003	1 182
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 26	3 338	3 589
		8 126	8 393
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		48 397	50 121
Ansvarsförbindelser	Not 27	843	672

Koncernens förändringar i eget kapital

Belopp i MSEK	Aktiekapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Eget kapital 31 december 2001	1 552	8 113	14 307	23 972
Uppskrivning av materiella anläggningstillgångar	-	5	-	5
Valutakursdifferenser	-	-	-1 602	-1 602
Summa förändringar i eget kapital som inte redovisas i resultaträkningen	-	5	-1 602	-1 597
Omföring av andelar i intresseföretags resultat	-	73	-73	0
Övriga förskjutningar mellan fritt och bundet eget kapital	-	-906	906	0
Årets resultat	-	-	3 436	3 436
Utdelning	-	-	-2 380	-2 380
Återköp av egna aktier	-	-	-229	-229
Nyemission i samband med konvertering av lån	-	3	-	3
Eget kapital 31 december 2002	1 552	7 288	14 365	23 205
Effekt av byte av redovisningsprincip	-	-	-1 053	-1 053
Justerad ingående balans år 2003	1 552	7 288	13 312	22 152
Valutakursdifferenser	-	-	-1 000	-1 000
Summa förändringar i eget kapital som inte redovisas i resultaträkningen	-	-	-1 000	-1 000
Omföring av andelar i intresseföretags resultat	-	-1	1	0
Övriga förskjutningar mellan fritt och bundet eget kapital	-	-694	694	0
Årets resultat	-	-	2 788	2 788
Utdelning	-	-	-2 500	-2 500
Eget kapital 31 december 2003	1 552	6 593	13 295	21 440

Koncernens kassaflödesanalys

Belopp i MSEK	2003	2002
<i>Den löpande verksamheten</i>		
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	4 187	5 063
Återläggning av avskrivningar och nedskrivningar	3 346	2 696
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m m	-213	-175
Betald skatt	-1 577	-1 449
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	5 743	6 135
<i>Förändringar i rörelsekapital</i>		
Förändring av lager	70	285
Förändring av rörelsefordringar	115	757
Förändring av rörelseskulder	493	13
Kassaflöde från den löpande verksamheten	6 421	7 190
<i>Investeringsverksamheten</i>		
Förvärv av företag och aktier exkl. likvida medel	-107	-2 570
Investeringar i anläggningar	-3 153	-2 357
Försäljning av företag och aktier exkl. likvida medel	181	-3
Försäljning av anläggningar	313	222
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 766	-4 708
Kassaflöde efter investeringar	3 655	2 482
<i>Finansieringsverksamheten</i>		
Förändring av kortfristiga lån	-3 633	-895
Förändring av långfristiga lån	2 533	1 236
Återköp av egna aktier	-	-230
Utbetald utdelning	-2 659	-2 545
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-3 759	-2 434
Årets kassaflöde	-104	48
Likvida medel vid årets början	2 175	2 258
Kursdifferens i likvida medel	-99	-131
Likvida medel vid årets slut	1 972	2 175

Kompletterande upplysningar Not 29.

Moderbolagets resultaträkning

Belopp i MSEK		2003	2002
Fakturerad försäljning	Not 2	11 974	11 935
Kostnad för sålda varor	Not 4	-9 580	-9 219
Bruttoresultat		2 394	2 716
Försäljningskostnader		-255	-300
Administrationskostnader		-1 458	-993
Övriga rörelseintäkter		347	36
Övriga rörelsekostnader		-10	-31
Rörelseresultat	Not 3, 5, 6	1 018	1 428
Resultat från andelar i koncernföretag	Not 7	45	127
Resultat från andelar i intresseföretag	Not 8	169	10
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	Not 9	-223	27
Övriga ränteutäkter och liknande resultatposter	Not 10	227	296
Räntekostnader och liknande resultatposter	Not 10	-355	-371
Resultat efter finansiella poster		881	1 517
Bokslutsdispositioner	Not 11	-178	-124
Skatt	Not 12	-255	-301
Årets resultat		448	1 092

Moderbolagets balansräkning

Belopp i MSEK		2003	2002
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Patent och liknande rättigheter	Not 15	-	8
			8
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	Not 15	499	448
Maskiner och andra tekniska anläggningar	Not 15	2 791	2 778
Inventarier, verktyg och installationer	Not 15	331	269
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	Not 15	1 052	593
		4 673	4 088
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	Not 16	6 712	6 311
Fordringar hos koncernföretag		179	411
Andelar i intresseföretag	Not 17	8	16
Fordringar hos intresseföretag		1	1
Andra långfristiga värdepappersinnehav		0	0
Uppskjuten skattefordran	Not 12	-	7
Andra långfristiga fordringar		24	19
		6 924	6 765
Summa anläggningstillgångar		11 597	10 861
Omsättningstillgångar			
Varulager	Not 19	2 669	2 732
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		513	633
Fordringar hos koncernföretag		5 750	7 001
Fordringar hos intresseföretag		83	76
Skattefordringar	Not 12	128	165
Övriga fordringar		165	162
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		381	311
		7 020	8 348
<i>Likvida medel</i>		307	99
Summa omsättningstillgångar		9 996	11 179
SUMMA TILLGÅNGAR		21 593	22 040
Ställda säkerheter	Not 27	-	-

Belopp i MSEK		2003	2002
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		1 552	1 552
Överkursfond		23	23
Reservfond		297	297
		1 872	1 872
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		5 289	6 916
Årets vinst		448	1 092
		5 737	8 008
Summa eget kapital	Not 20	7 609	9 880
<i>Obeskattade reserver</i>			
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	Not 21	1 946	1 834
Periodiseringsfonder	Not 22	1 330	1 266
Övriga obeskattade reserver	Not 22	12	10
		3 288	3 110
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 23	94	94
Avsättningar för skatter	Not 12	166	162
Övriga avsättningar	Not 24	104	107
		364	363
<i>Långfristiga räntebärande skulder</i>			
Skulder till kreditinstitut	Not 13	765	819
Skulder till koncernföretag	Not 13	102	111
Konvertibellån	Not 13, 25	952	952
Övriga skulder	Not 13	3 532	1 880
		5 351	3 762
<i>Kortfristiga räntebärande skulder</i>			
Skulder till koncernföretag		2 192	2 518
		2 192	2 518
<i>Icke räntebärande skulder</i>			
Förskott från kunder		8	17
Leverantörsskulder		713	556
Skulder till koncernföretag		961	780
Skulder till intresseföretag		11	13
Skatteskulder	Not 12	-	-
Övriga skulder		89	83
Uppskjuten skatteskuld		14	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 26	993	958
		2 789	2 407
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		21 593	22 040
Ansvarsförbindelser	Not 27	4 731	7 172

Moderbolagets förändringar i eget kapital

Belopp i MSEK	Aktiekapital	Överkursfond	Reservfond	Fritt eget kapital	Totalt
Eget kapital 31 december 2001	1 552	20	297	9 917	11 786
Koncernbidrag	-	-	-	-545	-545
Skatteeffekt på koncernbidrag	-	-	-	153	153
Summa förändringar av eget kapital som inte redovisas i resultaträkningen	-	-	-	-392	-392
Årets resultat	-	-	-	1 092	1 092
Utdelning	-	-	-	-2 380	-2 380
Återköp av egna aktier	-	-	-	-229	-229
Nyemission i samband med konvertering av lån	0	3	-	-	3
Eget kapital 31 december 2002	1 552	23	297	8 008	9 880
Koncernbidrag	-	-	-	-304	-304
Skatteeffekt på koncernbidrag	-	-	-	85	85
Summa förändringar av eget kapital som inte redovisas i resultaträkningen	-	-	-	-219	-219
Årets resultat	-	-	-	448	448
Utdelning	-	-	-	-2 500	-2 500
Nyemission i samband med konvertering av lån	0	0	-	-	0
Eget kapital 31 december 2003	1 552	23	297	5 737	7 609

Moderbolagets kassaflödesanalys

Belopp i MSEK	2003	2002
<i>Den löpande verksamheten</i>		
Resultat före skatt	703	1 393
Återläggning av avskrivningar	464	438
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m m	-197	-48
Betald skatt	-108	-219
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	862	1 564
<i>Förändringar i rörelsekapital</i>		
Förändring av lager	63	206
Förändring av rörelsefordringar	1 510	1 480
Förändring av rörelseskulder	366	141
Kassaflöde från den löpande verksamheten	2 801	3 391
<i>Investeringsverksamheten</i>		
Förvärv av företag och aktier	-493	-56
Investeringar i anläggningar	-1 083	-856
Försäljning av företag och aktier exkl. likvida medel	174	-2
Försäljning av anläggningar	46	48
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 356	-866
Kassaflöde efter investeringar	1 445	2 525
<i>Finansieringsverksamheten</i>		
Förändring av kortfristiga lån	-919	-125
Förändring av långfristiga lån	2 182	228
Återköp av egna aktier	-	-230
Utbetald utdelning	-2 500	-2 380
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 237	-2 507
Årets kassaflöde	208	18
Likvida medel vid årets början	99	81
Likvida medel vid årets slut	307	99

Kommentarer och noter

Sandviks riskhantering

Som internationell koncern med verksamhet i 130 länder är Sandvik exponerad för ett antal såväl affärsmässiga som finansiella risker. Koncernen har en modell för riskhantering, vilken syftar till att identifiera, kontrollera och reducera risker. Riskbedömningen sker främst inom respektive affärsområde. Till stöd för arbetet finns koncerngemensamma resurser.

OPERATIONELLA RISKER

Den globala närvaron medför ibland komplicerade situationer som kan ge upphov till operationella risker. En del gäller Sandviks relationer till kunder och leverantörer, och kan till exempel avse kundernas betalningsförmåga eller leverantörers tillförlitlighet och kvalitet. Sandvik genomför en löpande översyn av kunder och leverantörer i de länder de är verksamma för att bedöma de affärsmässiga riskerna. Leverantörer skall driva sina verksamheter i överensstämmelse med Sandviks uppförandekod. Operationella risker omfattar också landspecifika risker. Sandvik följer den lokala lagstiftningen i de länder där koncernen har verksamhet. Vidare följer Sandvik de rekommendationer för handel som utfärdas av FNs säkerhetsråd, EU och den svenska regeringen.

LEGALA FRÅGOR

Rättstvister

Sandvik är från tid till annan part i rättstvister avseende affärsverksamheten av större eller mindre omfattning. Som en följd av den löpande verksamheten är Sandvik också part i juridiska processer och administrativa förfaranden relaterade till ansvar för produkter, miljö, hälsa och säkerhet. Inget av detta är av materiell natur. En pågående process avseende produktansvar i USA bör dock nämnas.

I likhet med ett stort antal andra företag som marknadsför och säljer svetselektroder i USA är Sandviks amerikanska dotterbolag Sandvik Inc. föremål för skadeståndsanspråk där man hävdar att exponering för svetsrök skulle kunna orsaka neurologiska skador. Käranden måste, för att vinna dessa processer, visa att de eventuella skadorna orsakats av svetselektroder som Sandvik Inc. har marknadsfört. Sandviks uppfattning är att det saknas vetenskaplig grund som stöder

skadeståndsanspråken. Sandvik Inc.'s marknadsandel av svetselektroder i USA är mycket liten, mindre än en procent och Sandvik har försäkringsskydd för denna typ av skadeståndsanspråk.

Skydd av immateriella rättigheter

För att säkra avkastningen på de resurser Sandvik satsar på forskning och utveckling har koncernen en strategi för att aktivt skydda de tekniska landvinningarna. Patentintrång och kopiering utgör en ständig risk som Sandvik noggsamt följer. Sandvik hävdar sina immateriella rättigheter genom juridiska processer om så krävs.

FÖRSÄKRINGSBARA RISKER

Sandvik har sedvanliga försäkringsprogram avseende egendoms- och ansvarsrisker för koncernen.

FINANSIELLA RISKER

Moderbolagets styrelse ansvarar för att fastställa koncernens finanspolicy, omfattande riktlinjer, mål och limiter för finansförvaltning samt hantering av finansiella risker inom koncernen.

Internbanksverksamhet

Sandvik är genom sin stora internationella verksamhet exponerat för valuta-, ränte- och finansieringsrisker. Det finns stora fördelar med en central handläggning av frågor gällande finansiering och finansiell exponering. Sandvik bedriver därför sedan länge en internbanksverksamhet. Sådana enheter finns i Holland, Sverige och USA. Representation finns även i Brasilien. Den tidigare verksamheten i Singapore har överförts till Holland.

Internbankerna skall kunna betjäna koncernens bolag i alla tidszoner och har till uppgift att stödja dotterbolagen med lån, placeringsmöjligheter och valutaaffärer samt att verka som rådgivare i finansiella frågor. Enheten i Holland övertar större delen av de fordringar som skapas genom intern försäljning inom koncernen. Då intern försäljning i huvudsak sker i köpande bolags lokala valuta uppnår internbankerna en god kontroll över koncernens transaktionsexponering. Internbankerna driver även företagens nettingsystem och svarar för den internationella kassahanteringen.

Internbanksverksamheten inom Sandvik bedrivs inte främst i vinstgenererande syfte. Verksamheten har i stället som främsta uppgifter att reducera de finansiella risker som företaget exponeras för i den normala affärsverksamheten samt att säkerställa att Sandvik kan möta alla normala likviditetsbehov. Som motpart till Sandvik i finansiella transaktioner accepteras endast banker med en solid ställning och med en god kreditrating.

Valutarisk

Den väsentligaste finansiella risk som Sandvik är exponerat för är valutarisken. Valutakursernas förändring påverkar företagets resultat, eget kapital och konkurrenssituation på olika sätt:

- Resultatet påverkas när försäljning och inköp är i olika valutor (transaktionsexponering).
- Resultatet påverkas när tillgångar och skulder är i olika valutor (omräkningsexponering).
- Resultatet påverkas när dotterbolagens resultat i olika valutor räknas om till svenska kronor (omräkningsexponering).
- Det egna kapitalet påverkas när dotterbolagens nettotillgångar i olika valutor räknas om till svenska kronor (omräkningsexponering).

Transaktionsexponering

I ett internationellt verksamt företag som Sandvik är det viktigt att erbjuda kunderna betalningsmöjligheter i deras egen valuta. Detta innebär att koncernen kontinuerligt tar valutarisker både i kundfordringar i utländsk valuta och i den kommande försäljningen till utländska kunder.

Eftersom en stor del av produktionen ligger i Sverige har Sandvik i Sverige ett stort överskott av inflödet i utländsk valuta, vilket är utsatt för transaktionsrisker. Företaget har även stora exporterande produktionsenheter i andra länder, speciellt i euro-området, med ett nettoflöde i andra valutor än sina egna. Koncernens nettoinflöde av betalningar i icke-inhemsk valutor var cirka 11 600 MSEK år 2003. Valutorna med

största nettoöverskott återges i diagram nedan. Flödena under 2004 förväntas inte bli nämnvärt annorlunda.

Enligt Sandviks riktlinjer skall flödet av icke-inhemsk valuta säkras. Den första säkringsåtgärden är alltid att utnyttja inkommande valuta till betalningar i samma valuta. Vidare valutasäkras alla större projektorder vid ordertillfället för att säkerställa bruttomarginalen. Därutöver säkras det förväntade nettoflödet av försäljning och inköp genom terminskontrakt. Sammantaget för koncernen är säkringshorisonten normalt mellan 1–6 månader, men kan utsträckas upp till 9 månader beroende på förväntningar om kommande valutarörelser. Vid årsskiftet var den genomsnittligt säkrade tidshorisonten 5 månader.

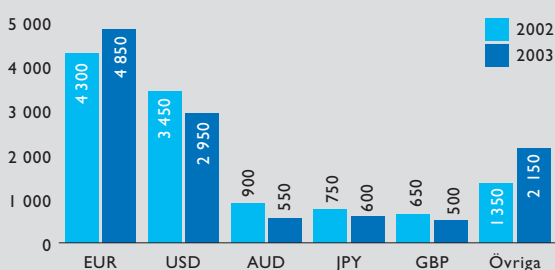
Vid säkringen av framtida betalningsflöden används valutaterminskontrakt och till viss del valutoptioner. Den största valutarisken för Sandvik är om den svenska kronan förstärks kraftigt och värdet av exportflödet därmed sjunker. Genom att i olika kombinationer köpa och sälja valutoptioner erhålls ett skydd för oväntade fall i den utländska valutans värde gentemot den svenska kronan.

Det verkliga värdet av vid årsskiftet utestående valutakontrakt och värdet av optioner (deltavärdet) framgår nedan. I diagrammet redovisas utestående kontrakt för de viktigaste valutorna värderade till valutakurs på balansdagen. Oredovisade vinster av utestående valutakontrakt för säkring av framtida nettoflöden var vid årsskiftet 182 MSEK. Av dessa avser 149 MSEK kontrakt som förfaller under 2004 och 33 MSEK kontrakt som förfaller under 2005.

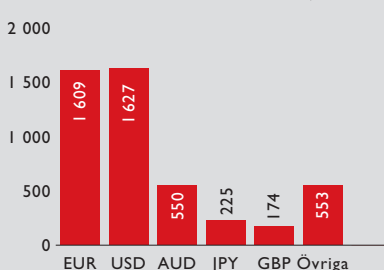
Omräkningsexponering

Ett enskilt dotterbolag skall normalt inte ha någon omräkningsrisk i sin egen balansräkning. Sandviks mål är att ett dotterbolags fordringar och skulder i utländsk valuta skall vara balanseerade (valutasäkrade).

NETTOFLÖDEN I UTLÄNDSK VALUTA, MSEK

SÅLD UTLÄNDSK VALUTA 2003, MSEK

Den 31 december 2003 var koncernens nettotillgångar i dotterbolagen i utländsk valuta cirka 16 300 MSEK. Nettotillgångarna återges i diagram. Ett dotterbolag gör som regel sin upplåning inom koncernen i egen valuta. Nettotillgången, det vill säga vanligen dotterbolagens egna kapital, räknas om till svenska kronor med bokslutsdagens kurs. De differenser som då uppstår på grund av att valutakurserna ändrats sedan föregående bokslut förs direkt till eget kapital.

En stor andel av Sandvik-koncernens upplåning sker för att finansiera de utländska dotterbolagens investeringar. Upplåning sker då ofta i en särskild valuta, varefter internbanken lånar ut till de behövande dotterbolagen i lokala valutor. I sådana fall säkras internbankens utlåning genom valutaterminskontrakt. Koncernens upplåning i olika valutor efter beaktande av vidareutlåning framgår nedan.

Omräkningsexponering i dotterbolagens resultat

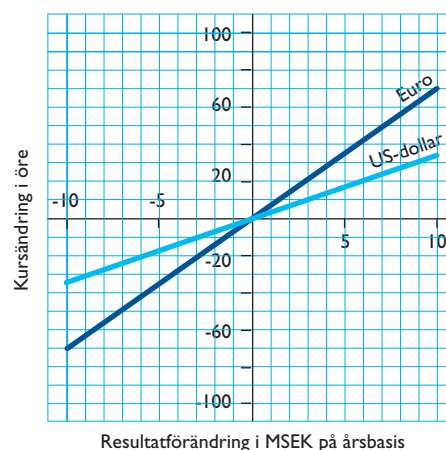
Resultatet i ett utländskt dotterbolag räknas om till svenska kronor baserat på genomsnittskursen för den period då resultatet uppstår.

Valutakurskänslighet

Som en uppskattning kan anges att en förändring av USD-kursen med plus eller minus 10 öre beräknas ändra Sandviks rörelseresultat med plus eller minus 35 MSEK på årsbasis vid de förhållanden som gällde vid slutet av 2003. En ändring av EUR-kursen med 10 öre skulle ge en motsvarande effekt med 70 MSEK.

Resultatändringen inträffar med fördröjning eftersom valutakursändringen inte får genomslag förrän säkringshorisonten har passerats. Erfarenheten visar att valutakursändringarna även har andra indirekta effekter på resultatet vilka kan vara svåra att förutse och att analysera. Uppskattningen skall därför användas med försiktighet för ett företag som Sandvik med global tillverkning och försäljning. Se diagram.

RÖRELSERESULTATETS KÄNSLIGHET FÖR ÄNDRING AV VALUTAKURSERNA FÖR EUR OCH USD (2003)

Resultatförändring i MSEK på årsbasis

Ränterisk

Med ränterisk avses risken att förändringar i marknadsräntan påverkar koncernens räntenetto negativt. Hur snabbt en ränteförändring får genomslag i räntenettet beror på lånens räntebindingstid.

Företagets exponering för räntefluktuationer (ränterisk) är betydligt mindre än valutarisken. Ränterisken uppstår på två sätt:

- Företaget kan ha placerat i räntebärande tillgångar vars värde förändras när räntan ändras.
- Kostnaden för företagets upplåning förändras när ränteläget ändras.

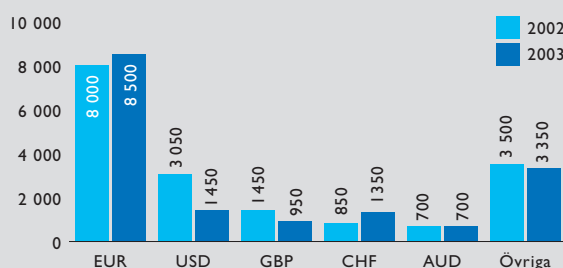
Sandvik har ingen långfristig överskottslikviditet och placerar normalt inte medel i annat än kortfristig bankinlåning/kortfristiga penningmarknadsinstrument med förfall kortare än 90 dagar. Det finns således ingen nämnvärd ränterisk i koncernens kortfristiga placeringar.

Förändringar i ränteläget påverkar därmed främst företagets upplåningskostnad.

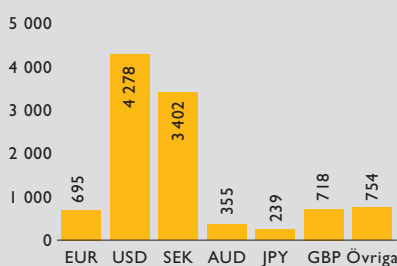
Koncernens förfalloprofil och räntesatser på utestående lån framgår av tabell på sid 53.

Sandvik har ingått ett antal ränteswapavtal för att påverka räntebindingen. Swaparna innebär att Sandvik erhåller en rörlig ränta för

NETTOTILLGÅNGAR I UTLÄNDSK VALUTA, MSEK

UPPLÅNING PER VALUTA 2003, MSEK

90 dagar och betalar kvartalsvis en fast ränta, normalt för en löptid av fem år. Storleken av ingångna swapavtal och slutligt förfall framgår av separat tabell.

Beräknat marknadsvärde av ingångna swapavtal var vid årsskiftet -30 MSEK.

Koncernens genomsnittliga räntesats inklusive övriga lån och effekter av ränteswapavtal är cirka 4,5 %.

Sandviks genomsnittliga räntebindningstid på lån får enligt koncernens riktlinjer variera mellan 3 och 36 månader och var vid årsskiftet 16 månader (med hänsyn taget till ingångna räntederivat). Då avsikten är att behålla samtliga lån till slutligt förfalldatum redovisas de till upplupet anskaffningsvärde och omvärderas ej till marknadsvärde vid förändringar i ränteläget.

Lånevillkoren följer i huvudsak sedvanlig marknadsstandard. I princip har inga säkerheter ställts i samband med upptagande av lån. De fall detta har gjorts framgår i not 27.

Låneportföljens verkliga värde inklusive derivat avseende upplåning skulle förändras med cirka 115 MSEK vid en förändring av marknadsränta, över hela räntekurvan, med en procentenhet, givet samma volym och räntebindningstid som per 31 december 2003.

Likviditets- och finansieringsrisk

Med likviditets- och finansieringsrisk avses risken att kostnaden blir högre och finansieringsmöjligheterna begränsade när lån skall omsättas samt att betalningsförpliktelser inte kan uppfyllas som en följd av otillräcklig likviditet.

Sandvik har två kreditfaciliteter, en på 650 MUSD med förfall 2004 och en på 500 MUSD med förfall 2007. Kreditfaciliteterna har ställts till företagets förfogande av två olika bankgrupper. De banker som ingår i dessa har även andra relationer till Sandvik. Kreditfaciliteterna, som är koncernens primära likviditetsreserv, var vid årsskiftet outnyttjade. Med hjälp av dessa bedömer Sandvik kunna möta alla normala likviditetsbehov under året. Det är företagets avsikt att under 2004 refinansiera den kreditfacilitet som förfaller under året.

Dessutom har företaget ett svenskt obligationslåneprogram med ett rambelopp på 5 000 MSEK. Vid årsskiftet var 3 000 MSEK utestående med en genomsnittlig räntebindningstid på 1,8 år.

Sandvik har även ett svenskt företagscertifikatprogram med ett rambelopp på 4 000 MSEK. Vid årsskiftet var 1 756 MSEK utestående. Företagscertifikaten har normalt en löptid på 90 dagar.

Sandvik har även ett europeiskt certifikatprogram med ett rambelopp på 250 MEUR. Vid årsskiftet var detta outnyttjat.

Koncernens förfalloprofil

MSEK	Effektiv ränta, %	Inom ett år	2-5 år	Senare än 5 år	Totalt
Obligationslån	4,53		3 453		3 453
Företagscertifikat	2,9	1 756			1 756
Konvertibellån	3,14	1 022			1 022
Övriga lån		1 663	2 287	260	4 210
Totalt		4 441	5 740	260	10 441

Storleken av ingångna swapavtal och slutligt förfall

MSEK	2004	2005	2006	2007	Totalt
USD	362	181	905	181	1 629
ZAR		99			99
EUR		5		291	296
JPY			68	34	102
SEK			500		500
Totalt	362	285	1 473	506	2 626

Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poors har sedan värderingen infördes 1997 åsatt betyget A+ för Sandviks långa upplåning och A-1 för den korta upplåningen.

Kreditrisk

Koncernens finansiella transaktioner ger upphov till kreditrisk gentemot finansiella motparter. Med kreditrisk eller motpartsrisk avses risken för förlust om motparten inte fullgör sina förpliktelser.

Sandvik har inträtt avtal med de för företaget viktigaste bankerna om bland annat rätt till kvittning av fordringar och skulder uppkomna till följd av finansiella transaktioner, så kallat ISDA-avtal. Detta innebär att företaget inte har några större kreditexponeringar gentemot den finansiella sektorn. Företaget har däremot en kreditrisk i de utestående kundfordringarna. Fördelningen av respektive affärsområdes fakturering per industrisegment återfinns i diagram under beskrivningen av respektive affärsområde. Den väl diversifierade kundbas som företaget har ger Sandvik en god riskspridning.

Per den 31 december 2003 uppgick den totala bruttoexponeringen i derivatinstrument till 25 265 MSEK.

Sandviks kunder, speciellt inom affärsområdet Sandvik Mining and Construction (SMC), vill ofta finansiera sina investeringar i ny utrustning med löptider som matchar produkternas förväntade ekonomiska livslängd. SMC arbetar därför i nära kontakt med olika finansiella institutioner, till exempel banker och exportkreditnämnder, för att kunna erbjuda för kunden konkurrenskraftiga lösningar. I vissa fall måste Sandvik därvid lämna återköpsgarantier, det vill säga lova att återköpa en maskin till ett på förhand angivet värde. Utestående återköpsgarantier var vid årsskiftet 80 MSEK.

Företagets ekonomiska risk är dock lägre eftersom den återlämnade maskinen har ett värde.

Sandvik erbjuder sedan ett par år krediter till företagets distributörer och slutkunder i NAFTA genom ett eget finansbolag. Värdet på utestående krediter i detta bolag var vid årsskiftet 49 MSEK.

Utöver traditionell finansiering av utrustning som kunden köper förekommer det även att Sandvik hyr ut maskiner via så kallade operationella leasar, till kunder som endast har behov av en maskin för en kortare period. Flottan av uthyrningsmaskiner globalt för Sandvik är 540 MSEK. Under året har uthyrningsgraden varit hög för dessa tillgångar.

Verkligt värde av finansiella tillgångar och skulder

Verkligt värde baseras på marknadspriser och allmänt vedertagna metoder. Vid värdering har officiella marknadsnoteringar på balansdagen använts när sådana finns tillgängliga. Omräkning till SEK har skett till noterad valutakurs på balansdagen.

Tabellen omfattar på tillgångssidan finansiella anläggningstillgångar, kortfristiga fordringar och likvida medel. Undantaget är kundfordringar, skattefordringar samt förutbetalda kostnader och upplupna intäkter som ej har medtagits då de upptagits till verkligt värde.

På skuldsidan omfattar tabellen långfristiga och kortfristiga räntebärande skulder. Under icke räntebärande skulder omfattas endast växel-skulder, skulder till intresseföretag och övriga skulder. Övriga skuldposter har ej medtagits då de upptagits till verkligt värde.

I moderbolaget har ej medtagits fordringar eller skulder till koncernföretag då de har upptagits till verkligt värde.

Vid värdering av räntebärande skulder har företagets obligationslån (3 453 MSEK) omräknats till noterad marknadskurs. Räntebärande skulder som har en räntebindningstid understigande 12 månader har ej omvärderats. Övriga räntebärande skulder har omvärderats baserat på skillnaden mellan nominell ränta och aktuell marknadsränta.

Verkligt värde av finansiella tillgångar och skulder

Tillgångar	Koncernen		Moderbolaget	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Aktier och andelar	342	342	6 720	*
Fordringar hos intresseföretag	86	86	84	84
Andra långfristiga värdepappersinnehav	28	28	-	-
Andra långfristiga fordringar, exkl. pensioner	329	329	24	24
Övriga fordringar	966	966	165	165
Likvida medel	1 972	1 972	307	307
Valutaterminer och optioner	0	182	0	92
	3 723	3 905	7 300	
Skulder till kreditinstitut	5 374	5 374	765	765
Konvertibellån	1 022	1 022	952	952
Övriga räntebärande skulder	4 045	4 146	3 533	3 634
Icke räntebärande skulder	1 093	1 093	110	110
Ränteswapar, exkl. upplupen ränta	0	30	0	0
	11 534	11 665	5 360	5 461

* Beräkning av marknadsvärde för innehav av aktier direkt eller indirekt i dotterbolag har ej skett.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Redovisningsrådets rekommendationer samt Akutgruppsuttalanden.

VÄRDERINGSGRUND m m

De finansiella rapporterna anges i miljoner kronor (MSEK) om ej annat anges. De har upprättats utifrån historiska anskaffningsvärden med det undantaget att uppskrivningar av materiella anläggningstillgångar i begränsad omfattning har förekommit. De redovisningsprinciper som anges nedan har tillämpats oförändrade från föregående år med de undantag som anges nedan och som är en följd av införandet av nya rekommendationer från Redovisningsrådet.

Anläggningstillgångar, långfristiga skulder och avsättningar består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen. Koncernens verksamhetscykel bedöms understiga ett år.

Kvittning av fordringar och skulder och av intäkter och kostnader görs endast om detta krävs eller uttryckligen tillåts i en rådsrekommendation.

BYTE AV REDOVISNINGSPRINCIPER

Från och med den 1 januari 2003 tillämpas följande rekommendationer från Redovisningsrådet: RR2:02 Varulager, RR22 Utformning av finansiella rapporter, RR24 Förvaltningsfastigheter, RR25 Rapportering för segment – rörelsegrenar och geografiska områden, RR26 Händelser efter balansdagen, RR27 Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering, RR28 Statliga stöd och RR29 Ersättningar till anställda.

RR2:02 Varulager

Tillämpningen av RR2:02 har på helårsbasis inte inneburit någon nämnvärd effekt.

RR22 Utformning av finansiella rapporter

Jämförelseåret i de finansiella rapporterna har omarbetats i enlighet med rekommendationens krav på utformning av de finansiella rapporterna. Kommentarer avseende föregående period eller perioder lämnas när detta är av betydelse för förståelsen av de finansiella rapporterna för den aktuella perioden.

RR25 Rapportering för segment – rörelsegrenar och geografiska områden

Tillämpningen av RR25 innebär att ett utökad antal upplysningar om segmenten redovisas. Upplysningarna återfinns huvudsakligen i not.

RR27 Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering

Jämförelsetal för tidigare perioder finns endast delvis tillgängliga varför jämförelsesiffrorna för tilläggsupplysningarna inte lämnas för tidigare perioder.

RR29 Ersättningar till anställda

Pensioner och andra ersättningar efter pensionering har tidigare redovisats enligt de lokala reglerna i varje land. I koncernredovisningen ersätts denna redovisning av RR29 för de väsentligaste pensionsplanerna. Ett antal mindre väsentliga planer redovisas fortsatt enligt lokala regler. Tillämpningen av denna rekommendation har medfört att eget kapital vid årets ingång minskat med 1 053 MSEK.

Tillämpning av övriga nya rekommendationer har inte haft någon väsentlig effekt på redovisat resultat och finansiell ställning.

KONCERNREDOVISNING

Dotterföretag

Dotterföretag är företag i vilka moderföretaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 % av röstetalet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över den driftmässiga och finansiella styrningen. Samtliga förvärv av dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att ett förvärv av dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom moderföretaget indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. Från och med förvärvstidpunkten inkluderas i koncernredovisningen det förvärvade företagets intäkter och kostnader, identifierbara tillgångar och skulder liksom eventuell uppkommen goodwill eller negativ goodwill. Avyttrade företag ingår i koncernens redovisning till och med tidpunkten för avyttringen.

Intresseföretag

Med intresseföretag avses företag med anknytning till koncernens rörelse där moderföretaget direkt eller indirekt har ett långsiktigt innehav som normalt motsvarar minst 20 % och högst 50 % av röstvärdet och där moderföretaget därigenom har haft ett betydande inflytande under året. Som intresseföretag räknas även företag där moderföretaget har ett betydande och långsiktigt inflytande även om innehavet är lägre än 20 % av röstvärdet.

Intresseföretagen redovisas normalt enligt kapitalandelsmetoden. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen bokförda värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens resultat efter finansiella intäkter och kostnader justerat för eventuella avskrivningar på eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Koncernens andel i intresseföretagens redovisade skatter ingår i koncernens skattekostnader. Vinstandelar upparbetade efter förvärven av intresseföretagen som ännu inte realiserats genom utdelning, avsätts till kapitalandelsfonden som utgör en del av koncernens bundna egna kapital.

Förvärvsanalysen: goodwill m m

Förvärvade identifierbara tillgångar och skulder upptas till verkligt värde. Framtida utgifter som är en följd av förvärvarens planer vid tidpunkten för förvärvet redovisas som skuld i koncernbalansräkningen under förutsättningen att huvuddragen finns angivna i en plan som offentliggjorts senast vid förvärvstidpunkten och ett konkret åtgärdsprogram utformats senast tre månader efter förvärvet. Åtgärderna avser endast det förvärvade bolaget.

Koncernmässig goodwill uppkommer när anskaffningsvärdet vid förvärv av andelar i dotterföretag överstiger det verkliga värdet på det förvärvade företags identifierbara nettotillgångar. Goodwill fastställs i lokal valuta och redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuell nedskrivning.

Eliminering av transaktioner mellan koncernföretag

Koncerninterna fordringar och skulder samt transaktioner mellan företag i koncernen liksom därmed sammanhängande realiserade vinster elimineras i sin helhet. Realiserade vinster uppkomna från transaktioner med intresseföretag elimineras till den del koncernen äger andelar i företaget. Realiserade vinster uppkomna till följd av transaktioner med intresseföretag elimineras mot "Andelar i intresseföretag". Realiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster såvida det inte föreligger ett nedskrivningsbehov.

VALUTAKURSEFFEKTER

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till svenska kronor till transaktionsdagens kurs. Monetära tillgångar och skulder, inklusive fordringar och skulder, som per balansdagen är bestämda i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs. Kursdifferenser på rörelsefordringar och rörelseskulder ingår i rörelseresultatet, medan differenser på finansiella fordringar och skulder redovisas bland finansiella poster.

Omräkning av utländska koncernföretags finansiella rapporter

Flertalet utländska dotterföretag är självständiga utlandsverksamheter och omräkning sker därvid enligt dagskursmetoden. De förändringar av koncernens eget kapital som uppstår genom variationer i balansdagskurserna jämfört med kurserna vid föregående årsskifte påverkar direkt eget kapital. Boksluten för dotterföretag som är verksamma i länder med hög inflation omräknas i ett första steg till US-dollar eller euro enligt den monetära metoden. De omräkningsdifferenser som härvid uppstår påverkar årets resultat. I ett andra steg omräknas företagens balans- och resultaträkningar till svenska kronor enligt dagskursmetoden. På samma sätt omräknas boksluten för dotterföretag som är verksamma i länder med en lokal valuta, vilken är eller har varit utsatt för stor devalveringsrisk eller ej är konvertibel mot andra valutor. Ovanstående metod tillämpas även för vissa dotterföretag där US-dollar utgör funktionell valuta.

Dagskursmetoden innebär att samtliga tillgångar, avsättningar och skulder omräknas till balansdagens kurs och att samtliga poster i resultaträkningen omräknas till genomsnittskurs. Uppkomna kursdifferenser förs direkt till eget kapital.

Den monetära metoden innebär i princip att monetära tillgångar och skulder omräknas till balansdagens kurs, medan icke-monetära poster och motsvarande poster i resultaträkningen omräknas till investeringskurser. Övriga resultatposter omräknas till genomsnittskurs. Uppkomna kursdifferenser ingår i årets resultat.

Vid avyttring av självständigt bedrivna utlandsverksamheter realiseras de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna, efter avdrag för eventuell valutasäkring, i koncernens resultaträkning.

Uppgift om ackumulerade omräkningsdifferenser för varje utlandsverksamhet registreras och avser kursförändringar från och med räkenskapsåret 1999.

FINANSIELLA INSTRUMENT OCH DERIVATINSTRUMENT

Finansiella tillgångar och skulder upptas normalt till anskaffningsvärde. Skulder där anskaffningsvärdet avviker från det nominella värdet redovisas till så kallat upplupet anskaffningsvärde, där över- eller underkurs periodiseras över löptiden.

Kortfristiga placeringar värderas i enlighet med årsredovisningslagen till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet. Vid värderingen tillämpas denna princip på portföljen som helhet, vilket innebär att realiserade förluster har avräknats mot realiserade vinster. Överskjutande förlust reducerar räntetäkterna medan vinst ej redovisas.

Koncernen använder sig av derivatinstrument för att säkra sin exponering mot fluktuationer i valutakurser och räntor.

Valutaterminer och valutoptioner upptas till verkligt värde på balansdagen i den utsträckning de ingåtts för att säkra existerande fordringar och skulder. Utestående kontrakt som ingåtts för att säkra framtida flöden till följd av varu- och investeringstransaktioner som med stor säkerhet kommer att inträffa värderas ej utan effekten av dessa kontrakt redovisas först i samband med att den säkrade transaktionen redovisas.

Räntederivat används för säkring mot förändringar i räntesatser. Effekten av ränteswapar räknas ut löpande och belopp som eventuellt skall betalas av ena parten till den andra kostnads- respektive intäktsförs som justering till den egna betalda räntan. Instrumenten tas inte upp till sitt marknadsvärde på balansdagen.

IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Goodwill

Koncernens redovisade goodwill avser huvudsakligen goodwill som uppkommit i samband med företagsförvärv. Den avskrivs normalt linjärt över 5–10 år, dock kan vid väsentliga strategiska förvärv upp till 20 års avskrivningstid beslutas. Avskrivningen redovisas som försäljningskostnad. Om goodwill bedöms ha minskat i värde görs nedskrivning.

Forskning och utveckling

Utgifter för forskning som syftar till att erhålla ny vetenskaplig eller teknisk kunskap redovisas som kostnad då de uppkommer. Utgifter för utveckling, där forskningsresultat eller annan kunskap tillämpas för att åstadkomma nya eller förbättrade produkter eller processer, redovisas som en tillgång i balansräkningen, om produkten eller processen är tekniskt och kommersiellt användbar och företaget har tillräckliga resurser att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja den immateriella tillgången. Det redovisade värdet inkluderar utgifter för material, direkta utgifter för löner och indirekta utgifter som kan hänföras till tillgången på ett rimligt och konsekvent sätt. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer. I balansräkningen redovisade utvecklingskostnader är upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

I moderföretaget redovisas samtliga utgifter för utveckling som kostnad i resultaträkningen.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar som förvärvats av företaget är redovisade till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Här ingår även aktiverade utgifter för utveckling och köp av programvaror för koncernens IT-verksamhet. Utgifter för internt genererad goodwill och varumärken redovisas i resultaträkningen som kostnad då de uppkommer.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för en immateriell tillgång läggs till anskaffningsvärdet endast om de ökar de framtida ekonomiska fördelarna. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivning av immateriella tillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden minskat med beräknat restvärde. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Goodwill avskrivs från förvärvstidpunkten, övriga immateriella tillgångar från den tidpunkt de tas i bruk. Bedömda livslängder är som följer:

Goodwill	5–20 år
Aktiverade utvecklingsprojekt	3–7 år
Programvaror för IT-verksamheten	–3 år

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar upptas till anskaffningskostnad minus ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

I anskaffningskostnaden ingår inte några lånekostnader utan dessa belastar resultatet i den period till vilken de hänförs, oavsett hur de upplånade medlen har använts.

Leasade tillgångar

Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren. Om så ej är fallet föreligger operationell leasing.

Tillgångar som förhys enligt finansiella leasingavtal redovisas som tillgång i koncernens balansräkning. Förpliknelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- och kortfristiga skulder. De leasade tillgångarna avskrivs enligt plan medan leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

I moderföretaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för en materiell anläggningstillgång läggs till anskaffningsvärdet endast om de ökar de framtida ekonomiska fördelarna. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan baseras på ursprungliga anskaffningsvärden minskat med beräknat restvärde. Avskrivning sker över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Maskiner och inventarier skrivs i allmänhet av linjärt på 5–10 år, uthyrda anläggningar på 3 år, byggnader på

10–50 år och markanläggningar på 20 år. För datautrustning tillämpas en degressiv avskrivning över 3–5 år.

FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Finansiella anläggningstillgångar upptas normalt till anskaffningskostnad med avdrag för eventuell nedskrivning.

NEDSKRIVNINGAR

När det föreligger indikation om att en annan tillgång än varulager (se redovisningsprincip Varulager), kundfordringar (se redovisningsprincip Fordringar) eller uppskjuten skattefordran (se redovisningsprincip Kostnader) har minskat i värde beräknas tillgångens återvinningsvärde som det högsta av nyttjandevärdet och nettoförsäljningsvärdet. Nedskrivning görs om återvinningsvärdet understiger det redovisade värdet. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en räntesats baserat på företagets vägda kapitalkostnad. En tillgång som är beroende av andra tillgångar anses inte generera några oberoende kassaflöden. En sådan tillgång hänförs istället till den minsta kassagenererande enhet där de oberoende kassaflödena kan fastställas. En nedskrivning reverseras om det har skett en förändring av beräkningarna som användes för att bestämma återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens bokförda värde inte överstiger det bokförda värdet som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning, om ingen nedskrivning skulle ha gjorts.

En nedskrivning av goodwill återförs endast om nedskrivningen var förorsakad av en specifik extern händelse av exceptionell natur som inte förväntas återkomma och ökningen av återvinningsvärdet hänförs sig direkt till återföringen av effekten av den specifika händelsen.

VARULAGER

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut-principen eller enligt vägda genomsnittspriser.

I egentillverkade halv- och helfabrikat består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader och skälig andel av indirekta tillverkningskostnader. Vid värdering har hänsyn tagits till normalt kapacitetsutnyttjande.

FORDRINGAR

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till belopp varmed de beräknas inflyta.

I den mån fordringar och skulder i utländsk valuta har terminssäkrats omräknas de till terminskurs.

EGET KAPITAL

Återköp av egna aktier

Vid återköp av egna aktier reducerar köpeskillingen i sin helhet fritt eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Moderföretaget redovisar koncernbidrag och aktieägartillskott i enlighet med uttalandet från Redovisningsrådets Akutgrupp. Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Koncernbidrag redovisas enligt ekonomisk innebörd. Det innebär att koncernbidrag som lämnats i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt.

ERSÄTTNINGAR TILL ANSTÄLLDA

Pensioner och sjukförmåner

Inom koncernen finns ett flertal såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner, varav vissa med tillgångar i särskilda stiftelser eller motsvarande. Ett antal koncernföretag tillhandahåller dessutom sjukförmåner efter slutad anställning. Planerna finansieras vanligen genom inbetalningar från respektive koncernföretag och de anställda. Koncernens svenska företag omfattas generellt av ITP-planen, som inte förutsätter några inbetalningar från de anställda.

Pensionskostnaden för förmånsbaserade planer beräknas med hjälp av den så kallade Projected Unit Credit Method på ett sätt som fördelar kostnaden över den anställdes yrkesverksamma liv. Även kostnaden för sjukförmåner beräknas på detta sätt. Beräkningen görs årligen av oberoende aktuariar. Åtagandena värderas därvid till nuvärdet av förväntade framtida utbetalningar, därvid beaktande beräknade framtida löneökningar, med användande av en diskonteringsränta som motsvarar räntan på förstklassiga företags- eller statsobligationer med en återstående löptid som ungefär motsvarar de aktuella åtagandena. För fonderade planer minskar verkliga värdet på förvaltningstillgångarna det framräknade åtagandet. Fonderade planer med nettotillgångar, det vill säga med tillgångar överstigande åtagandena, redovisas som finansiell anläggningstillgång. Aktuariella vinster och förluster, utanför den 10-procentiga så kallade korridoren, fördelas över de anställdas genomsnittliga, återstående beräknade anställningstid.

Denna redovisning tillämpas beträffande de väsentligaste förmånsbestämda planerna i koncernen. Ett antal mindre väsentliga planer redovisas fortsatt enligt lokala regler. Koncernens utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

I avsaknad av närmare uppgifter redovisas även hos Alecta andra försäkrade förmånsbestämda ersättningar efter anställningens upphörande enligt reglerna för avgiftsbestämda planer.

Av räntekomponenten i pensionskostnaden redovisas den del, som avser underskottet i pensionsfonder, bland finansiella kostnader.

I moderbolaget redovisas kostnader för förmånsbestämda pensionsplaner enligt tryggandelagen och föreskrifter från Finansinspektionen.

Aktierelaterade ersättningar

Under år 2000 infördes en optionsplan för ledande befattningshavare inom koncernen. I enlighet med svensk praxis redovisar Sandvik ingen kostnad i resultaträkningen i samband med tilldelningen. Optionsprogrammen redovisas i balansräkningen som avsättning om börskursen på balansdagen överstiger lösenpris. Årets förändring i avsättningen ingår i resultaträkningen och redovisas bland personalkostnader.

Sandvik har genom ett bytesavtal med bank tillförsäkrat sig att kunna köpa ett visst antal Sandvik-aktier till en fast kurs. Detta avtal medför att effekten av framtida kursuppgångar begränsas. Skillnaden mellan börskurs på balansdagen och den avtalade kursen redovisas i balansräkningen och årets förändring i resultaträkningen.

AVSÄTTNINGAR

En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har ett formellt eller informellt åtagande som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och en tillförlitlig

uppskattning av beloppet kan göras. Om effekten är väsentlig nuvärdeberäknas avsättningen.

Garantiåtaganden

En avsättning redovisas när den underliggande produkten eller tjänsten har sålts. Beräkningen är grundad på utgifter under räkenskapsåret för liknande åtaganden eller kalkylerade kostnader.

Omstruktureringar

En avsättning redovisas när en detaljerad omstruktureringsplan har fastställts och omstruktureringen har antingen påbörjats eller annonserats offentligt.

Förlustkontrakt

En avsättning för förlustkontrakt redovisas när förväntade ekonomiska fördelar som koncernen beräknas erhålla från ett kontrakt är lägre än de ofrånkomliga kostnader för att infria åtagandena enligt kontraktet.

ANSVARSFÖRBINDELSER

Avser åtaganden som ej redovisas som skulder/avsättningar på grund av att det antingen inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet eller att det inte kan göras en tillräckligt tillförlitlig beräkning av beloppet.

INTÄKTER

Försäljnings- och serviceintäkter

Inkomst från försäljning av koncernens produkter redovisas som intäkt när de väsentligaste riskerna och fördelarna förenade med ägande har överförts till köparen, det vill säga normalt i samband med leverans. Om produkten kräver installation hos köparen och installationen utgör en väsentlig del av leveransen redovisas intäkten när installationen slutförts. Återköpsåtaganden kan innebära att någon försäljningsintäkt inte kan redovisas om innebörden av avtalet är att kunden i realiteten förhyrt produkten under viss tid.

Inkomster från tjänsteuppdrag redovisas normalt som intäkt i samband med att tjänsten utförts. Inkomst från tjänsteuppdrag av typen service- och underhållsavtal redovisas enligt principerna för successiv vinstavräkning. Färdigställandegraden fastställs då normalt utifrån förhållandet mellan nedlagda utgifter på balansdagen och beräknade totala utgifter.

Entreprenaduppdrag

Entreprenaduppdrag förekommer i viss utsträckning, främst inom affärsområdet Sandvik Mining and Construction och produktområdet Sandvik Process Systems. Inkomst från sådana anläggningskontrakt med en beräknad produktionstid överstigande ett år redovisas enligt principerna för successiv vinstavräkning. Färdigställandegraden bestäms på basis av nedlagda uppdragskostnader i förhållande till beräknade uppdragskostnader för hela uppdraget, allt förutsatt att utfallet kan beräknas på ett tillfredsställande sätt. Befarade förluster kostnadsförs omedelbart.

Pågående uppdrag redovisade enligt metoden successiv vinstavräkning uppgår på balansdagen inte till väsentliga belopp, varför fordringar på och skulder till beställare inte särredovisas i balansräkningen utan ingår i posterna övriga fordringar respektive övriga skulder.

Övriga intäkter

Ersättningar i form av ränta/royalty/utdelning på grund av annans användning av bolagets tillgångar redovisas

som intäkt när det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen tillfaller bolaget och att de kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Ränta redovisas med tillämpning av den räntesats som ger en jämn avkastning på tillgången ifråga. Royalty periodiseras i enlighet med överenskommelsens ekonomiska innebörd. Utdelning redovisas när aktieägarens rätt att erhålla betalning bedöms som säker.

KOSTNADER

Operationella leasingavtal

Leasingavgifter som erläggs under operationella leasingavtal kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Finansiella nettokostnader

Finansiella nettokostnader omfattar räntor på koncernens upplåning inklusive finansiella leasingavtal, ränteintäkter, utdelningsintäkter, realisationsresultat vid försäljning av finansiella anläggningstillgångar samt kursvinster och -förluster hänförliga till finansiella tillgångar och skulder.

Lånekostnader belastar resultatet i den period till vilken de hänför sig, oavsett hur de upplånade medlen har använts.

Inkomstskatter

Koncernens skattekostnad består av aktuell och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som skall betalas eller erhållas avseende aktuellt år. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Beloppen beräknas baserade på hur de temporära skillnaderna förväntas bli utjämnade och med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Temporära skillnader beaktas ej i koncernmässig goodwill och inte heller i skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli beskattade inom överskådlig framtid. I svensk juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att medföra lägre skatteutbetalningar i framtiden.

RAPPORTERING FÖR SEGMENT

Koncernens verksamhet är organisatoriskt uppdelad i ett antal affärsområden baserat på produkter och tjänster. Även marknadsorganisationen avspeglar denna struktur. Affärsområdena utgör därför koncernens primära segment medan marknadsområdena utgör sekundära segment.

KASSAFLÖDESANALYS

In- och utbetalningar har delats upp i kategorier: löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet. Den indirekta metoden tillämpas vid flöden från den löpande verksamheten.

Årets ändringar av rörelsetillgångar och rörelseskulder har korrigerats för effekter av kursförändringar. Förvärv och avyttringar redovisas inom investeringsverksamheten. De tillgångar och skulder som de förvärvade och avyttrade

företagen hade vid ändringstidpunkten ingår ej i analysen av rörelsekapitalförändringar och ej heller i förändringar av balansposter redovisade inom investerings- och finansieringsverksamheterna.

Förutom kassa- och bankflöden gäller att till likvida medel hänförs kortfristiga placeringar, vilkas omvandlande till bankmedel kan ske till ett i huvudsak i förväg känt belopp. Som likvida medel anses kortfristiga placeringar med en kortare löptid än tre månader.

DEFINITIONER

Vinst per aktie

Årets koncernresultat dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier under året.

Soliditet

Eget kapital och minoritetsintressen i relation till totalt kapital.

Nettoskuldssättningsgrad

Räntebärande kort- och långfristiga skulder (inklusive avsättningar för pensioner) med avdrag för likvida medel dividerat med summan av eget kapital och minoritetsintresse.

Kapitalomsättningshastighet

Faktureringsdividering dividerad med genomsnittligt totalt kapital.

Avkastning på eget kapital

Årets koncernresultat i procent av genomsnittligt eget kapital under året.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för räntekostnader i procent av genomsnittligt totalt kapital med avdrag för icke räntebärande skulder.

Noter

KONCERNENS OCH MODERBOLAGETS BOKSLUT

(Belopp i tabellerna redovisas i MSEK, där ej annat anges)

NOT 1. INFORMATION OM AFFÄRSOMRÅDEN/MARKNADSOMRÅDEN

I.1 Uppgifter per affärsområde

	Sandvik Tooling		Sandvik Mining and Construction		Sandvik Materials Technology		Seco Tools		Övrigt		Eliminering		Koncernen totalt	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Intäkter														
Extern försäljning	18 090	17 840	14 299	13 842	12 467	12 970	3 902	4 017	52	31	0	0	48 810	48 700
Intern försäljning	292	275	38	46	297	229	16	23	1 722	1 572	-2 365	-2 145	0	0
Koncernen totalt	18 382	18 115	14 337	13 888	12 764	13 199	3 918	4 040	1 774	1 603	-2 365	-2 145	48 810	48 700
Resultatandelar	75	23	32	41	13	68	0	0	0	17			120	149
Rörelseresultat per affärsområde	2 286	2 711	1 444	1 477	750	1 182	677	689	-190	-288			4 967	5 771
Övriga upplysningar														
Tillgångar	15 404	17 682	10 692	10 514	12 942	13 255	3 778	3 780	2 255	2 042			45 071	47 273
Kapitalandelar	12	115	60	32	262	266	8	9	0	17			342	439
Summa tillgångar	15 416	17 797	10 752	10 546	13 204	13 521	3 786	3 789	2 255	2 059			45 413	47 712
Ofördelade tillgångar													2 984	2 409
Koncernen totalt													48 397	50 121
Skulder	3 213	3 428	2 805	2 707	2 264	2 452	1 977	1 782	2 590	1 974			12 849	12 343
Ofördelade skulder													13 262	13 609
Koncernen totalt													26 111	25 952
Investeringar i anläggningar	1 018	828	600	477	1 103	681	254	283	178	89			3 153	2 357
Avskrivningar	-1 082	-1 120	-694	-573	-587	-616	-298	-301	-62	-72			-2 723	-2 682
Poster, utöver avskrivning, som ej motsvaras av betalningar	-441	-61	228	91	3	182	-8	-44	-192	-7			-410	161

Samtliga transaktioner mellan affärsområdena sker på marknadsmässiga villkor.

I.2 Uppgifter per marknadsområde

	EU		Övriga Europa		NAFTA		Sydamerika		Afrika, Mellanöstern		Asien, Australien		Koncernen totalt	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Extern försäljning	19 802	19 887	3 600	3 694	10 270	11 126	2 034	2 018	3 159	2 668	9 945	9 307	48 810	48 700
Totala tillgångar	31 683	30 929	2 223	2 367	6 862	9 128	1 308	1 409	1 334	1 169	4 987	5 119	48 397	50 121
Direkta investeringar i anläggningar	2 325	1 733	72	82	307	230	111	115	175	86	163	111	3 153	2 357

NOT 2. INTÄKTERNAS FÖRDELNING

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Varuförsäljning	44 564	45 093	11 900	11 887
Anläggningskontrakt	1 884	1 736	0	0
Tjänsteuppdrag/ Serviceuppdrag	2 362	1 871	74	48
Totalt	48 810	48 700	11 974	11 935

Moderbolagets fakturering och inköp

Av moderbolagets fakturerade försäljning utgjorde 8 462 MSEK (8 710), det vill säga 71 % (73), försäljning till koncernföretag. Exportandelen utgjorde 88 % (87). Av moderbolagets varuinköp kom 1 022 MSEK (1 190) eller 14 % (18) från koncernföretag.

Transaktioner med närstående

Koncernens försäljning till intresseföretag uppgick till 472 MSEK (517).
Koncernens inköp från intresseföretag uppgick till 517 MSEK (523).
Samtliga transaktioner sker på marknadsmässiga villkor.

Utöver vad som angivits i not 3.5 har inga transaktioner med närstående fysiska personer ägt rum.

NOT 3. PERSONALUPPGIFTER SAMT ERSÄTTNINGAR TILL FÖRETAGSLEDNING OCH REVISORER

3.1 Medelantal anställda

	Koncernen				Moderbolaget			
	2003		2002		2003		2002	
	Antal	varav kvinnor, %	Antal	varav kvinnor, %	Antal	varav kvinnor, %	Antal	varav kvinnor, %
EU (exkl. Sverige)	11 069	17	10 846	17	2	50	4	38
Sverige	9 809	19	9 919	20	6 939	18	6 995	19
Övriga Europa	2 079	28	2 028	29	4	50	4	50
Europa totalt	22 957	19	22 793	19	6 945	18	7 003	19
NAFTA-området	5 792	19	5 666	20	-	-	-	-
Sydamerika	1 877	10	1 658	10	2	50	2	50
Afrika, Mellanöstern	1 816	11	1 499	11	1	-	3	-
Asien, Australien	4 695	13	4 502	14	-	-	-	-
Totalt	37 137	17	36 118	18	6 948	18	7 008	19

3.2 Sjukfrånvaro moderbolaget

	2003, %
Total sjukfrånvaro som en andel av ordinarie arbetstid	6,7
Andel av den totala sjukfrånvaron som avser sammanhängande sjukfrånvaro på 60 dagar eller mer	4,1
<i>Sjukfrånvaro som en andel av varje grupps ordinarie arbetstid:</i>	
<i>Sjukfrånvaron fördelad efter kön:</i>	
Män	5,8
Kvinnor	10,6
<i>Sjukfrånvaron fördelad efter ålderskategori:</i>	
29 år eller yngre	4,2
30–49 år	6,0
50 år eller äldre	8,7

Uppgifterna gäller andra halvåret 2003.

3.3 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Löner och ersättningar	11 680	11 422	2 272	2 213
Sociala kostnader	3 953	3 930	1 146	1 135
(varav pensionskostnader)	(1 002)	(987)	(359)	(353)
Resultatandel till anställda	140	150	109	131
Totalt	15 773	15 502	3 527	3 479

Av koncernens pensionskostnader avsåg 44 MSEK (62) gruppen styrelser och verkställande direktörer. Koncernens pensionsskuld för denna grupp uppgick till 144 MSEK (84). På motsvarande sätt avsåg 8 MSEK (35) av moderbolagets pensionskostnader gruppen styrelse och verkställande direktörer. Moderbolagets pensionsskuld för denna grupp uppgick till 66 MSEK (76).

Jämförelsetalen för 2002 har ändrats jämfört med årsredovisningen för 2002.

Ersättningar och övriga förmåner under året¹⁾

SEK	Lön/Styrelsearvode	Rörlig lön	Övriga förmåner ²⁾	Pensionskostnad ³⁾	Summa
Styrelsens ordförande Clas Åke Hedström	800 000 ⁴⁾	-	56 479	4 376 000	5 232 479
Verkställande direktören Lars Pettersson	5 336 361 ⁵⁾	550 000 ⁶⁾	271 062	3 029 000	9 186 423
Andra ledande befattningshavare ⁷⁾	12 387 960	2 450 000 ⁶⁾	1 019 105	9 793 000	25 650 065
Summa	18 524 321	3 000 000	1 346 646	17 198 000	40 068 967

1) Avser kostnadsfört under 2003.

2) Övriga förmåner avser huvudsakligen fri bostad samt bilförmån. För styrelsens ordförande utgör beloppet under övriga förmåner 56 479 SEK som avser tidigare anställning.

3) Till skillnad mot tidigare år har en avsättning skett under 2003 med totalt 8 321 000 SEK för de personer som har rätt att påkalla förtida pension. Pension till styrelsens ordförande utgår enligt tidigare anställningsavtal.

4) Kostnadsfört under 2003 och som kommer att utbetalas under 2004. Under 2003 har 600 000 SEK utbetalats i arvode till styrelsens ordförande.

5) Utöver lön har under året utbetalats 336 361 SEK utgörande huvudsakligen utbetalning av del av semestereskuld.

6) Kostnadsförda under 2003 och som bedöms komma att utbetalas 2004. Under året har rörlig lön som kostnadsförts under 2002 utbetalats med 6 286 025 SEK, varav till verkställande direktören i 976 000 SEK.

7) Avser följande personer under 2003: Anders Ilstam, Peter Larson, Peter Gossas och Anders Thelin, samt del av året för Rune Nyberg, Carina Malmgren Heander, Lars Josefsson och Tom Ericson.

3.4 Löner och andra ersättningar fördelade per marknadsområde

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
EU (exkl. Sverige)	4 175	4 036	1	1
Sverige	3 211	3 097	2 269	2 210
Övriga Europa	335	336	1	1
Europa totalt	7 721	7 469	2 271	2 212
NAFTA-området	2 358	2 529	-	-
Sydamerika	207	202	0	0
Afrika, Mellanöstern	332	175	1	1
Asien, Australien	1 062	1 047	-	-
Totalt	11 680	11 422	2 272	2 213

Varav till styrelser och verkställande direktörer:

Löner och ersättningar	280	295	11	16
varav rörlig lön	40	42	2	7

3.5 Upplysningar om ledande befattningshavares förmåner 2003

Principer

Till styrelsens ordförande och övriga externa ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. För kommittéarbete har särskilt arvode utgått till de två ledamöter som arbetat med revisionsupphandling inför 2004 års bolagsstämma. Verkställande direktör och arbetstagarrepresentanter erhåller ej styrelsearvode. Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av lön som består av en fast del och en rörlig del som är baserad på måluppfyllelse. Till detta kommer övriga förmåner, pension och finansiella instrument i form av optionsprogram beslutade av styrelsen. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör koncernledningen. För koncernledningens sammansättning se sidan 78.

Fördelningen mellan fast lön och rörlig lön skall stå i proportion till befattningens ansvar och befogenhet. För verkställande direktören kan den rörliga lönen uppgå till maximalt 75 % av den fasta lönen. För andra ledande befattningshavare är den rörliga ersättningen maximerad till 50–65 % av den fasta lönen. Den rörliga lönen baseras dels på företagets ekonomiska resultat dels på individuellt uppsatta mål.

Pensionsförmåner och ersättningar i form av optioner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgår som en del av den totala ersättningen.

Enligt bolagsstämmans beslut uppgår arvodet till de stämموvalda externa styrelseledamöterna till sammanlagt 2 750 000 SEK. Av detta utgår till styrelsens ordförande 800 000 SEK på årsbasis. Utöver dessa belopp utgår enligt bolagsstämmobeslut ett arvode för kommittéarbete inom styrelsen om högst 100 000 SEK.

För koncernchefen och verkställande direktören Lars Pettersson uppgår från och med 1 januari 2003 årlig fast lön till 5 000 000 SEK samt värde av fri tjänstebostad och fri tjänstebil. Till detta kommer rörlig lön som kan uppgå till maximalt 75 % av den fasta lönen. Den rörliga lönen för 2003 bedöms uppgå till 550 000 SEK vilket är det belopp som har kostnadsförts under året.

Lars Pettersson har rätt att gå i pension från och med 60 års ålder. Om han väljer att gå i pension mellan 60 och 65 års ålder, uppgår pensionen till 65 % av fast lön upp till 30 prisbasbelopp och 50 % av fast lön över 30 prisbasbelopp, dock maximalt 85 % av den beräknade livsvariga ålderspensionen från 65 år. Pensionen från och med 65 år byggs upp genom ITP-planen samt en premiebaserad tilläggsplan till vilken avsättning sker varje år med 35 % av de delar av den fasta lönen som överstiger 20 prisbasbelopp. Från och med 50 års ålder avsätts 40 % av den fasta lönen som överstiger 20 prisbasbelopp. Avtal har vidare träffats om att avgångsvederlag utgår vid eventuell uppsägning från företagets sida. Vederlaget motsvarar fast lön i 18 månader utöver uppsägningstiden, vilken är 6 månader.

För fyra personer av övriga ledande befattningshavare finns avtal om ömsesidig rätt att påkalla förtida pension vid 62 års ålder. Om de väljer att gå i pension mellan 62 och 65 års ålder, uppgår pensionen till 65 % av fast lön upp till 30 prisbasbelopp och 50 % av fast lön mellan 30–50 prisbasbelopp.

En av de övriga ledande befattningshavarna har en överenskommelse som innebär att hans pensionsförmån motsvarar 100 % av hans nuvarande lön mellan 63–65 år. Från 65 år baseras hans pension på en traditionell förmånsbaserad ITP-plan. Utöver ITP-planen utgår en kompletterande pension mellan 65–75 år motsvarande cirka 20 % av hans nuvarande fasta lön.

För fem av de övriga ledande befattningshavarna byggs pensionerna från och med 65 år upp genom ITP-planen samt en premiebaserad tilläggsplan till vilken avsättning sker varje år med 20–30 % (beroende på ålder) av de delar av den fasta lönen som överstiger 20 prisbasbelopp. Avtal har vidare träffats om att avgångsvederlag utgår vid eventuell uppsägning från företagets sida. Vederlaget motsvarar fast lön i 12–18 månader utöver uppsägningstiden, vilken är 6 månader.

Resultatandelar och optionsprogram

Sandvik har sedan 1986 ett resultatandelssystem för alla anställda vid helägda bolag i Sverige. Koncernens avkastning under år 2003 innebar att 140 MSEK av det maximala beloppet, 150 MSEK, avsattes till resultatandelsstiftelsen.

I enlighet med bolagsstämmobeslut erbjöds de anställda i Sverige att under år 1999 teckna konvertibla skuldebrev i Sandvik AB. Cirka 70 % av de anställda tecknade konvertibler för totalt 955 MSEK. Det konvertibla förlagslånet löper fram till 30 juni 2004. Konvertering till nya aktier i Sandvik kan ske under perioden 2 juli 2001–31 maj 2004. Konverteringskursen uppgår till 219 kronor. Konvertibellånet löper med en årlig ränta motsvarande STIBOR minus 0,75 procentenheter. Från augusti 2002 är konvertiblerna noterade på Stockholmsbörsen.

Till anställda utanför Sverige utgavs samtidigt 560 900 optioner, som vid utnyttjande ger lika många aktier. Vid full konvertering och fullt optionsutnyttjande tillkommer totalt 4 921 050 aktier, vilket ger en utspädning med 1,9 %. Under år 2003 har 800 aktier tillkommit genom konvertering. Lösenkursen är 219 kronor. Programmet löper parallellt med konvertibellånet.

Under år 2000 infördes en optionsplan för cirka 300 högre chefer och specialister i koncernen. Optionsplanen ger möjlighet till en årlig tilldelning av personaloptioner på Sandvik-aktier med en löptid av 5 år och rätt till utnyttjande efter 3 år, förutsatt att anställningen då kvarstår. Tilldelningen baseras på Sandviks avkastning på sysselsatt kapital föregående år. Tilldelningen sker i sig vederlagsfritt men optionsinnehavaren måste erlagga fastställt lösenpris för aktien. I enlighet med gällande redovisningsprinciper redovisar Sandvik ingen kostnad i resultaträkningen i samband med tilldelningen. En avsättning sker för respektive plan då aktuell aktiekurs överstiger lösenpriset. Avsättning för 2003 års plan, vars lösenpris understiger aktuell aktiekurs, har gjorts med 44 353 000 SEK inklusive sociala kostnader och baserat på förväntat antal utnyttjade optioner.

Programmet baseras på befintliga aktier och medför därför ingen utspädning för nuvarande aktieägare. Företaget har genom ett bytesavtal med en bank tillförsäkrat sig att kunna köpa 1 800 000 aktier till en kurs av 234 kronor såsom finansiell säkring av optionsplanen. Effekten på företagets kostnader av framtida kursuppgångar i Sandvik-aktien begränsas därmed. I det fall där Sandvik-aktiens pris understiger det avtalade priset görs en avsättning för skillnaden mellan avtalat pris och aktiekursen vid årets utgång. Aktiekursens förändring har medfört att föregående års avsättning upplöstes och årets resultat har gottskrivits med 98 416 000 SEK avseende förändring i effekter av bytesavtalet. Optionsprogrammet och därtill hörande bytesavtal har således i årets bokslut inneburit en nettointäkt på 54 063 000 SEK.

Tilldelade samt vid årsskiftet utestående optioner framgår av nedanstående tabell. I tabellen ingår också utestående optioner för ledande befattningshavare.

Tilldelade samt vid årsskiftet 2003/2004 utestående optioner

	Lösenperiod	Lösenpris SEK	Tilldelade optioner	Utestående optioner	varav styrelsens ordf. Clas Åke Hedström *	varav VD Lars Pettersson	varav övriga ledande befattningshavare
2000	2003–2005	289	1 296 000	1 050 300	42 000	21 000	57 000
2001	2004–2006	259	1 442 200	1 228 800	44 000	22 000	79 200
2002	2005–2007	259	756 000	687 600		24 000	43 200
2003	2006–2008	206	967 200	925 350		31 000	62 000

* Dävarande VD.

Värdet vid utställandet av 2003 års optioner var 25,07 kronor per option enligt Black&Scholes-metoden. Utifrån analys av den historiska volatiliteten för bolagets börskurs, beräknades volatiliteten under optionens löptid till 26 %. Värdet av de utestående optionerna var för VD 777 170 SEK (31 000 optioner) och för övriga ledande befattningshavare 1 554 340 SEK (62 000 optioner). Det totala värdet för de utställda optionerna 2003 var 25,1 MSEK.

Styrelsen har i februari 2004, i enlighet med den 5-åriga optionsplanen, beslutat att, baserat på 2003 års utfall, tilldela optioner till cirka 300 högre chefer och specialister i koncernen till ett värde av 13,4 MSEK. Värdet beräknat enligt Black&Scholes-metoden är 42,50 kronor per option. Utifrån analys av den historiska volatiliteten för bolagets börskurs beräknades volatiliteten under optionens löptid till 28 %.

Tilldelningen utgör 25 % av maximal tilldelning. Antalet optioner uppgår till 315 000, varav 10 000 (värde 425 000 SEK) till verkställande direktören och totalt 25 000 till övriga ledande befattningshavare (värde 1 062 500 SEK). Optionernas lösenpris är 267 kronor, vilket var 110 % av den genomsnittliga aktiekursen under de tre handelsdagarna efter publiceringen av bokslutskommunikén.

De nya optionerna har säkrats finansiellt så att effekten på företagets kostnader av framtida kursförändringar i Sandvik-aktien har begränsats.

Styrelsen har även beslutat att inte införa något nytt optionsprogram för verksamhetsåret 2004. Under året kommer förutsättningarna för ett nytt långsiktigt incitamentsprogram att utvärderas.

Berednings- och beslutsprocess

Ersättningskommittén har under året givit styrelsen rekommendationer gällande principer för ersättning till ledande befattningshavare. Rekommendationerna har innefattat fördelningen mellan fast och rörlig ersättning, storleken på eventuella löneökningar samt personaloptioner. Styrelsen har diskuterat ersättningskommitténs förslag och fattat beslut med ledning av kommitténs rekommendationer.

Ersättningar till verkställande direktören för verksamhetsåret 2003 har beslutats av styrelsen utifrån ersättningskommitténs rekommendation. Ersättningar till andra ledande befattningshavare har beslutats av verkställande direktören efter samråd med ersättningskommittén. Ersättningskommitténs arbete har utförts med stöd av expertis i fråga om ersättningsnivåer och strukturer. För upplysning om ersättningskommitténs sammansättning, se sidan 31.

3.6 Andel kvinnor i företagsledning och styrelser

	Koncernen Andel kvinnor		Moderbolaget Andel kvinnor	
	2003 %	2002 %	2003 %	2002 %
Styrelser	5	4	17	8
Företagsledning	9	8	20	8

3.7 Revisionsarvoden

Arvoden till koncernens revisorer har uppgått till:	KPMG		Deloitte & Touche		Övriga revisorer vid koncernens bolag		Totalt	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
<i>Revision</i>								
Moderbolaget	3,3	3,1	0,3	0,3	-	-	3,6	3,4
Dotterbolagen (exkl. Seco Tools)	22,0	20,8	6,8	6,6	7,4	7,2	36,2	34,6
Seco Tools	1,2	0,9	-	0,6	4,7	3,0	5,9	4,5
Koncernen	26,5	24,8	7,1	7,5	12,1	10,2	45,7	42,5
<i>Övriga tjänster</i>								
Moderbolaget	3,2	8,9	1,0	0,7	-	-	4,2	9,6
Dotterbolagen (exkl. Seco Tools)	3,1	7,0	1,8	3,6	-	-	4,9	10,6
Seco Tools	0,1	0,2	-	0,1	-	-	0,1	0,3
Koncernen	6,4	16,1	2,8	4,4	-	-	9,2	20,5

Övriga tjänster avser i allt väsentligt rådgivning inom revisionsnära områden som redovisning och skatt samt biträde med granskning i samband med förvärv.

NOT 4. FORSKNING, UTVECKLING OCH KVALITETSSÄKRING

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Utgifter för				
forskning och utveckling	1 425	1 362	650	611
kvalitetssäkring	435	491	159	213
Totalt	1 860	1 853	809	824
varav kostnadsfört	1 733	1 771	809	824

Utgifter för forskning kostnadsförs när de uppkommer, liksom utgifter för kvalitetssäkring. Utgifter för utveckling tas upp som en immateriell tillgång om de uppfyller kriterierna för redovisning som tillgång i balansräkningen.

NOT 5. AVSKRIVNINGAR AV MATERIELLA OCH IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Avskrivningar enligt plan				
Goodwill	-428	-417	-	-
Andra immateriella tillgångar	-56	-35	-	-
Byggnader och mark	-238	-293	-21	-20
Maskiner och anläggningar	-1 647	-1 556	-382	-362
Inventarier, verktyg och installationer	-354	-381	-56	-56
Totalt	-2 723	-2 682	-459	-438

Ytterligare uppgifter om avskrivningar lämnas i noterna 14 och 15.

NOT 6. LEASINGAVGIFTER AVSEENDE FINANSIELL OCH OPERATIONELL LEASING

Koncernen innehar anläggningar under finansiella leasingavtal med ett planenligt restvärde vid årets utgång uppgående till 40 MSEK.

Leasingkostnader för tillgångar som innehas via operationell leasing som förhyrda lokaler, maskiner och större dator- och kontorsutrustningar redovisas bland rörelsekostnader och uppgår för koncernen till 433 MSEK (313) och för moderbolaget till 105 MSEK (69).

(Häri ingående variabla avgifter på 43 MSEK och intäkter från vidareuthyrning på 6 MSEK.)

Framtida minimileasingavgifter för ej annullerbara leasingkontrakt förfaller enligt följande:

	Koncernen		Moderbolaget
	Finansiella leasingavtal nominellt (nuvärde)	Operationella leasingavtal	Operationella leasingavtal
2004	14 (12)	303	58
2005–2008	30 (25)	587	110
2009 och senare	/ (/)	282	116
Totalt	44 (37)	1 172	284

Operationella leasingavtal, uthyrda maskiner, ingår i koncernens anläggningstillgångar med ett planenligt restvärde om 272 MSEK. I årets avskrivningar ingår 140 MSEK. Avtalade framtida minimileasingavgifter för ej annullerbara leasingkontrakt uppgår till 181 MSEK. Variabla avgifter uppgår ej till väsentliga belopp.

NOT 7. MODERBOLAGETS RESULTAT FRÅN ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

	2003	2002
Utdelning	137	291
Realisationsresultat vid avyttring av andelar	-	0
Nedskrivningar	-92	-164
Totalt	45	127

NOT 8. MODERBOLAGETS RESULTAT FRÅN ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

	2003	2002
Utdelning	3	10
Realisationsresultat vid avyttring av andelar	166	-
Totalt	169	10

NOT 9. RESULTAT FRÅN VÄRDEPAPPER OCH FORDRINGAR SOM ÄR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Ränteintäkter koncernföretag	-	-	4	27
Ränteintäkter övriga	-	-	-	-
Utdelningar	2	1	-	0
Kursdifferenser	-	-3	-	-
Resultat vid försäljning av fordringar	-	-	-227	-
Resultat vid försäljning av aktier	-	-	0	-
Övrigt	-13	-1	-	-
Totalt	-11	-3	-223	27

NOT 10. ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH RÄNTEKOSTNADER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Ränteintäkter koncernföretag	-	-	158	231
Ränteintäkter övriga	73	68	69	65
Kursdifferenser	-18	-21	-	-
Summa ränteintäkter och liknande resultatposter	55	47	227	296
Räntekostnader koncernföretag	-	-	-128	-153
Räntekostnader övriga	-756	-699	-217	-200
Kursdifferenser	2	17	-	-
Övriga finansiella kostnader	-70	-70	-10	-18
Summa räntekostnader och liknande resultatposter	-824	-752	-355	-371

NOT 11. BOKSLUTSDISPOSITIONER

	Moderbolaget	
	2003	2002
Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan	-112	-83
Periodiseringsfond, årets förändring	-64	-44
Övriga obeskattade reserver, förändring	-2	3
Totalt	-178	-124

NOT 12. SKATTER

Årets skattekostnad

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Periodens aktuella skatt	-1 185	-1 275	-238	-324
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	6	-11	4	41
Total aktuell skattekostnad	-1 179	-1 286	-234	-283
Uppskjuten skattekostnad	-17	-107	-21	-18
Skatt på andelar i intresseföretags resultat	-16	-38	-	-
Total redovisad skattekostnad	-1 212	-1 431	-255	-301

Koncernens skattekostnad för året uppgick till 1 212 MSEK (1 431), eller 28,9 % (28,3) av resultatet efter finansnetto.

Avstämning av verklig skatt

Koncernens vägda genomsnittliga skattesats, baserad på skattesatserna i respektive land, är 24,3 % (30,5). Skattesatsen i Sverige är 28,0 % (28,0). Årets vägda genomsnittliga skattesats är låg, vilket till stor del avspeglar en tillfällig resultatförskjutning mellan högskatteländer och lågskatteländer.

Avstämning mellan koncernens vägda genomsnittsskatt, baserad på respektive lands skattesats, och koncernens verkliga skatt:

	Koncernen			
	2003		2002	
	MSEK	%	MSEK	%
Resultat efter finansiella poster	4 187		5 063	
Vägd genomsnittsskatt baserad på respektive lands skattesats	-1 017	-24,3	-1 545	-30,5
Skatteeffekter av:				
Goodwillavskrivning ¹⁾	-307	-7,3	-120	-2,4
Ej avdragsgilla kostnader	-163	-3,9	-164	-3,2
Ej skattepliktiga intäkter	79	1,9	62	1,2
Ändringar avseende tidigare år	6	0,1	-11	-0,2
Effekter av förlustavdrag, netto	170	4,1	126	2,5
Övrigt	20	0,5	221	4,4
Total redovisad verklig skatt	-1 212	-28,9	-1 431	-28,3

1) -192 MSEK (-4,6 %) avser skatteeffekt av ej avdragsgill engångsnedskrivning av goodwill avseende det amerikanska dotterbolaget Precision Twist Drill.

Moderbolagets verkliga skattesats 36,3 % (21,6) överstiger nominell skattesats i Sverige, vilket huvudsakligen är en effekt av utländsk skatt samt icke avdragsgilla kostnader.

Uppskjuten skattefordran/avsättning för uppskjuten skatt

Den i balansräkningen angivna fordran och avsättningen för uppskjuten skatt kommer från följande tillgångar och skulder, där skulder angivits med negativt tecken.

Koncernen	2003			2002		
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Immateriella anläggningstillgångar	18	-134	-116	10	-46	-36
Materiella anläggningstillgångar	112	-1 486	-1 374	54	-1 502	-1 448
Finansiella anläggningstillgångar	17	-2	15	18	-3	15
Lager	656	-32	624	575	-33	542
Fordringar	101	-61	40	64	-22	42
Avsättningar	933	-148	785	501	0	501
Räntebärande skulder	-	-	-	0	-1	-1
Icke räntebärande skulder	204	-184	20	220	-67	153
Övrigt	-	-737	-737	0	-713	-713
Underskottsavdrag	82	-	82	33	0	33
Summa	2 123	-2 784	-661	1 475	-2 387	-912
Kvittning inom bolag	-675	675	-	-423	423	0
Total uppskjuten skattefordran/avsättning för uppskjuten skatt	1 448	-2 109	-661	1 052	-1 964	-912

Avsättningar inom posten "övrigt" avser främst svenska periodiseringsfonder och liknande obeskattade reserver utan knytning till tillgångar eller skulder.

Koncernen har ytterligare underskottsavdrag på cirka 1 900 MSEK, för vilka skattefordringar ej har värderats eftersom det bedöms osannolikt att avdragen kommer att kunna utnyttjas.

Nedan visas en avstämning av uppskjuten skatt mellan ingången av året och slutet av året:

Uppskjuten skatteskuld, netto 2003-01-01	-912
Förvärv av bolag	-
Redovisat över resultaträkningen	-17
Omräkningsdifferenser och andra poster som redovisas direkt mot eget kapital	268
Uppskjuten skatteskuld, netto 2003-12-31	-661

Förutom uppskjuten skattefordran/avsättning har Sandvik följande skulder och fordringar vad avser skatt:

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Övriga avsättningar	-800	-858	-166	-162
Skatteskulder	-363	-556	-	-
Skattefordran	642	497	128	165
Netto skatteskuld/skattefordran	279	-59	128	165

NOT 13. BALANSPOSTER MED BERÄKNAD ÅTERVINNINGS- ELLER BETALNINGSTID ÖVERSTIGANDE 12 MÅNADER

Koncernen och moderbolaget

Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen. Återvinningstiden för anläggningstillgångar beräknas i allt väsentligt överstiga tolv månader. Betalningstiden för avsättningar beräknas till allra största delen överstiga tolv månader.

Långfristiga räntebärande skulder har förfallotidpunkt som följer:

Koncernen	2003				2002			
	Inom ett år	2–5 år	Senare än fem år	Totalt	Inom ett år	2–5 år	Senare än fem år	Totalt
Skulder till kreditinstitut	223	1 920	230	2 373	89	1 157	435	1 681
Konvertibelt förlagslån	1 022	0	0	1 022	0	1 022	0	1 022
Övriga skulder	59	3 820	30	3 909	1	1 429	784	2 214
Totalt	1 304	5 740	260	7 304	90	3 608	1 219	4 917
Moderbolaget								
Skulder till kreditinstitut	0	602	163	765	456	363	0	819
Skulder till koncernföretag	0	102	0	102	0	111	0	111
Konvertibelt förlagslån	952	0	0	952	0	952	0	952
Övriga skulder	29	3 503	0	3 532	136	1 200	544	1 880
Totalt	981	4 207	163	5 351	592	2 626	544	3 762

NOT 14. KONCERNENS MATERIELLA OCH IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Materiella anläggningstillgångar

	Byggnader och mark	Maskiner	Inventarier och verktyg	Pågående nyanläggningar	Totalt
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>					
Vid årets början	7 662	22 020	4 206	1 010	34 898
Nyanskaffningar	265	710	297	1 613	2 885
Avyttringar och utrangeringar	-358	-889	-344	-	-1 591
Omklassificeringar	101	776	31	-945	-37
Under året utbetalda förskott	-	-	-	28	28
Årets omräkningsdifferenser	-428	-1 138	-186	-30	-1 782
	7 242	21 479	4 004	1 676	34 401
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>					
Vid årets början	3 306	13 679	2 966	-	19 951
Avyttringar och utrangeringar	-164	-875	-331	-	-1 370
Nedskrivningar	26	-	-	-	26
Omklassificeringar	1	25	-37	-	-11
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	232	1 645	354	-	2 231
Årets omräkningsdifferenser	-187	-804	-144	-	-1 135
	3 214	13 670	2 808	-	19 692
<i>Akkumulerade uppskrivningar</i>					
Vid årets början	303	7	-	-	310
Avyttringar och utrangeringar	-16	-3	-	-	-19
Årets avskrivning enligt plan på uppskrivet belopp	-6	-2	-	-	-8
Årets omräkningsdifferenser	-1	1	-	-	0
	280	3	-	-	283
Planenligt restvärde vid årets slut	4 308	7 812	1 196	1 676	14 992

	2003	2002
Taxeringsvärden, byggnader (i Sverige)	980	1 000
Taxeringsvärden, mark (i Sverige)	179	174
Planenligt restvärde motsvarande byggnader	1 282	1 309
Planenligt restvärde motsvarande mark	248	281

NOT 14. KONCERNENS MATERIELLA OCH IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR (forts.)

Immateriella anläggningstillgångar

	Internt utarbetade immateriella tillgångar					Förvärvade immateriella tillgångar						Totalt
	Aktiverade utgifter för FoU	Programvaror	Patent, licenser, varumärken etc	Övrigt	Summa	Aktiverade utgifter för FoU	Programvaror	Patent, licenser, varumärken etc	Goodwill	Övrigt	Summa	
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>												
Vid årets början	83	206	71	30	390	1	58	53	7 936	31	8 079	8 469
Nyanskaffningar	127	124		23	274		12	12	106	5	135	409
Avyttringar och utrangeringar	-1	-8	-7	-2	-18		-1	-17		-3	-21	-39
Omklassificeringar	8	-11	-5	11	3	14					14	17
Årets omräkningsdifferenser		-1		-2	-3		-1	-13	-593	-8	-615	-618
	217	310	59	60	646	15	68	35	7 449	25	7 592	8 238
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>												
Vid årets början		108	50	20	178		40	22	2 303	28	2 393	2 571
Avyttringar och utrangeringar		-8	-7		-15		-1	-5		-3	-9	-24
Nedskrivningar									547		547	547
Omklassificeringar		-14	7		-7							-7
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	6	13	7	2	28		13	6	428	9	456	484
Årets omräkningsdifferenser			-1	-1	-2		-2	-1	-178	-10	-191	-193
	6	99	56	21	182		50	22	3 100	24	3 196	3 378
Planenligt restvärde vid årets slut	211	211	3	39	464	15	18	13	4 349	1	4 396	4 860
<i>Årets avskrivning redovisas i resultaträkningen enligt följande:</i>												
Kostnad för sålda varor	-6				-6		-8	-2		-5	-15	-21
Försäljningskostnader		-13	-7	-2	-22		-1		-428	-4	-433	-455
Administrationskostnader							-4	-4			-8	-8
	-6	-13	-7	-2	-28		-13	-6	-428	-9	-456	-484

NOT 15. MODERBOLAGETS MATERIELLA OCH IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	Materiella anläggningstillgångar				Immateriella tillgångar		Totalt
	Byggnader och mark	Maskiner	Inventarier och verktyg	Pågående nyanläggningar	Programvaror och övrigt		
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>							
Vid årets början	689	6 647	904	593	19		8 852
Nyanskaffningar	43	34	32	974	-		1 083
Avyttringar och utrangeringar	-7	-181	-41	-	-19		-248
Omklassificeringar	33	506	57	-515	-		81
	758	7 006	952	1 052	-		9 768
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>							
Vid årets början	283	3 869	635	-	11		4 798
Avyttringar och utrangeringar	-3	-97	-56	-	-11		-167
Omklassificeringar	0	61	-14	-	-		47
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	21	382	56	-	-		459
	301	4 215	621	-	-		5 137
<i>Akkumulerade uppskrivningar</i>							
Vid årets början	42	-	-	-	-		42
Planenligt restvärde vid årets slut	499	2 791	331	1 052	-		4 673
	2003	2002					
Taxeringsvärden, byggnader	196	189					
Taxeringsvärden, mark	37	36					

NOT 16. ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Bolagets säte

Bolaget Sandvik AB bedriver verksamhet i associationsformen aktieföretag och har sitt säte i Sandviken i Sverige. Huvudkontorets adress är 811 81 Sandviken.

Andelar i koncernföretag	Moderbolaget	
	2003	2002
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Vid årets början	6 776	6 722
Förvärv	400	29
Kapitaltillskott	93	25
Nyemissioner	0	0
Avyttringar	0	0
	7 269	6 776
<i>Akkumulerade nedskrivningar</i>		
Vid årets början	-465	-301
Årets nedskrivningar	-92	-164
	-557	-465
Bokfört värde vid årets slut	6 712	6 311

Sandvik ABs innehav av aktier och andelar i dotterföretag

Direkta aktieinnehav		2003			2002		
Enligt balansräkning 31/12; bolag, säte	Organisationsnummer	Antal andelar	Andel i % ²⁾	Bokfört värde kSEK	Antal andelar	Andel i % ²⁾	Bokfört värde kSEK
SVERIGE							
Dormer Tools AB, Halmstad	556240-8210	80 000	100	25 145	80 000	100	25 145
Edmeston AB, Göteborg	556238-7554	40 000	100	3 000	40 000	100	3 000
Fragoso AB, Sandviken	556337-3710	1 000	100	0	1 000	100	0
Gusab Holding AB, Sandviken	556001-9290	1 831 319	100	53 474	1 831 319	100	53 474
Gusab Stainless AB, Mjölby	556012-1138	200 000	100	33 020	200 000	100	33 020
AB Sandvik Antenn, Sandviken	556350-7895	1 000	100	100	1 000	100	100
AB Sandvik Automation, Sandviken	556052-4315	1 000	100	50	1 000	100	50
AB Sandvik Bruket, Sandviken	556028-5784	13 500	100	1 698	13 500	100	1 698
AB Sandvik Calamo, Molkom	556190-2569	50 000	100	5 000	50 000	100	5 000
AB Sandvik Coromant, Sandviken ¹⁾	556234-6865	1 000	100	50	1 000	100	50
Sandvik Coromant Norden AB, Stockholm ¹⁾	556350-7846	1 000	100	100	1 000	100	100
Sandvik Export Assistance AB, Sandviken	556061-3746	80 000	100	0	80 000	100	0
AB Sandvik Falken, Sandviken	556330-7791	1 000	100	120	1 000	100	120
Sandvik Försäkrings AB, Sandviken	516401-6742	15 000	100	15 000	15 000	100	15 000
AB Sandvik Hard Materials, Stockholm ¹⁾	556234-6857	1 000	100	50	1 000	100	50
Sandvik Hard Materials Norden AB, Stockholm	556069-1619	1 000	100	50	1 000	100	50
Sandvik Information Technology AB, Sandviken ¹⁾	556235-3838	1 000	100	50	1 000	100	50
AB Sandvik International, Sandviken ¹⁾	556147-2977	1 000	100	50	1 000	100	50
AB Sandvik Process Systems, Sandviken ¹⁾	556312-2992	1 000	100	100	1 000	100	100
Sandvik Raiseboring AB, Köping	556191-8920	1 000	100	100	1 000	100	100
AB Sandvik Service, Sandviken ¹⁾	556234-8010	1 000	100	50	1 000	100	50
AB Sandvik Skogsfastigheter, Sandviken	556579-5464	1 000	100	100	1 000	100	100
Sandvik Smith AB, Köping	556590-8075	50 500	50	50 025	50 500	50	50 025
AB Sandvik Steel, Sandviken ¹⁾	556234-6832	1 000	100	50	1 000	100	50
Sandvik Stål Försäljnings AB, Stockholm ¹⁾	556251-5386	1 000	100	50	1 000	100	50
Sandvik Systems Development AB, Sandviken ¹⁾	556407-4184	1 000	100	100	1 000	100	100
Sandvik Tamrock AB, Sandviken ¹⁾	556288-9443	1 000	100	50	1 000	100	50
AB Sandvik Tamrock Tools, Sandviken ¹⁾	556234-7343	1 000	100	50	1 000	100	50
AB Sandvik Tranan, Sandviken	556330-7817	1 000	100	1 939	1 000	100	1 939
AB Sandvik Vallhoven, Sandviken	556272-9680	6 840	100	1 800	6 840	100	1 800
AB Sandvik Västberga Service, Stockholm	556356-6933	1 000	100	100	1 000	100	100
Sandvik Örebro AB, Sandviken	556232-7949	10 000	100	167	10 000	100	167
AB Sandvik Örnen, Sandviken	556330-7783	1 000	100	120	1 000	100	120

Sandvik ABs innehav av aktier och andelar i dotterföretag

Direkta aktieinnehav		2003			2002		
		Antal andelar	Andel i % ²⁾	Bokfört värde kSEK	Antal andelar	Andel i % ²⁾	Bokfört värde kSEK
Enligt balansräkning 31/12; bolag, säte							
AUSTRALIEN	Sandvik Australian Ltd Partnership	-	99	394 750	-	-	-
BRASILIE	Dormer Tools S.A.	2 137 623 140	100	200 000	2 137 623 140	100	200 000
	Sandvik do Brasil S.A.	1 894 797 190	100	46 072	1 894 797 190	100	46 072
BULGARIEN	Sandvik Bulgaria Ltd.	-	100	0	-	100	0
GREKLAND	Sandvik A.E. Tools and Materials	5 529	100	1 567	5 529	100	1 567
INDIEN	Sandvik Asia Ltd.	1 801 246	91 ³⁾	277 027	1 766 144	89 ⁴⁾	212 978
	Sandvik Steel Asia Pvt Ltd.	-	-	-	90 887 700	100	58 844
IRLAND	Sandvik SMC Distribution Ltd.	100	100	5 508	100	100	5 508
ITALIEN	Sandvik Sorting Systems S.p.A.	28 571	10 ³⁾	8 329	28 571	10 ³⁾	13 907
JAPAN	Sandvik K.K.	2 600 000	100	180 000	2 600 000	100	180 000
KENYA	Sandvik Kenya Ltd.	35 000	96	0	35 000	96	0
KINA	Sandvik China Ltd.	-	100	190 666	-	100	190 666
	Sandvik International Trading (Shanghai) Co. Ltd.	-	100	17 466	-	100	17 466
	Sandvik Process Systems (Shanghai) Ltd.	-	100	6 809	-	100	1 634
KOREA	Sandvik Korea Ltd.	752 730	100	46 856	752 730	100	46 856
MAROCKO	Sandvik Maroc SARL	1 000	94	0	1 000	94	0
MEXIKO	Sandvik Mexicana S.A. de C.V.	406 642 873	90 ³⁾	71 000	406 642 873	90 ³⁾	71 000
NEDERLÄNDERNA	Sandvik Benelux B.V.	-	-	-	20 000	100	27 496
	Sandvik Finance B.V.	18 786	100	4 923 930	18 786	100	4 896 433
PERU	Sandvik del Perú S.A.	6 420 309	100	26 025	6 420 309	100	26 025
POLEN	Sandvik Baildonit S.A.	148 100	100	93 140	148 100	100	93 140
	Sandvik Polska Sp.z o.o.	3 211	100	57	3 211	100	57
SLOVAKIEN	Sandvik Slovakia s.r.o.	-	100	1 238	-	100	1 238
SPANIEN	Minas y Metalurgia Española S.A.	59 999	50 ³⁾	3 700	59 999	50 ³⁾	3 700
TJECKIEN	Sandvik CZ s.r.o.	-	100	0	-	100	0
TURKIET	Sandvik Endüstriyel Mamüller Sanayi ve Ticaret A.S.	125 154 588	100	3 200	125 154 588	100	3 200
TYSKLAND	Sandvik GmbH	-	1 ³⁾	1 486	-	1 ³⁾	1 486
	Sandvik Holding GmbH	-	1 ³⁾	367	-	1 ³⁾	367
UNGERN	Sandvik KFT	-	100	3 258	-	100	3 258
ZIMBABWE	Sandvik (Private) Ltd.	233 677	100	3 269	233 677	100	3 269
Övriga bolag och vilande bolag, helägda				14 641			15 385
				6 712 119			6 311 471

1) Kommissionärsbolag.

2) Andelen av rösterna avses, vilket även överensstämmer med andelen av kapitalet.

3) Resterande aktier innehas av andra företag inom koncernen.

4) Aktier upp till en ägarandel på 95 % innehas av andra företag inom koncernen.

5) Aktier upp till en ägarandel på 97 % innehas av andra företag inom koncernen.

NOT 16. ANDELAR I KONCERNFÖRETAG (forts.)

Sandvik ABs innehav av aktier och andelar i dotterföretag

Indirekta aktieinnehav i väsentliga rörelsedrivande koncernföretag

Koncernens innehav i %		2003	2002 ¹⁾	Koncernens innehav i %		2003	2002 ¹⁾		
SVERIGE	Kanthal AB	100	100	POLEN (forts.)	Voest-Alpine Technika Tunelowa i				
	Kanthal Machinery AB	100	100		Górnicza Sp. z o.o.	100	100		
	KOPO AB	100	90		RUMÄNIEN	Sandvik SRL	100	100	
	Roxon AB	100	100		RYSSLAND	Sandvik-MKTC OAO	98	98	
	Sandvik Invest AB	100	100		SCHWEIZ	Sandvik AG	100	100	
	Sandvik SRP AB	100	100			Sansafe AG	100	100	
	Sandvik SRP (Arbrå) AB	100	100			Santrade Ltd.	100	100	
	Seco Tools AB	61 ²⁾	61 ²⁾			Walter (Schweiz) AG	96	94	
	ARGENTINA	Sandvik Argentina S.A.	100		100	SINGAPORE	Kanthal Electroheat Pte. Ltd.	100	100
	AUSTRALIEN	Sandvik Australia Pty. Ltd.	100		100		Sandvik Mining and Construction		
Sandvik Materials Handling Pty. Ltd.		100	100		S.E. Asia Pte. Ltd.	100	100		
Sandvik Smith Australia Pty. Ltd.		50	50		Sandvik South East Asia Pte. Ltd.	100	100		
Sandvik Tamrock Pty. Ltd.		100	100		Walter Singapore Pte. Ltd.	96	94		
Walter Speedmax Pty. Ltd.		96	57	SLOVENIEN	Sandvik d.o.o.	100	100		
BELGIEN	Voest-Alpine Mining and Tunneling Pty. Ltd.	100	100	SPANIEN	Safety Iberica Metal Duro S.A.	100	100		
	Walter Benelux N.V./S.A.	96	94		Sandvik Española S.A.	100	100		
BOLIVIA	Tamrock Bolivia S.R.L.	100	100		Walter Tecno UTIL S.A.	58	57		
BRASILIEN	Hurth-Infer Safety S.A.	100	80	STORBRIANNIEN	Dormer Tools Ltd.	100	100		
	Kanthal Brasil Ltda.	100	100		Dormer Tools (Sheffield) Ltd.	100	100		
CHILE	Walter do Brasil Ltda.	96	94		Kanthal Ltd.	100	100		
	Sandvik Bafco Servicios S.A.	100	100		Osprey Metals Ltd.	100	100		
	Sandvik Chile S.A.	100	100		Prototyp UK Ltd.	100	100		
DANMARK	Sandvik Smith Chile S.A.	50	50		Safety Cutting Tools UK Ltd.	100	100		
	Sandvik A/S	100	100		Sandvik Ltd.	100	100		
FILIPPINERNA	Sandvik Philippines Inc.	100	100		Sandvik Mining and Construction Ltd.	100	100		
	Sandvik Tamrock Philippines Inc.	100	100		Sandvik Process Systems Ltd.	100	100		
FINLAND	Roxon Oy	100	100		Sandvik Steel Ltd.	100	100		
	Sandvik Tamrock Oy	100	100		Titex Tools Ltd.	100	100		
FRANKRIKE	Suomen Sandvik Oy	100	100		Walter GB Ltd.	96	94		
	Gunther Tools S.A.S.	100	100	SYDAFRIKA	Sandvik Mining and Construction				
	Safety S.A.	100	100		RSA (Pty) Ltd.	100	100		
	Sandvik CFBK S.A.S.	100	100		Sandvik (Pty) Ltd.	100	100		
	Sandvik Hard Materials S.A.	100	100		Voest Alpine Mining & Tunneling (Pty.) Ltd.	100	100		
	Sandvik S.A.S.	100	100	TAIWAN	Sandvik Hard Materials Taiwan Pty. Ltd.	100	100		
	Sandvik Tamrock France S.A.S.	100	100		Sandvik Taiwan Ltd.	100	100		
	Sandvik Tamrock Secoma S.A.S.	100	100		Walter Taiwan Ltd.	96	-		
	Sandvik Tobler S.A.	100	100	TANZANIA	Sandvik Tamrock Tanzania Ltd.	100	100		
	SCI La Balmette	96	94	THAILAND	Sandvik Thailand Ltd.	100	100		
GHANA	Walter France SARL	96	94	TJECKIEN	Sandvik Chomutov Precision Tubes s.r.o.	100	100		
	Sandvik Mining and Construction Ghana Ltd.	100	100		Walter CZ s.r.o.	96	94		
HONGKONG	Kanthal Electroheat Hk Ltd.	100	100		Walter s.r.o. Kurim	96	94		
	Sandvik Hongkong Ltd.	100	100	TYSKLAND	Alpine Westfalia GmbH	100	100		
	Sandvik Tamrock (Far East) Ltd.	100	100		Edmeston GmbH	100	100		
INDIEN	Walter India Ltd.	96	-		Gurtec GmbH	100	100		
	PT Sandvik Indonesia	100	80		Günther & Co. GmbH	100	100		
INDONESIEN	PT Sandvik SMC	100	100		Prototyp-Werke GmbH	100	100		
	Sandvik Ireland Ltd.	100	100		Sandvik GmbH	100	100		
IRLAND	Sandvik Italia S.p.A.	100	100		Sandvik Mining and Construction				
ITALIEN	Impero S.p.A.	100	100		Central Europe GmbH	100	100		
	Sandvik Italia S.p.A.	100	100		Walter AG	96	94		
	Società Italiana Kanthal S.p.A.	100	100		Walter Hartmetall GmbH	96	94		
JAPAN	Walter USAP S.R.L.	96	94		Walter Informationssysteme GmbH	47	47		
	Kanthal K.K.	100	100	UKRAINA	Sandvik Ukraine	100	100		
	Sandvik Sorting Systems K.K.	100	100	UNGERN	Walter Hungaria Kft.	96	94		
	Sandvik Toyo Co. Ltd.	100	100	USA	Dormer Tools Inc.	100	100		
	Valenite Japan Inc.	100	100		Driltech Mission LLC	100	100		
KANADA	Walter Japan K.K.	96	-		Kanthal Corp.	100	100		
	Dormer Tools Inc.	100	100		MRL Industries Inc.	100	100		
	EJC Mining Equipment Inc.	100	100		Pennsylvania Extruded Tube Co.	70	70		
	Prok Int. Canada Inc.	100	100		Precision Twist Drill Co.	100	100		
	Sandvik Canada Inc.	100	100		Sandvik Inc.	100	100		
	Sandvik Mining and Construction Canada Inc.	100	100		Sandvik MGT LLC	100	100		
	Sandvik Smith Canada Inc.	50	50		Sandvik Mining and Construction LLC	100	100		
KINA	Valenite-Modco Ltd.	100	100		Sandvik Mining and Tunneling LLC	100	100		
	Sandvik Steel (Qingdao) Ltd.	100	100		Sandvik Process Systems LLC	100	100		
	Walter Wuxi Co. Ltd.	96	94		Sandvik Smith Inc.	50	50		
KOREA	Suh Jun Trading Co.	70	70		Sandvik Sorting Systems Inc.	100	100		
	Walter Korea Ltd.	92	90		Sandvik Special Metals Corp.	100	100		
MALAYSIA	Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.	100	100		Valenite Inc.	100	100		
	Sandvik Rock Processing (Malaysia) Sdn. Bhd.	100	100		Walter Grinders Inc.	96	94		
MEXIKO	Sandvik de México S.A. de C.V.	100	100		Walter Waukesha Inc.	96	94		
	Tamrock de México S.A. de C.V.	100	100	ZAMBIA	Sandvik Mining and Construction Zambia Ltd.	60	60		
	Valenite de Mexico S.A. de C.V.	100	100	ÖSTERRIKE	Günther & Co. GmbH	100	100		
NEDERLÄNDERNA	Dormer Tools B.V.	100	100		Montanwerke Walter GmbH	96	94		
	Sandvik Benelux B.V.	100	100		Sandvik BPI Bohrtechnik GmbH & Co. KG	100	100		
NORGE	Sandvik Norge A/S	100	100		Sandvik in Austria GmbH	100	100		
	Sandvik Tamrock A/S	100	100		Voest-Alpine Bergtechnik GmbH	100	100		
NYA ZEELAND	Sandvik New Zealand Ltd.	100	100		Voest-Alpine Materials Handling				
POLEN	Walter Polska Sp. z o.o.	96	94		GmbH & Co. KG	100	100		

1) Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier, där ej annat anges.

2) Andel av rösterna 90 %.

NOT 17. ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

	Koncernen	
	2003	2002
Akkumulerade kapitalandelar		
Vid årets början	439	359
Omklassificeringar	0	3
Avyttring	-171	-
Förvärv	10	2
Årets andel i intresseföretags resultat efter finansnetto	120	149
Årets andel i intresseföretags skatter	-16	-37
Avgår mottagna utdelningar	-26	-27
Årets omräkningsdifferenser	-14	-10
Kapitalandelar vid årets slut	342	439

Specifikation av moderbolagets och koncernens innehav av andelar i intresseföretag

Enligt balansräkning 31/12; bolag, säte	Organisationsnummer	Antal andelar	Andel i % ¹⁾	Kapitalandelens värde i koncernen MSEK		Bokfört värde kSEK		
				2003	2002	2003	2002	
<i>Direkt ägda av Sandvik AB</i>								
SVERIGE	Balzars Sandvik Coating AB, Stockholm	556098-1333	56 840	49	12,3	10,2	3 819	3 819
	Wassara AB, Stockholm	556331-8566	6 000	30	3,1	2,6	5 443	4 000
FRANKRIKE	Eurotungstène Poudre S.A.					105,0		7 737
					15,4	117,8	9 262	15 556
<i>Indirekt ägda av Sandvik AB</i>								
SVERIGE	AvestaPolarit Stainless Tube AB, Fagersta	556057-8592	150 000	16,7	102,4	106,3		
	Fagersta Stainless AB, Fagersta	556051-6881	400 000	50	159,5	158,9		
	Wassara AB, Stockholm	556331-8566	3 000	15	1,6	1,6		
	Intresseföretag ägda av Seco Tools				7,7	9,0		
INDIEN	Eimco Elecon India			25	29,3	31,2		
STORBRIANNIEN	Caterpillar Impact Products Ltd.			40	12,2	13,7		
	Finlay BME Ltd.			40	12,6	-		
SYDAFRIKA	Mining Carbide Pty.			50	1,2	-		
					326,5	320,7		
Totalt					341,9	438,5		

1) Andelen av rösterna avses, vilken även överensstämmer med andelen av kapitalet om ej annat anges.

NOT 18. ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

	Koncernen	
	2003	2002
Indirekt ägda		
Övriga aktier och andelar i Sverige	4	19
Övriga aktier och andelar utanför Sverige	24	38
Redovisat vid årets slut	28	57

NOT 19. VARULAGER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Råvaror och förnödenheter	2 650	3 051	808	803
Material i arbete	2 873	2 889	1 128	1 015
Färdiga varor	6 624	6 909	733	914
Totalt	12 147	12 849	2 669	2 732

Cirka 15 % av varulagret redovisas till nettoförsäljningsvärde.

NOT 20. SÄRSKILDA UPPLYSNINGAR OM EGET KAPITAL

Bundet och fritt eget kapital

Eget kapital skall enligt svensk lag fördelas mellan icke utdelningsbara (bundna) respektive utdelningsbara (fria) medel. I en koncern kan till aktieägarna endast utdelas det lägsta av moderbolagets eller koncernens fria medel.

Aktiekapital och överkursfond/reservfond utgör bundet eget kapital. I koncernredovisningen ingår i koncernens fria egna kapital endast den del av dotterbolagens fria egna kapital som kan delas ut till moderbolaget utan att aktierna i dotterbolagen behöver skrivas ned.

I koncernredovisningen redovisas eget kapitaldelen av obeskattade reserver som bundet eget kapital. Ej utdelat resultat i intressebolag redovisas i koncernens eget kapital som kapitalandelsfond bland bundna reserver.

Av dotterbolagens styrelser föreslagna avsättningar till bundna reserver minskar koncernens fria kapital med 56 MSEK.

Aktiekapital

Enligt bolagsordningen för Sandvik AB skall aktiekapitalet uppgå till lägst 1 200 000 000 SEK och till högst 4 800 000 000 SEK. Samtliga aktier är fullt betalda och berättigar till lika röstvärde och lika andel i bolagets tillgångar. Bolaget innehar självt 8 697 000 (8 697 000) aktier.

Aktiekapitalet har under de två senaste åren förändrats på följande sätt:

	Antal aktier	Nominellt värde SEK/aktie	Aktiekapital SEK
Aktiekapital 31 december 2001	258 697 100	6,00	1 552 182 600
Nyemission 7 februari 2002	1 750	6,00	10 500
Nyemission 10 juni 2002	7 300	6,00	43 800
Nyemission 4 juli 2002	1 450	6,00	8 700
Nyemission 8 oktober 2002	1 250	6,00	7 500
Nyemission 18 december 2002	500	6,00	3 000
Aktiekapital 31 december 2002	258 709 350	6,00	1 552 256 100
Nyemission 7 oktober 2003	800	6,00	4 800
Aktiekapital 31 december 2003	258 710 150	6,00	1 552 260 900

Nyemissionerna avser konvertering av lån och utnyttjande av optioner.

Angående konvertibler se separat not.

Utdelning föreslås av styrelsen i enlighet med bestämmelserna i aktiebolagslagen och fastställs av bolagsstämman. Föreslagen men ännu ej beslutad utdelning för 2003 beräknas efter hänsyn till gjorda konverteringar till och med 10 januari 2004 uppgå till 2 640 MSEK (10,50 SEK per aktie). Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningsdagen beroende på återköp av aktier. Beloppet har ej redovisats som skuld.

Inga aktier finns reserverade för överlåtelse enligt optioner eller andra avtal.

Sandvik-aktien är noterad på Stockholmsbörsen och i Helsingfors. Aktier kan även handlas i USA i form av ADRs (American Depositary Receipts).

Styrelsen har fattat beslut om att avnotera Sandvik-aktien från London Stock Exchange (LSE).

NOT 21. MODERBOLAGETS ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR UTÖVER PLAN

	Byggnader och mark	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer	Patent och liknande rättigheter	Totalt
Redovisat vid slutet av 2002	10	1 663	161	-	1 834
Skillnad mellan årets bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar	1	67	44	-	112
Redovisat vid slutet av 2003	11	1 730	205	-	1 946

NOT 22. MODERBOLAGETS ÖVRIGA OBESKATTADE RESERVER

	Periodiseringsfond		Övriga obeskattade reserver		Totalt	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Redovisat vid föregående års slut	1 266	1 222	10	13	1 276	1 235
Årets förändring	64	44	2	-3	66	41
Redovisat vid årets slut	1 330	1 266	12	10	1 342	1 276

NOT 23. AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH ANDRA LÅNGFRISTIGA ERSÄTTNINGAR

Sandvik har förmånsbestämda pensionsplaner i flera länder. Planerna täcker i princip alla anställda och tillhandahåller förmåner baserade på de ersättningar och den anställningstid de anställda har vid eller nära pensionering. I ett antal länder finns dessutom åtaganden avseende sjukförmåner efter pension.

De totala pensionskostnaderna för de viktigaste förmånsbaserade pensionsplanerna framgår nedan:

Pensionskostnad	2003
Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande år	-372
Räntekostnad	-543
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	412
Kostnad avseende tjänstgöring under tidigare år	0
Inbetalningar från anställda	25
Vinst vid regleringar av pensionsplaner	13
Total pensionskostnad	-465

Genom att Sandvik börjat tillämpa RR29 fr o m 1 januari 2003 saknas jämförelsetal för föregående år. Amortering av aktuariella vinster och förluster aktualiseras först år 2004.

Den faktiska avkastningen på förvaltningstillgångar under 2003 var 844 MSEK. Av räntekostnaden i pensionskostnaden ovan har den del som avser underskottet i pensionsfonder, -136 MSEK, redovisats som finansiell kostnad.

De totala pensionskostnaderna för avgiftsbaserade planer och lokala planer var -537 MSEK.

Till följd av pensionsplanernas ställning vid Sandviks övergång till redovisning enligt RR29 finns pensionsplaner med balansmässiga överskott som redovisas som lång finansiell fordran. Övriga pensionsplaner vilka balansmässigt ej är fullt fonderade alternativt ofonderade redovisas som avsättning för pensioner. Värdet av samtliga pensionsplaner är fördelat på lång finansiell fordran respektive avsättning enligt nedan:

Avsättning för pensioner	31/12 2003	1/1 2003
Fonderade pensionsplaner redovisade som lång finansiell fordran	354	241
Pensionsplaner redovisade som avsättning för pensioner	-3 659	-3 960
Avsättning för pensioner, netto	-3 305	-3 719

Vinster och förluster av ändrade aktuariella antaganden resultatförs jämnt fördelat över de anställdas återstående anställningstid i den utsträckning som för viss pensionsplan den totala vinsten eller förlusten faller utanför en korridor motsvarande 10 procent av det högsta av antingen pensionsåtagandet eller verkliga värdet av förvaltningstillgångarna.

I sammanställningen nedan specificeras nettovärdet av de viktigaste förmånsbaserade åtagandena avseende pensioner och sjukförmåner:

Åtaganden	31/12 2003	1/1 2003
Helt eller delvis fonderade planer		
Nuvärdet av förmånsbaserade förpliktelse	-8 281	-8 336
Verkligt värde av förvaltningstillgångar	7 429	6 622
Nettoskuld fonderade planer	-852	-1 714
Ej fonderade planer		
Nuvärdet av förmånsbaserade förpliktelse	-1 760	-1 878
Oredovisade aktuariella förluster (och vinster), netto	-528	0
Pensionsskuld för planer redovisade enligt RR29	-3 140	-3 592
Pensionsskuld för planer som redovisas enligt lokala regler	-165	-127
Avsättning för pensioner/sjukförmåner, netto	-3 305	-3 719

I det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna per 31/12 2003 (och 1/1 2003) ingår lån till Sandvik-företag med 200 MSEK (200) och värde i fastigheter som hyrs ut till Sandvik med 158 MSEK (160).

Följande tabell förklarar utvecklingen av nettoskulden avseende pensioner och sjukförmåner:

	31/12 2003
Nettoskuld vid årets ingång	-3 719
Nyttillkomna planer, inkl. tillkomna genom företagsförvärv	0
Årets pensionskostnad för förmånsbestämda planer	-465
Inbetalda avgifter eller liknande från företagen till planer	625
Ändring av nettoskuld på grund av valutakursändringar	292
Ändring av nettoskulden för förmånsbaserade planer redovisade enligt RR29	452
Ökning av pensionsplaner vilka redovisas enligt lokala regler	-38
Avsättning för pensioner, netto	-3 305

Väsentliga aktuariella antaganden (viktade genomsnitt, %):	31/12 2003	1/1 2003
Diskonteringsränta	5,4	5,5
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	6,3	6,2
Förväntad löneökningstakt	3,2	3,4
Förväntad inflation	2,0	2,0
Förändring av sjukvårdskostnader	8,5	9,0

Moderbolaget

Moderbolagets redovisade pensionsskuld uppgick till 94 (94). Moderbolagets PRI-pensioner säkerställs genom en egen pensionsstiftelse, Sandviks Pensionsstiftelse i Sverige. De totala tillgångarna i denna stiftelse uppgick till 1 387 MSEK (1 213) vilket var 123 MSEK (17) högre än kapitalvärdet av de motsvarande pensionsåtagandena.

NOT 24. ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

Koncernen	Avsättningar för garantiåtaganden	Avsättningar för omstruktureringsåtgärder	Personalrelaterade avsättningar	Övriga avsättningar	Totalt
Redovisat vid föregående års slut	250	384	36	457	1 127
Avsättningar som gjorts under året	125	59	128	308	620
Avsättningar som tagits i anspråk under året	-102	-235	-23	-330	-690
Outnyttjade avsättningar som återförts under året	-20	0	-7	-23	-50
Årets omräkningsdifferenser	-8	-7	-3	-13	-31
Redovisat vid årets slut	245	201	131	399	976
Moderbolaget					
Redovisat vid föregående års slut	26	72	0	9	107
Avsättningar som gjorts under året	0	6	65	3	74
Avsättningar som tagits i anspråk under året	-4	-72	-	-	-76
Outnyttjade avsättningar som återförts under året	-1	-	-	-	-1
Redovisat vid årets slut	21	6	65	12	104

NOT 25. KONVERTIBELLÅN

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Utestående lånebelopp	1 022	1 022	952	952

Det konvertibla företagslånet i moderbolaget löper under perioden 2 juli 1999 – 30 juni 2004. Konvertering till nya aktier skall kunna ske under perioden 2 juli 2001 – 31 maj 2004. Konverteringskursen uppgår till 219 kronor. Konvertibellånet löper med en årlig ränta motsvarande STIBOR minus 0,75 procentenheter. Inga konverteringar har skett under året. Det utestående lånebeloppet är 952 MSEK.

Seco Tools AB har ett konvertibellån som löper under perioden 30 juni 1999 – 30 maj 2004. Konvertering till nya B-aktier skall kunna ske under perioden 1 februari 2001 – 30 april 2004. Konverteringskursen uppgår till 254 kronor. Konvertibellånet löper med en årlig ränta motsvarande STIBOR minus 0,75 procentenheter. Det utestående lånebeloppet är 70 MSEK.

NOT 26. UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Personalrelaterade	2 126	2 144	792	775
Övriga	1 212	1 445	201	183
Totalt	3 338	3 589	993	958

NOT 27. ANSVARSFÖRBINDELSER

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Diskonterade växlar	81	67	-	-
Övriga borgens- och ansvarsförbindelser	762	605	4 731	7 172
Totalt	843	672	4 731	7 172
varav för dotterföretag			4 568	7 035

Ställda säkerheter för skulder till kreditinstitut

	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Fastighetsinteckningar	103	74	-	-
Företagsinteckningar	62	125	-	-
Totalt	165	199	-	-

NOT 28. VALUTAKURSDIFFERENSER

	Koncernen	
	2003	2002
Kursdifferenser i resultatet		
Kursdifferenser i rörelseresultatet	74	54
Kursdifferenser i finansiella poster	-16	-7
Totalt	60	47

Kursdifferenser som redovisats direkt mot eget kapital

Akkumulerade omräkningsdifferenser har inte registrerats före 1999 för varje utlandsverksamhet och det har heller inte ansetts praktiskt möjligt att ta fram dem i efterhand. Redovisade akkumulerade omräkningsdifferenser avser därför kursförändringar från och med räkenskapsåret 1999.

Akkumulerade kursdifferenser redovisade direkt mot eget kapital	-918	82
---	------	----

NOT 29. KOMPLETTERANDE UPPLYSNINGAR TILL KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYS

	Koncernen			
	2003	2002		
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet, m m</i>				
Realisationsvinster/-förluster	-34	-4		
Ej utdelade resultatandelar i intresseföretag	-94	-122		
Övrigt	-85	-49		
	-213	-175		
<i>Räntebetalningar</i>				
Räntebetalningar ingående i kassaflöde från den löpande verksamheten				
Ränteinkomster	56	20		
Ränteutgifter	-838	-566		
<i>Förvärv och avyttring av dotterföretag</i>				
Köpeskilling (erlagd i form av likvida medel)				
Förvärvade dotterföretag	107*	2 709		
Avyttrade dotterföretag	2	3		
Likvida medel				
Förvärvade dotterföretag	-	139		
Avyttrade dotterföretag	-	7		
Andra viktigare tillgångar och skulder:				
	Förvärvade dotterföretag	Avyttrade dotterföretag		
	2003	2002	2003	2002
Anläggningstillgångar	-	1 242	4	4
Varulager	-	1 072	-	2
Rörelsefordringar	-	1 006	2	1
Avsättningar	-	477	2	-
Rörelseskulder	-	561	4	-
Övriga skulder	-	717	1	-

* Avser främst förvärv av ytterligare minoritetsandelar i koncernföretag.

NOT 30. VINST PER AKTIE

	2003	2002
Årets koncernresultat	2 788	3 436
Återläggning av räntekostnad efter skatt avseende konvertibel	8	8
Justerat nettoresultat	2 796	3 444
Vägt genomsnittligt antal aktier före utspädning (tusental)	250 012	250 384
Tillkommande tusental aktier vid full konvertering och optionsutnyttjande	4 908	4 921
Totalt vägt genomsnittligt antal aktier efter utspädningseffekt (tusental)	254 921	255 305
Resultat per aktie, SEK	11,20	13,70
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	11,00	13,50

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att till förfogande stående balanserade vinstmedel	5 289 090 191
samt årets vinst	447 707 429
Kronor	5 736 797 620

disponeras på följande sätt:	
till aktieägarna utdelas 10,50 kronor per aktie	2 639 525 532 *
i ny räkning överföres	3 097 272 088
Kronor	5 736 797 620

* Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämmningstidpunkten, beroende på återköp av aktier.

Sandviken den 10 februari 2004

Clas Åke Hedström
Ordförande

Bo Boström

Georg Ehrnrooth

Sigrun Hjelmquist

Göran Lindstedt

Egil Myklebust

Arne Mårtensson

Lars Nyberg

Anders Nyrén

Lars Pettersson
Verkställande direktör

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Sandvik Aktiebolag; (publ)
Organisationsnummer: 556000-3468

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Sandvik Aktiebolag för år 2003. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder

och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av bolagets och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Sandviken den 3 mars 2004

Bernhard Öhrn
Auktoriserad revisor

Lars Svantemark
Auktoriserad revisor

Clas Åke Hedström

Lars Pettersson

Styrelse och revisorer

STYRELSE, ORDINARIE

Clas Åke Hedström, ordförande, Sandviken, f 1939. Vice ordförande i Scania AB. Styrelseledamot i AB SKF och Teknikföretagen. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1994 och styrelseordförande sedan 2002. Aktieinnehav i Sandvik: 26 542; optioner: 86 000.

Lars Pettersson, Sandviken, f 1954. Verkställande direktör och koncernchef i Sandvik AB. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 2002. Aktieinnehav i Sandvik: 1 269; optioner: 98 000.

Georg Ehrnrooth, Helsingfors, Finland, f 1940. Styrelseordförande i Assa Abloy AB och Ömseidiga pensionsförsäkringsbolaget Varma. Vice ordförande i Rautaruukki Oyj. Styrelseledamot i Sampo Oyj, Oy Karl Fazer Ab och Nokia Oyj. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1997. Aktieinnehav i Sandvik: 6 000.

Arne Mårtensson, Djursholm, f 1951. Styrelseordförande i Svenska Handelsbanken. Vice ordförande i Telefonaktiebolaget LM Ericsson. Styrelseledamot i Holmen AB, AB Industrivärden, Skanska AB, V&S Vin & Sprit AB, Svenska ICC, Näringslivets Börskommitté, Handelshögskolans i Stockholm Advisory Board (ordf), och International Business Council of the World Economic Forum. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1999. Aktieinnehav i Sandvik: 500.

Lars Nyberg, Stockholm, f 1951. Styrelseordförande i NCR Corporation, USA. Styrelseledamot i Snap-On Tools. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1999. Aktieinnehav i Sandvik: 11 000.

Anders Nybrén, Bromma, f 1954. VD och koncernchef i AB Industrivärden. Vice ordförande i Svenska Handelsbanken. Styrelseledamot i SCA, Skanska, SSAB, SNS och Ernströmgruppen. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 2002. Aktieinnehav i Sandvik: 500.

Egil Myklebust, Oslo, Norge, f 1942. Styrelseordförande i Norsk Hydro och SAS. Styrelseledamot i Norske Skog ASA och University Board (University of Oslo). Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 2003.

Anders Nybrén

Lars Nyberg

Egil Myklebust

Georg Ehrnrooth

Arne Mårtensson

Sigrun Hjelmquist

Sigrun Hjelmquist, Djursholm, f 1956. Partner & Investment Manager i BrainHeart Capital KB. Styrelseledamot i Svenska Handelsbanken AB, IBS AB, Sydkraft AB och Svenskt Näringsliv. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 2003. Aktieinnehav i Sandvik: 500.

Bo Boström, Åshammar, f 1949. Ordförande i Metallklubben, AB Sandvik Materials Technology, Sandviken. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1988 (Arbetsagarrepresentant). Aktieinnehav i Sandvik: 590; konvertibellån motsvarande 500.

Göran Lindstedt, Sandviken, f 1942. Ordförande i Sandvik-SIF koncernklubb. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1989 (Arbetsagarrepresentant). Aktieinnehav i Sandvik: 364; konvertibellån motsvarande 750.

Percy Barnevik (ej foto), hedersordförande, London, England, f 1941. Styrelseordförande i Sandvik AB 1983-2002.

SUPPLEANTER

Birgitta Karlsson, Stocksund, f 1952. CF-lokalavdelning vid Sandvik Västberga, Stockholm. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1998 (Arbetsagarrepresentant). Aktieinnehav i Sandvik: 826; konvertibellån motsvarande 750.

Bo Westin, Köping, f 1950. Ordförande i Metallklubben, Sandvik Smith AB i Köping. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1999 (Arbetsagarrepresentant). Aktieinnehav i Sandvik: 83; konvertibellån motsvarande 750.

REVISORER

Ordinarie

Auktoriserad revisor Bernhard Öhrn, Stockholm
Auktoriserad revisor Lars Svantemark, Stockholm

Suppleanter

Auktoriserad revisor George Pettersson, Stockholm
Auktoriserad revisor Jan Berntsson, Stockholm

Uppgifterna avser 1 mars 2004.

Bo Boström

Göran Lindstedt

Birgitta Karlsson

Bo Westin

Lars Pettersson

Peter Larson

Anders Ilstam

Anders Thelin

Koncernledning och koncernstab

Lars Pettersson, verkställande direktör och koncernchef. F 1954, civilingenjör, anställd sedan 1979.

Peter Larson, vice verkställande direktör. F 1949, civilekonom, anställd 1981–1984 och sedan 1997.

Anders Ilstam, vice verkställande direktör. F 1941, merkantilingenjör, anställd sedan 1993.

Anders Thelin, chef för affärsområde Sandvik Tooling. F 1950, civilingenjör, anställd sedan 1976.

Lars Josefsson, chef för affärsområde Sandvik Mining and Construction. F 1953, civilingenjör, anställd sedan 2004.

Peter Gossas, chef för affärsområde Sandvik Materials Technology. F 1949, civilingenjör, anställd sedan 2001.

Carina Malmgren Heander, chef för koncernstab Personal. F 1959, civilekonom, anställd sedan 2003.

KONCERNSTABER

Affärsutveckling, Anders Ilstam

Ekonomi, Anders Edwardsson

Finans, Gunnar Båtelsson

Immateriella rättigheter, Lennart Tåquist

Information, Heléne Gunnarson

Juridik, Bo Severin

Personal, Carina Malmgren Heander

Personal Sverige, Björn Camitz

Revision och Speciella Projekt, Anders Vrethem

Skatter och Finansiella Projekt, Thomas B. Hjelm

Carina Malmgren Heander

Peter Gossas

Lars Josefsson

Heléne Gunnarson

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålls torsdagen den 6 maj 2004 kl. 18.00 på Jernvallen, Sandviken.

Aktieägare, som vill delta i bolagsstämman, skall anmäla detta till styrelsen under adress Sandvik AB, Koncernstab Juridik, 811 81 Sandviken, per telefax 026-26 10 86, per telefon 026-26 09 40 mellan kl. 09.00 och 16.00 eller via Internet på koncernens hemsida (www.sandvik.se). Anmälan skall vara Sandvik AB tillhanda senast den 29 april 2004 kl. 15.00. För att få rätt att delta måste aktieägare också senast den 26 april 2004 vara

införd i den av VPC AB förda aktieboken. Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste senast den 26 april 2004 hos VPC tillfälligt ha inregistrerat aktierna i eget namn för att äga rätt att delta i stämman.

Var vänlig att vid anmälan uppge namn, person- eller organisationsnummer, adress och telefonnummer samt eventuella biträden. Sker deltagande med stöd av fullmakt, bör denna insändas före bolagsstämman.

Utbetalning av utdelning

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att utdelning för år 2003 lämnas med 10,50 kronor per aktie.

Som avstämningsdag för rätt till utdelning föreslås den 11 maj 2004. Om förslaget antas av bolagsstämman beräknas utdelningen kunna sändas ut den 14 maj 2004. Utdelningen skickas

till dem som på avstämningsdagen är införda i aktieboken eller i särskild förteckning över panthavare med flera. Utdelningen sänds ut av VPC. För att underlätta utdelningsredovisningen bör aktieägare som ändrat adress meddela detta till sin bank i god tid före avstämningsdagen.

Ekonomisk information 2004/2005

Rapport 1:a kvartalet	6 maj 2004
Halvårsrapport	5 augusti 2004
Rapport 3:e kvartalet	5 november 2004
Bokslutskommuniké 2004	9 februari 2005
Årsredovisning 2004	april 2005
Bolagsstämma	3 maj 2005

Ekonomisk information kan beställas från Sandvik AB, Koncernstab Information, 811 81 Sandviken Tel 026-26 10 47, Fax 026-26 10 43

www.sandvik.com

Nyckeltal

	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
Fakturerad försäljning, MSEK	48 810	48 700	48 900	43 750	39 300	42 400	34 119	28 265	29 700	25 285
Förändring, %	0	0	+12	+11	-7	+24	+21	-5	+17	+16
varav organisk, %	+5	-7	+3	+12	-8	+1	+4	0	+19	+15
varav struktur, %	+2	+10	+1	-4	-1	+22	+10	+2	+1	+1
varav valuta, %	-7	-3	+8	+3	+2	+1	+6	-7	-3	0
Rörelseresultat, MSEK	4 967	5 771	6 103	6 327	4 425	4 595	4 370	4 106	5 194	3 547
% av fakturering	10	12	12	14	11	11	13	15	17	14
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	4 187	5 063	5 606	5 804	5 465	3 935	4 205	4 453	5 620	3 811
% av fakturering	9	10	11	13	14	9	12	16	19	15
Årets koncernresultat, MSEK	2 788	3 436	3 688	3 712	3 620	2 095	2 725	3 114	3 727	2 436
Eget kapital, MSEK	21 440	23 205	23 972	23 019	20 109	18 621	17 414	20 035	18 503	16 013
Soliditet, %	46	48	50	55	52	47	47	64	64	59
Nettoskuldssättningsgrad, ggr	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	-0,1	-0,2	-0,2
Kapitalomsättningshastighet, %	98	97	102	104	95	104	96	86	101	95
Likvida medel, MSEK	1 972	2 175	2 258	2 097	2 369	1 800	2 494	5 557	6 893	6 591
Avkastning på eget kapital, %	12,8	14,9	15,5	17,3	12,4*	11,9	14,3	16,2	21,6	16,0
Avkastning på sysselsatt kapital, %	13,4	15,4	17,4	20,3	15,1*	16,3	17,7	20,2	28,0	21,7
Investeringar i anläggningar, MSEK	3 153	2 357	2 627	2 087	1 875	2 811	2 353	2 486	2 050	1 229
Investeringar totalt, MSEK	3 260	5 066	4 083	2 670	2 233	3 202	6 644	4 414	2 092	1 575
Kassaflöde från den löpande verksamheten, MSEK	6 421	7 190	5 093	4 476	3 394	3 919	4 984**	3 866**	984**	1 400**
Kassaflöde, MSEK	-104	48	73	-334	577	-791	-2 035**	-1 682**	164**	1 215**
Antal anställda 31/12	36 930	37 388	34 848	34 742	33 870	37 520	38 406	30 362	29 946	29 450

* Exklusive jämförelsestörande poster. ** Enligt tidigare definition.

DATA PER AKTIE, SEK

	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
Resultat ¹⁾	11,20	13,70	14,40	14,30	14,00	8,10	10,15	11,20	13,40	8,75
Resultat efter utspädning ²⁾	11,00	13,50	14,30	14,10	13,90	8,10				
Eget kapital	85,80	92,80	95,50	89,00	77,70	72,00	67,30	72,00	66,40	57,50
Utdelning (2003 enligt förslag)	10,50	10,00	9,50	9,00	8,00	7,00	7,00	6,50	6,00	3,75
Direktavkastning ³⁾ , %	4,2	5,2	4,2	4,0	3,0	5,0	3,1	3,5	5,2	3,1
Utdelningsandel ⁴⁾ , %	94	73	66	63	57	86	69	58	45	35
Börskurser Sandvik-aktien, årshögsta	248	262	244	309	282	252	272	186	148	143
årslägsta	174	188	176	180	137	134	182	111	109	100
vid årets slut	248	195	225	227	268	141	226	184	116	119
Antal aktier vid årets slut (miljoner)	250,0	250,0	251,0	258,7	258,7	258,7	258,7	278,5	278,5	278,5
Genomsnitt antal aktier (miljoner)	250,0	250,5	255,5	258,7	258,7	258,7	268,6	278,5	278,5	278,5
P/E-tal ⁵⁾	22,1	14,2	15,6	15,9	19,1	17,4	22,3	16,4	8,7	13,6
Börskurs i procent av eget kapital ⁶⁾	288	209	235	255	344	196	336	262	175	207

Noter:

1) Årets resultat per aktie.

2) Årets resultat per aktie efter utspädning av utestående konvertibelprogram.

3) Utdelning dividerad med börskursen vid årets slut.

4) Utdelning dividerad med resultat per aktie.

5) Börskursen vid årets slut i relation till resultat per aktie.

6) Börskursen vid årets slut i procent av eget kapital per aktie. Kompletterande definitioner, se sidan 59.

UTVECKLING PER AFFÄRSOMRÅDE

	FAKTURERING			RÖRELSERESULTAT					
	2003	2002	2001	2003		2002		2001	
	MSEK	MSEK	MSEK	MSEK	%	MSEK	%	MSEK	%
Sandvik Tooling	18 090	17 840	16 561	2 286	13	2 711	15	2 964*	18
Sandvik Mining and Construction	14 299	13 842	13 501	1 444	10	1 477	11	1 348	10
Sandvik Materials Technology	12 467	12 970	14 528	750	6	1 182	9	1 281	9
Seco Tools	3 902	4 017	4 259	677	17	689	17	787	18

* Inklusive reavinst 340 MSEK för försäljning av Procera-Sandvik.

